

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 30 (1173) 1972 LIEPOS - JULY 27

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 3, ONTARIO, CANADA

Tel. 368-6813

Po kongreso

Ilgai rengtas laisvojo pasaulio jaunimo kongresas jau praeityje. Jis prasidėjo dailės parodų atidarymu birželio 24 d. Čikagoje ir baigėsi liepos 16 d. Toronte. Visų rezultatų dar nėra, tačiau galima jau pradėti sverti iš turimųjų. Pirmiausiai tenka pabrėžti, kad kongresas, drauge su tautinių šokių švente, buvo didelis mūsų ir visos išeivijos sujudimas, palietęs keturiolika laisvojo pasaulio kraštų. Tai gana didelis žygis, kurio veikmę galėsime pajusti artimoje ateityje. Toks sujudimas yra mūsų veiklos atmosfera gryninanti audra, pralaužianti stagnaciją. Tai pagrindinis lietuviškojo gyvenimo žingsnis. Kur išnyksta stagnacija, kyla entuziazmas, atsiranda ir veikla, ir metodai, ir lėšos, ir kitos galimybės. O ten, kur nebėra entuziazmo, kur išigali "man vistiek pat" nuotaika, nieko nepadeda nei geriausios priemonės, nei moderniausi metodai, nei lėšos. Entuziazmas nėra prekė, gaunama už pinigus. Priešingai — entuziazmas suranda ir lėšas. O šis jaunimo kongresas to entuziazmo nestokojo. Jis ne tik nugalėjo įvairias kliūtis, bet ir išsiplėtė šimtuose jaunų širdžių, kurios lietuviškąją ugnį skleis toliau. Be to, kongreso proga šimtai jaunimo turėjo progos susipažinti, suartėti ir tuo būdu nutiesti kelius netolimai lietuviškos išeivijos atečiai. Be tokio ryšio veikla visame pasaulyje nėra įmanoma. Pagaliau kongresas buvo tautinio atsinaujinimo banga, kuri daugiau ar mažiau palietė ne tik visą mūsų išeiviją, bet ir Lietuvą, kuri apie kongresą greit sužinojo.

* * *

Iš turimų duomenų matyti, kad jaunimo kongresas buvo didelis žygis, vertas įdėtų pastangų. Bet kaip visi dideli žygiai, taip ir šis neapsiejo be trūkumų. Vienas didžiųjų trūkumų buvo nepakankamas atliepimas iš dabartinių Lietuvos jaunimo žygius. Kai Kaune ir kitur liepsnojo gyvybės auksas, laisvojo pasaulio lietuvių jaunimo kongrese jį turėjo irgi suliepsnoti, panašiai, kaip Simo Kudirkos atveju. Kai Čikagon suplaukė tūkstančiai lietuviškojo jaunimo, reikėjo išeiti ir gatves ir pareikšti pasauliui savo protestą prieš Lietuvos okupaciją. Nebuvo laiko? Per tiek dienų! Viskam to laiko užteko, tik ne demonstracijai. Galėjo būti mažiau paskaitų, mažiau pramogų — nuo to niekas nebūtų nukentėjęs. O masinės demonstracijos nebuvimas paliko įspūdį silpnos atliepimo ir esminį gyvybinį tautos reiką. Tiesa, kongreso metu apie jį buvo užsiminama, įsteigta net R. Kalantos vardo premija, bet tai mažo masto dalykai, negalį atstverti plataus užmojo, kurį kongresas galėjo padaryti, bet nepadarė. Šią mintį ypač sustiprino estai. Tą šeštadienį, liepos 15, kai mūsų kongresinis jaunimas ruošėsi stovyklauti, 10.000 estų žygiavo Toronto gatvėmis su plakatais "Freedom for Estonia". Didelę dalį demonstracijos dalyvių sudarė jaunimas, atvykęs iš estų dainų šventės, tautinių šokių ir ritminės gimnastikos spektaklių. Ir visa tai įvyko tą pačią dieną plačiausiu mastu. Paliko nepaprastą įspūdį. Estų žygis nuskambėjo visais tarptautinės komunikacijos kanalais.

* * *

Prie jaunimo kongreso trūkumų priklauso ir pamaldų klausimas. Kažkodėl jam nebuvo teikta pakankamai dėmesio. Nei katalikų, nei evangelikų pamaldos nebuvo įrašytos net programoje. Tiesa, provizoriškai buvo numatyta maldos manifestacija sekmadienį, 11 v.r., Čikagoje prie Field muzėjaus, kur vyko sovietinė paroda, bet vėliau buvo pranešta, kad ten įvyks Mišios 9 v.r. Susirinko, palyginti, mažas būrys tautiečių, nors buvo suvažiuavę tūkstančiai jaunimo ir senimo. Dar liūdniau buvo su pamaldomis Kento universitete, kur į baigiamąsias pamaldas iš 300 asmenų susirinko tik-tai apie 20. Romovus stovykloje, kur buvo daugiau kaip 400 jaunimo, svečių dieną Mišias atnašavo septyni kunigai, bet jose dalyvavo gal tik ketvirtadalis. Jau geriau buvo Toronte, kur užbaigos pamaldose sekmadienį, 2 v.p.p., dalyvavo gausus būrys jaunimo, tačiau dalis jo klegėjo šventovės kieme. (Evangelikai turėjo atskiras pamaldas). Visi tie reiškiniai turėtų atkreipti dėmesį ypač jaunimo dvasios vadų, kurie kongrese uoliai dalyvavo ir kairur net vadovavo. Jei tai buvo rengėjų neapdairumas, ateityje gali būti atitaisyta. Bet jeigu tai dabarties jaunimo dvasinės būsenos apraška, reikėtų rimtai susirūpinti. Kad minėtuose reiškiniuose glūdi greičiau antroji priežastis, rodo pvz. ir kongresinės stovyklos laikraščio įžanginis rašinys. Ar tai nebus slypinti tendencija išstumti religiją iš vertybių skalės, pasitenkinti vien tautiškumu, paremtu ateistinėm nuotaikom? Tuo keliu verčia eiti sovietinis aktyvas pavergtoje Lietuvoje, bet kas skatina tokį kelią išeivijoj? Pr. G.

KANADOS ĮVYKIAI

NELEIDŽIA GRĮŽTI KANADON

Du Kanadoje gimę ukrainiečiai 33 metų amžiaus Nadija Demidenkienė ir 34 metų amžiaus Eugenijus Lenko jau ilgą laiką kovoja už teisę grįžti Kanadon. Jiedu turi Kanados pasus ir premjero P. E. Trudeau laiška, skelbiantį, kad jie savo prigimtini yra pilnateisiai Kanados piliečiai, galintys grįžti bet kuriuo metu. Problema sudaro visiškai kitokia pažiūra ir šį klausimą A. Kosygino ir L. Brežnevo, su kuriais P. E. Trudeau taip stengiasi gerinti santykius. N. Demidenkienė ir E. Lenko su šeimomis sovietai nesutinka duoti išvažiavimo vizos. Jiedu buvo atvežti Ukrainon grįžusių tėvų 1956 m. ir tuojau pat padaryti Sovietų Sąjungos piliečiais, nors jų tėvų kilmės šritis iki II D. karo priklausė Lenkijai. Tada jiedu buvo tik 17-18 metų amžiaus paaugliai, neturėję ypatingo noro važiuoti Sovietų Sąjungon. N. Demidenkienė — sovietų pareigūnams stato nemalonų klausimą: "Jeigu mūsų šeimoms išvažiuoti iš Kanados 1956 m. jos vyriausybė nedarė jokių trukdymų, kodėl jūs nesilegiate taip, kaip tada elgėsi Kanada?" Atsakymas, be abejonės, yra gerai žinomas N. Demidenkienė: kalėjimas lengva patekti, bet labai sunku iš jo išeiti.

O Sovietų Sąjunga, dar ir šiandien tebėra didelis tautų kalėjimas. Abu minėti asmenys greičiausiai bus išleisti iš Sovietų Sąjungos, nes jos prestižui perdidelę žalą daro visoje Kanados spaudoje nuskambėjusi jų neišleidimo problema ir netgi šiuo klausimu pasirodę vedamieji laikraščiuose. Federacinis sveikatos ministris John Munro paskelbė "naujų horizontų" programą Kanados pensininkams, kuriai finansuoti numatyta \$10 milijonų. Ji yra panaši į jaunimui skirtą "Opportunities For Youth" programą, nes taip pat reikia pasiūlyti valdžiai įvairius projektus. Geriau įsijūrius, betgi išryškėja esminis skirtumas — jauni m o projektu vykdytojai gaudavo iki \$90 į savaitę, o pensininkams žadama padengti tik faktines projekto išlaidas, t. y. patalpos nuoma, telefoną, skelbimus, keliones, patarimus ir projektui reikalinga medžiaga. Be to, pensininkai turi sudaryti mažiausiai 10 asmenų grupes projektams, kurie turi būti skirti jų pačių ar bendruomenės reikalams. Finansinė \$5.000—10.000 parama bus duodama tik pusantų metų, o tada reikės susirasti kitus rėmėjus. Dalyva-

(Nukelta į 7-tą psl.)

Antrij pasaulio lietuvių jaunimo kongresą baigiant Toronte: rengėjų komiteto pirm. R. Sakadolskis skaito kongreso pareiškimą apie Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos išteigimą; J. Kuraitis pirmininkauja užbaigos iškilmei; naujai įsteigtos jaunimo sąjungos pirm. kun. A. Saulaitis, SJ, kviečia visus į darbą

S. Dabkus

Kongresinės studijų dienos

Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso atstovai gvildeno problemas ir jėškojo sprendimų

Antanas Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas jau praeities įvykis. Kongreso idėjų įgyvendinimo darbas vos pradėtas. Tos idėjos gimė kongreso metu — tik per dvi savaites. Tų dviejų savaitių metu praleidome keturias dienas valstybiniam Kent universitetui JAV-se. Čia buvo esminė kongreso dalis. Susibūrė 250 atstovų iš keturiolikos kraštų pasidalinti į komitatus — problemomis ir kartu surasti atsakymus į lietuvių išeivijos išsilaikymo klausimą. Atrodė, kad veiklos pagrindai buvo nustatyti. Kaip mes tai įvykdysim, dar sunku pasakyti.

Pirmos trys studijų dienos buvo skirtos paskaitoms, diskusijoms. Buvo paliettos temos: kultūra ir gyvenamoji aplinka, religija, politika, jauna šeima išeivijoje ir auklėjimas. Tai nepaprastai plataus masto temos, bet susiaurinti jų apimtį būtų skriauda. Juk suvažiuavęsiems visa tai be galo svarbu. Vienam asmeniui nebuvo įmanoma dalyvauti kiekvienoj paskaitoj. Dėl laiko stokos vyko dvi paskaitos tuo pačiu metu.

Kaip vyko darbas?

Darbotvarkė buvo taip sustatyta, kad dalyviai išklaustyti galėjo dvi paskaitas prieš išjūgiant į pagrindines diskusijas, kurios vyko tikta po pietų. Iš ryto vyko pranešimai — paskaitos. Buvo gvildenamos temos: kultūrinis paviršėjimas Lietuvoje, Lietuvos demografija, ekologija ir panašiai. Po pietų vyko pokalbiai temomis, kurios labiau lieti išeivijos lietuvių: "Jaunas kūrėjas išeivijoje", "Santykiai su aplinka" ir t.t. Po pagrindinių paskaitų buvo galima gvildinti perduotas idėjas, iškelti neaiškumus ir pareikšti savo mintis. Kiekviename pranešime bei pokalbyje dalyvavo ir tų sričių žinovai, kurie galėjo patikslinti informaciją ir perduoti savo nuomones einamais klausimais.

KESTUTIS SESTOKAS

Paskirose srityse dažniausiai penki arba šeši asmenys buvo paruošę referatus įvairiomis temomis. Šiuos trumpesnius pranešimus jie skaitė visiems susirinkusiems. Tuo būdu pasidalinome įvairiomis pažiūromis per gana trumpą laiką. Pavyzdžiui, švietimo pokalbyje buvo skaitomi referatai, kuriuose nagrinėjamas švietimas išeivijoje, jaunos mokytojos pakirtis išeivijoje, istorinio sąmoningumo ugdymas, naujų metodų įdiegimas, Vasario 16 gimnazijos padėtis. Skaitęs referatą atstovas vadovavo diskusiniam būreliui. Dalyviai turėjo didelį pasirinkimą, nes būdavo kartais net dvilika atskirų būrelių. Paskirų temų referatai sudarytų medžiagos daugybei straipsnių. Jie bus apibūdinti pokongresiniame leidinyje.

Vakarinės programos

Temos buvo paruoštos ir vakarinėms programoms. Studijų dienų atidarymo proga vakaro tema buvo "Su viltim žengiam į rytojų". Be to, pasirodė atvažiavusiems į Kent State universitetą atstovams tautinių šokių grupė "Grandinėle" iš Klevalando. Sekantį vakarą "apsupo draugystės vainikas": kiekvienas kraštas atvaizdavo kitą pagal savo supratimą. Susikaupimo vakaro tema buvo "Kancija suvargusiai tėvynei" (istorinis žvilgsnis į tautos kanciją). Vakaras buvo labai įspūdingas, nes staigos žinios apie vėliausius susidėjimus Lietuvoje buvo ką tik praneštos. Savos kūrybos vakare dalyvavo atstovai ir parodė kokiais kūrybiniais "Jaunystės žingsniais" aš einu.

Programa, kaip matyti, buvo smulkiai suplanuota. Pasirėikė beveik visi vienu arba kitu metu. Susipažinome su savo tautiečių gyvenimu įvairiuose kraštuose. Tačiau visos kongreso

rengėjų komiteto pastangos būtų nuėjusios veltui, jeigu nebūtų bendro atstovų posėdžio, kuris įvyko ketvirtąją dieną, šeštadienį.

Gairės atečiai

Suvažiavimo tikslas buvo pagrindiniai nustatyti veikimo gaires iki sekančio kongreso. Tam tikslui įsteigė Pasaulio lietuvių jaunimo Sąjungą, kuri, veikdama Pasaulio lietuvių Bendruomenės rėmuose, sujungs visą lietuvišką išeivijos jaunimą 16-30 metų amžiaus. Pagal laikinio statuto projektą, pateiktą suvažiavimui, PLJ Sąjungos tikslas — "sujungti išeivijoje gyvenančių lietuvių jaunimą, vadovaujančias Pasaulio lietuvių Bendruomenės tikslais, kurie yra išreikšti lietuvių Chartoje".

Sąjungos darbiui vadovauti buvo išrinktas vėliau (po studijų dienų) kun. Antanas Saulaitis, SJ, ilgai dirbęs su jaunimu JAV-se, o šiuo metu dirbęs lietuvių tarpe Sao Paulo mieste Brazilijoje. Be to, nutarta, kad Brazilijoje įvyks trečiasis pasaulio lietuvių jaunimo kongresas 1975 m.

Konkrečūs uždaviniai

PLJS centro valdybai veikla pagrindiniai nustatė "konkrečių uždavinių" komisija. Viena svarbiausių šios komisijos pasiūlymų buvo informacijos centro steigimas. Jo darbas būtų telkti ir skleisti informaciją apie lietuvių padėtį gyvenamųjų kraštų spaudoje bei kitose komunikacijos institucijose, perduoti lietuvių veiklos informaciją bei nuomones tarpusavyje, nepamirštant religinės informacijos platinimo, žinių perdavimo okupuotai Lietuvai apie išeivijos lietuvių pastangas.

Konkrečių uždavinių komisija taip pat skatino įjungimą mišrių šeimų į aktyvų lietuvių gyvenimą, sudarant sąlygas bendravimui ir susipažinimui su (Nukelta į 2-ą psl.)

Pasaulio įvykiai

PASAUJ NUSTEBINO EGIPTO PREZ. A. SADATO ISAKYTAS SOVIETŲ karinių patarėjų atšaukimas. Egiptą valdančios Arabų Socialistų Sąjungos centrinio komiteto posėdyje jis pabrėžė tris priekaištus Sovietų Sąjungai: nepakankamą ginklų tiekimą, pritarimą dabartinėi būklei artimuosiuose Rytuose ir pasirošimą okupuotas arabų žemes pripažinti Izraeliui. Spėjama, jog patarėjų ir sovietų karių Egipte buvo apie 20.000. Prez. A. Sadatas prasiarė, kad Sovietų Sąjunga atsiima 10.000. Taigi, apie 10.000 liks Egipte. Šią mintį patvirtino ir JAV krašto apsaugos sekr. M. Laird. Jo turimais duomenimis, Egipte pasilieka moderniausiais naikintuvais skraidantys sovietų lakūnai ir priešlėktuvinių raketų įgulos. Sovietų karo laivynui ir toliau bus leidžiama naudotis Egipto uostų paslaugomis. Gal būt dėl šios priežasties

Maskva, pranešdama karinių patarėjų atšaukimą, teigė, kad jis buvo sutartas abiejų vyriausybių. Beirute leidžiamas Maskvą garbinančios Libano kompartijos dienraštis "Al Nida" patarėjų atšaukimo pagrindinę priežastimi laiko Egipto kariuomenės vadovybės spaudimą prez. A. Sadatui. Pasak "Al Nidos", Egipto kariuomenės vadas gen. ltn. M. A. Sadekas su grupe augstųjų karininkų lankėsi pas prez. A. Sadatą ir pareikalavo tuojau pat iškraustyti sovietų patarėjus, priešingu atveju grasinamas kariuomenės sukilimu ir civilinės valdžios pašalinimu. Egiptiečių laikraščio "Al Ahram" įtakingasis redaktorius M. H. Heykalas paskelbė seriją straipsnių, aptariančių dabartinę nei karo, nei taikos padėtį Artimuosiuose Rytuose. M. H. Heykalui atrodo, kad tokia būklė Egiptui yra žalingesnė už karą.

DVI TEORIJOS

Politinių spėliojimų fronte lig šiol išryškėjo dvi teorijos. Viena jų teigia, kad Egiptas nori atnaujinti bent dalinį karą su Izraeliu. Egipto prez. A. Sadatas jau 1971 metus paskelbęs lemtingaisiais metais, bet lig šiol netesėjo savo pažado ginklo jėga atsimti Izraelio užgrobtas žemes. Sovietinių karinių patarėjų iškraustymas padėtų išvengti karo atveju tiesioginio Maskvos ir Vašingtono susidūrimo. Kiti komentatoriai daro priešingą išvadą — jiems atrodo, kad tai yra žingsnis taikos kryptimi. Sovietai sumažino ginklų tiekimą Egiptui, amerikiečiai — Izraeliui. Sovietų patarėjų išsikraustymas iš Egipto sustiprins galimą karo baimę ir leis Maskvai su Vašingtonu didinti diplomatinį spaudimą taikos fronte. Tokios teorijos šalininkai mano, kad patarėjų iškraustymas buvo sutartas tarp Maskvos ir Vašingtono ir sureizsuotas Egipto prez. A. Sadato. Šios teorijos silpnoji pusė, be abejonės, yra kariningasis Izraelis. Paskutiniuosius du karus staigiais smūgiais pradėjo Izraelis. Viena jų taipgi dalyvavo Suez kanalą nerijusios užimti Prancūzija ir Britanija. 1967 m. Izraelis panaudojo A. Hitlerio taktiką Lenkijoje ir Sovietų Sąjungoje. Kol Egiptas tik kalbėjo apie karą ir žvangino ginklus, Izraelio lėktuvai žaibiškai smūgiu sunaikino beveik visą Egipto aviaciją aerodromuose. Niekas negali garantuoti, kad Izraelis šios sėkmingos taktikos nebandys pakartoti ateityje.

ATMETE TAIKOS PLANĄ

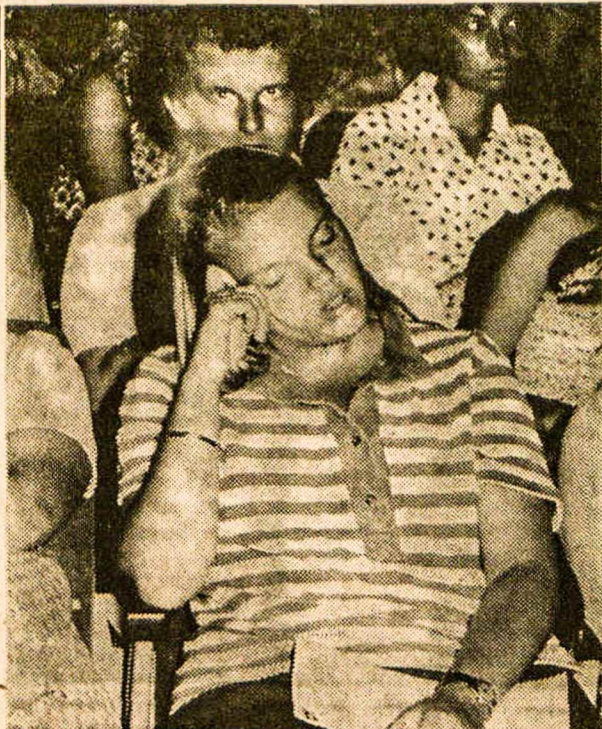
Paryžiaus derybose S. Vietnamo atstovas X. Thuay prez. R. Niksono gegužės 8 d. pasiūlytą taikos planą pavadino absurdišku ultimatumu, nors iš tikrųjų tas planas siūlė tuojau pat sustabdyti karo veiksmus, paleisti amerikiečius karo belaisvius, pasirašyti taikos sutartį, atitraukti visus amerikiečių kariuomenės dalinius per 4 mėnesius ir leido komunistams sudaryti koalicinę vyriausybę Saigone. Naujų sprendimų neatnešė ir Paryžiaus įvykes prez. R. Niksono patarėjo H. Kissinger uždaras susitikimas su S. Vietnamo politbiuro nariu L. D. Tho. Labai galimas dalykas, kietai komunistų laikysenai derybose turi įtakos demokratų partija, kandidatu į prezidentus išsirikusi senatorių G. McGovern, kuris iš anksto žada pirmą prezidentavimo dieną sustabdyti S. Vietnamo bombardavimus ir karą užbaigti visišką kapituliaciją. Tokiais pareiškimais S. Vietnamas skatinamas palaukti prezidento rinkimų, kuriuos senatoriaus G. McGovern laimėjimas Hanojui atneštų visišką pergalę P. Vietnamo. Kad rinkimus gali laimėti G. McGovern, tenka labai abejojoti, nes jis jau spėjo suskaldyti demokratų partiją ir prarasti

KALĖJIMO BAUSME

Karinis teismas Tel Avive aerodromo masinės keleivijų žudynėse dalyvavusį japoną K. Okamoto nuteisė kalėti iki gyvos galvos. Mirties bausmės, atrodė, buvo sąmoningai atsisakyta, nes K. Okamoto nuolatos reikalavo teisės nusizudyti.

SOVIETINIS TEISINGUMAS

Berlyno Spandau kalėjime praėjusią savaitę 25 metų kalėjimo sukaktį "atžventė" buvęs A. Hitlerio pavaduotojas R. Hess, 1941 m. pabėgęs į Škotiją. To savo amžiaus 78 metų jis 31 metus yra praleidęs kalėjimuose. Vakaru sąjungininkai kalėti iki gyvos galvos nuteistą R. Hessą norėtų paleisti, bet šiai minčiai priešinas sovietai, nors kalėjimo išlaikymas su vienu kaliniu per metus pareikalauja \$200.000.

H. Antanaitis (dešinėje) iš Australijos jaunimo kongreso užbaigos iškilmeje Toronte skaito paskaitą apie lietuvių XXI šimtmetį. Netrukio ir tokiu, kuriem nuovargis buvo stipresnis už įdomios paskaitos mintis

S. Dabkus

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis

Laidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
 Aėdaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
 Metinė prenumerata \$7, pusmetinė — \$4. Rėmėjo prenumerata \$10
 Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų
 turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisyti redakcijos nuožiūra.
 Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland – Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
 Subscription rates: \$7 per year, \$4 per 6 months. Deadline for
 advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.
 941 Dundas Street West, Toronto 3, Ont., Canada
 Tel. 368-6813

Apie išdraskytas Lietuvos žemes

P. LELIS

"T2" š.m. 23 nr. B. Rimgau-
 das straipsnyje "Išdraskytos
 Lietuvos žemes" komentavo Vil-
 niaus un-to prof. Navicko aiški-
 nimą apie Tarybų Lietuvos sie-
 nas ir iškėlė tokį klausimą: "Ka-
 žin ar prof. K. Navickui žinoma,
 jog Stalinas Hitleriui 1941 m.
 už lietuvišką Suvalkų trikampį
 sumokėjo 31.5 milijono reichs-
 markių". Atrodo, tas klausimas
 ne tik Navickui, bet ir daugie-
 liui iš mūsų, įskaitant ir auto-
 rių, nėra aiškus, būtent, už tokį
 Lietuvos teritorijos plotą ir ko-
 kiose jo ribose buvo sumokėta
 Hitleriui 31.5 mil. markių arba
 7.5 mil. dol.

Pagal 1939 m. rugpjūčio 23
 d. sutartį ir slapta protokolą,
 Vokietijos ir Sovietų Sąjungos
 įtakų zonų riba Lenkijoj buvo
 Narevo, Vyslos ir Sano upės. Su-
 valkų trikampis, kaip priklausęs
 Lenkijai, įėjo į rusų įtakos zo-
 ną, ir jiems nereikėjo jo iš vo-
 kiekčių atpirkti. Priešingai, pa-
 gal antrą sutartį ir slapta pro-
 tokolą rugsejo 28 d., pasikei-
 čiant teritorijomis (kai Lietuva
 buvo iškeista už Liublino ir dalį
 Varšuvos vaivadijos su apie 3
 mil. gyventojų), vokiečiai gavo iš
 rusų ir Suvalkų trikampį, kurį
 jie okupavo spalio 14 d. ir pri-
 jungė prie Rytprūsijų ("Survey
 of International Affairs" vol.
 3, p. 29). Sovietai meliau no-
 rėjo Lietuvą gauti dėlto, kad
 Liublino ir Varšuvos sritys,
 nors įėjo į jų įtakos zoną, bet
 buvo jau vokiečių kariuomenės
 okupuotos, o ši pasitraukdama
 nebūtų palikusi jokio grobio
 rusams.

Pagal tą patį slapta protoko-
 lą rusai pasižadėjo perduoti vo-
 kiekčiams Lietuvos teritorijos da-
 lį Suvalkijoje "į pietryčius nuo
 pažymėtos žemėlapyje linijos".
 Koks to ploto dydis ir kokios jo
 ribos, nėra aišku, nes prie rastų
 ir paskelbtų slapčių protokolų jo-
 kių žemėlapių nebuvo. Protoko-
 lo tekstas, liečiantis tą plotą, sa-
 ko:

Kai tik Sovietų Sąjungos vy-
 riausybė imsis ypatingų priemo-
 nių Lietuvos teritorijoj savo in-
 teresams apsaugoti, dabartinė
 Vokietijos-Lietuvos siena bus iš-
 taisyta natūralumo ir paprastu-
 mo sumetimais tokiu būdu, kad
 Lietuvos teritorija, esanti į pie-
 tų vakarus nuo linijos, pažymė-
 tos pridėtame žemėlapyje, ati-
 teks Vokietijai.

L. E. XV t. 350 p. D. Krivic-
 kas mini, kad tas plotas yra visa
 Sakų ir dalis Marijampolės apskr.
 Kuitose šaltiniuose ras-
 dau, kad ir Vilkaviškio apskrities
 ir ji įėjo. Jei Marijampolės apskritis,
 kuri nesiriboją su Vokietija, buvo įtraukta, tai kaip
 galėjo būti apenktas Vilkaviškio
 apskritis, kuri su Vokietija ri-
 bojasi? Pasižiūrėję į Lietuvos
 žemėlapi su apskričių ribomis,
 matome, kad tas Vokietijai "re-
 zervuotas" plotas užima beveik
 visą Suvalkiją, o minima nau-
 joji "natūrali" Vokietijos ir So-
 vietų Sąjungos siena turėjo būti
 Nemuno upė. Vokiečiai Suval-
 kiją valdė nuo 1795 iki 1807 m.
 Gal Hitleris dėlto norėjo ją at-
 gauti iš rusų.

L. E. XV t. J. Brazaitis rašo:
 "paskiau Vokietija atsisakė nuo
 to Lietuvos ruožo už sovietų pa-
 žadą sumokėti jiems 31.5 mil.
 markių".
 1940 m. birželio 15 d., oku-
 puodama Lietuvą Sovietų Są-
 jungos armija susilaukė ties Ne-

munu vieną ar dvi dienas, nes
 vokiečiai buvo prašę rusus jiems
 rezervuoto ploto neokupuoti,
 nors pinigai buvo sumokėti tik
 1941 m. sausio mėnesį. 1939 m.
 spalio 8 d. Molotovas slaptu raš-
 tų užtikrino vokiečius: "Proto-
 kole paminėta ir prie jo pridė-
 tame žemėlapyje pažymėta Lie-
 tuvos teritorija nebus raudono-
 sios armijos okupuota tuo atve-
 ju, kai ji įgyjuos ir Lietuvą"
 (S. Miglinas, Sovietinės agresijos
 dokumentas, "NL", 1298
 nr.).

Suvalkų trikampio vokiečiai
 nebeperdavė rusams — jis liko
 prie Rytprūsijų. 1945 m. Pots-
 damo konferencijoj jis buvo
 perduotas valdyti Lenkijai kar-
 tų su Rytprūsijų dalimi.

Slaptieji protokolai buvo iš-
 kelti Nuernbergo teisme, bet
 rusų atstovas-prokuratoras Ru-
 denko labai priešinosi jų svars-
 tymui ir paskelbimui. Gal dėl
 tos priežasties prie tų protokolų
 buvo žemėlapių dingę. JAV
 Valstybės Departamentas slap-
 tuosius protokolus paskelbė
 1948 m. be slapčių žemėlapių,
 dėlto daug kas liko neaišku. Vis-
 dėlto iš esamų duomenų matome,
 kad rusai sumokėjo vokie-
 čiams 7.5 mil. dol. ne už Suval-
 kų trikampį, bet už tris Suval-
 kijos apskritis ir lygiai tokią pat
 kašnā, kurią jie gavo iš Ameri-
 kos už Alaską.

Tame pat B. Rimgau-
 das straipsnyje yra kitas netikslu-
 mas, būtent:

Caristinė Rusija buvo užgrobusi
 mūsų šalį, bet etnografinės Lie-
 tuvos žemės, administracinių požiūriu,
 išliko nepaliestos. Caristinė Rusija
 pripažino "Lithuania propria" ribas,
 kurios yra dvigubai platesnės už
 šiandieninę vadinamą "tarybinę" Lie-
 tuva.

Kurie gyvenome ir mokėmės
 caro laikais, gerai prisimename,
 kad caristinė Rusija ne tik ne-
 pripažino "Lithuania propria"
 ribų, bet ir pats Lietuvos var-
 das buvo panaikintas. Adminis-
 raciniu požiūriu etnografiniai
 Lietuvos plotai buvo sujungti su
 Gudija ir pavadinti "Sievero-
 zapadnyj kraj", į kuri įėjo še-
 šios gubernijos: Kauno, Vil-
 niaus, Vitebsko, Gardino, Mins-
 ko ir Mogilevo. Į tą plotą ne-
 įėjo lietuviška Suvalkija, nes
 Suvalkų gubernija priklausė
 Lenkijos sričiai, kuri turėjo 10
 gubernijų ir vadinosi "Privis-
 linskij kraj" (kraštas prie Vys-
 los). Ir Ukraina su 10 gubernijų
 nebuvo vadinama tikru vardu,
 bet "Malorosija", o Pabaltijys
 (Kurlandijos, Lifliandijos ir
 Estliandijos gubernijos) vadino-
 si "Pribaltijskij kraj". Tik Suo-
 miā turėjo šokią tokią autono-
 miją (savo parlamentą, pinigus
 ir paradinę kariuomenę), bet bu-
 vo valdoma ruso gubernato-
 riaus.

Caristinės Rusijos "krajai" ir
 "oblastys" buvo sudarytos ne
 tiek etnografiniais, kiek geogra-
 finiais pagrindais. Mat, norėta
 išlaikyti "vieną, nedalomą" Ru-
 siją. Lietuva buvo ypatingai nu-
 skriausta, nes jos žemės buvo
 išmaišytos taro lenkų ir gudų
 gyvenamų plotų.

**NORITE SUSIPAZINTI SU
 "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAIS"?
 ATSIUKITE SAVO ADRESĄ
 — GAUSITE KELETA
 NUMERIŲ NEMOKAMAI**

Okupuotoj Lietuvoj leidžia-
 mam "Gimtąjam Krašte" š. m.
 17 nr. perspausdinta iš maskvi-
 nės "Literaturnaja Gazeta" J.
 Keliuočio pasikalbėjimo san-
 trauka, kuri pavadinta "Kelias,
 kurį pasirinko mano Lietuva".

Pirmiausia dėl to "pasirinki-
 mo". Nežinia, ar Keliuotis į se-
 natvę užmiršo, ar jis tik Mask-
 vai pataikaudamas kartoją tą
 pačią propagandinę nesąmonę,
 kad dabartinį kelią—teisingiau
 okupaciją — Lietuva pati pasi-
 rinko. Tas kelias Lietuvai buvo
 primestas fašistinės Vokietijos
 ir komunistinės Rusijos susita-
 rimu ir atbaigtas stalinistinių
 ordų ir jų tankų, kuriuos pasiti-
 ko, anot P. Cvirkos, būrelis tau-
 tos padugnių, gyvenančių "iš
 maskolių valdžios pasturalų",
 kurias gauna paikas už judo-
 šiškus pabūtiavimus" (Meisteris
 ir sūnus, 53 psl.).

Beviltiškas darbas?

Pradžioje pasikalbėjimo J.
 Keliuotis pasakoja, kaip jis, re-
 daguodamas "N. Romuvą", tikė-
 josi suvienyti nepriklausomos
 Lietuvos kūrybines jėgas. Esą
 tik "dabar aš suprantu, koks
 tai buvo beviltiškas darbas.
 Nors mūsų judėjimas tuo metu
 jungė 10—15 tūkstančių žmo-
 nių, jis negalėjo išsigelbėti nuo
 blogybių, kurias gimdė pati bur-
 zuazinė santvarka." Šitoj vietoj
 ir norisi paklausti, o kada J. Ke-
 liuotis įsitikins, koks yra beviltiš-
 kas darbas skelbti tokius juo-
 kingus teigimus maskviniam
 laikraštyje? Ar gali būti kas
 nors beviltiškesnio kaip okupan-
 to propagandos liaupsinimas?
 Argi gali atsirasti nuoširdžiai
 protaujantis žmogus, kuris tikė-
 tų, kad lietuvių tautai prievarta
 atnešta socialistinė santvarka su
 enkavedistais, šnipais bei išda-
 vikais buvo tas vaistas, kuris iš-
 gydė "buržuazines blogybes"?
 Argi socialistinės santvarkos
 įvedimas Lietuvoje nėra klai-
 sus barbarų kauksmas, išblā-

Nuo "Naujosios Romuvos" iki Maskvos

B. RIMGAUDDAS

kęs tūkstančius lietuvių tautos
 gyvybių Sibiro koncentracijos
 stovyklose, supūdes kalėjimuo-
 se niekuo nekaltus žmones, o li-
 kusius tėvynę pajungęs besai-
 kiam rusiškąjį komunizmą iš-
 naudojimui, kuris šiandien yra
 aiškiai įžengęs į paskutinę savo
 išsivystymo stadiją — rusiškąjį
 imperializmą.

Keistas užtikrinimas

Išibėgėjęs J. Keliuotis šūkte-
 li tikrai keistą teigimą: girdi:
 "Aš galiu užtikrinti Tarybų Lie-
 tuvos nedraugus, kad niekada ji
 (Lietuva) nebuvo tokia lietuviš-
 ka, kaip dabar." Šitoks teigimas,
 žiūrint iš Maskvos, tikrai vertas
 Lenino ordino. Gal J. Keliuotis
 sugėbėtų atsakyti, kodėl taip su-
 lietuvejusioj Lietuvoj šiandien
 yra apie 9% rusų, pusė Klaipė-
 dos miesto kalba rusiškai, lietu-
 viškam Vilniaus universitete
 kaikiuriuose skyriuose dėstomo-
 ji kalba rusų? Kuriam tikslui
 dabartinę Lietuvą yra visa ei-
 lė rusiškų gimnazijų, eina rusiš-
 ki laikraščiai, veikia rusiški ki-
 nai, teatrai, net gatvių pavadinimai
 užrašyti rusiškai ir paprasčiausia
 knyga neišsina be oku-
 pacinio antspaudo "na litovskom
 jezike"? Net pradžios mokyklo-
 se vaikučiams jau brukama rusų
 kalba.

Kad vaizdas būtų dar ryškes-
 nis, pridėkim keletą statistinių
 duomenų, kurie rodo, kaip Lie-
 tuva šiandien yra susilavinata.
 Štai nepriklausomoj Lietuvoj
 1935 m. buvo tikėtai 2,34% ru-
 sų, 3,04% lenkų ir 0,29% gu-
 dų. Ji 1959 m. pačių rusų sta-
 tistika jau randa Lietuvoje apie
 9% rusų, 3% gudų ir ukrainie-
 čių, 8,5% lenkų (jau po to, kai
 lenkai buvo iš Vilniaus krašto
 "evakuoti" į Lenkijos plotus).
 Taigi, šiuo metu slavai Lietuvo-
 je sudaro apie 18,5 visų Lie-
 tuvos gyventojų, neskaityt, ži-
 noma, raudonosios armijos, šni-

pu ir enkavedistų.

Nepriklausomoj Lietuvoj 1930
 m. buvo 25 lenkų mokyklos ir
 13 rusų mokyklų. Ji 1970 m.
 okupuotoje Lietuvoje veikė 37
 pradinės rusų mokyklos, 23 as-
 tuonmetės ir 44 vidurinės mo-
 kyklos. Taigi iš viso 1970 m.
 Lietuvoje veikė 104 rusiškos
 mokyklos. Tais pačiais metais
 Lietuvoje veikė taip pat apie
 300 įvairaus tipo lenkiškų mo-
 kyklų.

Jeigu prie viso šito pridėsim
 rusišką-lenkiškų laikraščių, r-
 a d i j o-televizijos transliacijas
 bei įvairiausių rusiškų-lenkiš-
 kus leidinius, tai aiškiai maty-
 sim, kaip žiauriai mūsų Lietu-
 va užlieta slaviškos kolonizaci-
 jos tvano ir kokią maskvinę pro-
 pagandą varo J. Keliuotis, tvir-
 tindamas, kad niekad Lietuva
 nebuvo tokia lietuviška, kaip
 šiandien.

Atverčiant kitą medalio pusę,
 norisi paklausti: o kodėl lietu-
 viškų gimnazijų, mokyklų, lie-
 tuviškų teatrų, kinų, lietuviškų
 laikraščių neturi Sibiro lietuviai
 arba Gudijai priskirtos lietu-
 viškosios sritys?

Ne ten gyvenimo prasmė

J. Keliuotis sako: "Aš niekur
 neišvykau iš gimtosios žemės.
 Netekęs tėvynės, aš būčiau pra-
 radęs viso savo gyvenimo pras-
 mę. Be to, aš nesijaučiau pra-
 sikaltęs savo liaudžiai, nutarusi
 išsijungti ir didžiąją tarybi-
 nių tautų šeimą". Jeigu Keliuo-
 tis gyvenimo prasmę laiko pasa-
 koti okupanto propagandinius
 tvirtinimus apie lietuvių tautos
 "nutarimą išsijungti į tarybi-
 nę šeimą", arba nepaprastą Lie-
 tuvos "sulietuvėjimą", tai šitokia
 gyvenimo prasmė yra gyvenimo
 pyknamojoimas ir atviras pasity-
 čiojimas iš niūrios savo tautos
 dabarties.

LITUUVIAI LAUKIA KARO

ALBINAS GRAŽŪNAS

(Tęsinys iš praėjusio numerio)

Nusivylimą dėl neišsprendži-
 sios vilties, kad jau prasidėsias
 karas, sekė kiti dar skaudesni
 smūgiai. Birželio 7 d. buvo su-
 imta eilė Vilniaus aktyvistų šta-
 bo karinio skyriaus narių. Yra
 įtarimas, kad juos sovietų sau-
 gumui išdavė vokiečių Gesta-
 pas, kuris buvo užsimojęs su-
 trukdyti lietuvių pasiryžimą ka-
 ro atvejui sukilti ir paskelbti ne-
 priklausomos Lietuvos atstaty-
 mą. Savaitę vėliau įgulose ir po-
 ligonuose buvo įvykdyti plates-
 nio masto lietuvių karininkų
 suėmimai, kurių metu buvo su-
 imta ir išvežta į Rusiją apie 300
 teritorinio korpuso įvairaus
 laipsnio lietuvių vadų, kurių
 vietas tuojau užėmė rusai. Į
 korpusą taip pat buvo atsiųsti ir
 gausūs rusų kareivijų papildy-
 mai. Gi tuo pat metu prasidėjo
 ir masinės kitų lietuvių deporta-
 cijos į Sibirą bei kitas tolimas
 Rusijos sritis. Tos deportacijos
 buvo skaudžios ne tik dėlto, kad
 lietuviai buvo brutaliausiu bū-
 du vežami iš tėvynės su naikinti-
 mi sovietinėse vergų stovyklo-
 se, bet kad padarė žalos ir lietu-
 vių pasirusimui imtis ginklo
 savo laisvei atgauti. Tų depor-
 tacijų metu buvo suimta ir iš-
 vežta į Rusiją 10% visų LAF
 narių.

Šių tragiškų įvykių metu, kai
 nemaža dalis aktyvistų buvo gy-
 vuliniais vagonais vežami į Ru-
 siją, likusieji dar nesumiti tada
 turėjo slapstytis, nes buvo
 gaudomi. L. Prapuolenis, enka-
 vedistų gaudomas, buvo pri-
 verstas nakvoti net ligoninės la-
 voninėje. Vilniuje daugelis nak-
 voti ėjo į Neries pakrantių krū-
 mus, Rusų kapinės bei panašias
 vietas. V. R i m k u s, pradžioje
 nakvojęs paupio krūmuose, o
 vėliau persikėlęs į kapines, apie
 savo nakvyne ten rašo:

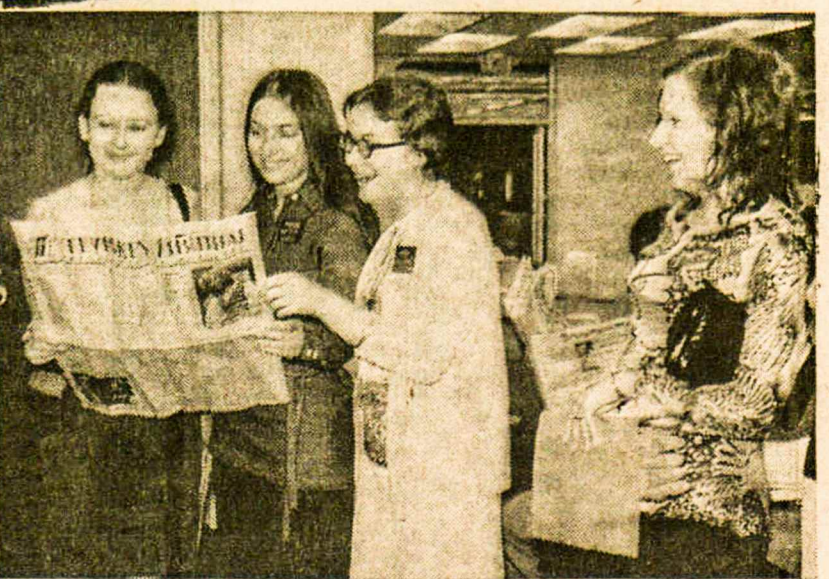
Kita po "meškeriojimo" naktį iš-
 keliavau nakvynės į Rusų kapines
 Vilniuje, vildamasis mirusiųjų pol-
 sio vietoje bent kiek ramybės. Ji-
 ešokau didesnio antkapio su krūmais,
 kurie galėtų kiek prislėpti. Betgi po
 tokiais krūmais ar paminklais jau
 buvo kitų besislapančiųjų. Pagaliau
 įsitaisiau. Kiek luktėrėjus, beveik
 užlipdami, pradėjo atsidinėti pavė-
 lavė "nakvotojai". Greta kažn ko-
 kio paminklo prie krūmokšnių pra-
 leidau visa naktį, drebdamas nuo
 šalčio. (Lietuvių sukilimas Vilniuje
 1941 m., 13 p.).

Kaip tik tuo pat laiku, birže-
 lio 15 d., buvo gauta iš anksčiau
 minėtos ryšininkės žinia, kad iš
 Berlyno atvykę ryšininkai prane-
 sę, jog vokiečių karas prieš
 rusus tikrai prasidėsias birželio
 mėnesį tarp 18 ir 26 d. Buvusio-
 jo tuo metu padėtyje, kai perse-
 kiojamiems lietuviams teko nak-

voti kapuose ir lavoninėse, tai
 buvo ypatingai džiugi žinia. Ta-
 čiau po nusivylimo gegužės mė-
 nesį Kauno aktyvistų štabas
 net svyravo, ar ta žinia galima
 pasitikėti, ar ne. Tik birželio 17
 d. atvykus iš Vilniaus aktyvistų
 štabo atstovui ir painformavus,
 kad iš Seinų trikampio atvyku-
 sieji ryšininkai yra pilnai pati-
 kimi vyrai ir kad plk. K. Skirpa
 juos įspėjęs, jog ta žinia esanti
 griežtai slapta (vokiečiams paty-
 rus apie jos perdavimą į Lietu-
 vą, jo paties galva būtų pavojū-
 je), — tuo pranešimu kauniškiai
 patikėjo.

Vėliau buvo sužinota, kad ta
 žinia lietuvių pasiekusi ypatingo-
 mis aplinkybėmis. Berlyno
 spaustuvelyje "Deutscher Verlag"
 labai slapta buvo spausdinami
 Sovietų Sąjungai karą skelbian-
 tieji plakatai. Toje spaustuvelyje
 dirbo ir lietuvių. Vienas jų, nors
 buvo išstatytos visur sargybos
 bei uždrausta savavališkai iš
 spaustuovės išeiti, su slapta pa-
 grobtu po plakato egzemplioriu-
 mi paspruko ir apie dalyką pa-
 informavo plk. Skirpą.

Gavus šią žinią, teko skubiai
 ir energingai veikti, nes suėmi-
 mai ir deportacijos tarp aktyvis-
 tų vadovybės ir jų grupių ryšius
 daug kur buvo nutraukę. Nema-
 žai atsakingose pozicijose buvu-
 sių asmenų buvo suimta ir juos
 reikėjo pakeisti kitais. Trūko
 visos eilės asmenų net ir numa-
 tytųjų į laikinąją vyriausybę.
 Susitikus Vilniaus ir Kauno ak-
 tyvistų štabų atstovams, buvo
 dar kartą persvarstyti, atsižvel-
 giat į susidariusias sąlygas, vei-
 kimo planai ir padaryti pasku-
 tinieji sprendimai. Buvo nu-
 sprešta, kad vadovaujamąjį
 vaidmenį perims Kaunas, nes

Kent, Ohio, valstybiniame universitete, kur įvyko pasaulio lietuvių jauni-
 mo kongreso studijų savaitė, yra didelė biblioteka su tūkstančiais lietuvi-
 ū knygų ir laikraščių. Nutraukioje — jaunimo kongreso dalyvės, radu-
 sios ir "Tėviškės Žiburius"
 Vl. Bacevičius

iki Maskvos

"Su rusais... lietuvių tautą
 sieja tvirtos ir nesugriamos
 draugystės ryšiai" — aiškina
 Keliuotis. Tikime, kada nors at-
 siras lietuvis istorikas, kuris,
 pašventęs visą savo gyvenimą,
 pajėgs parašyti daugiatomį vei-
 kalą ir išskaičiuos, kokių baisy-
 nėlaimių, kiek priespaudos, tam-
 sybės, negirdėto spaudos dru-
 dimo, baudžiosvos... kiek ta-
 lentų pražudė, kiek kultūrinių
 ir medžiaginių turtų išplėdė,
 kiek lietuvių tautos gyvybių ca-
 rai ir komunistų terorai išnaikino,
 kiek etnografinių žemių at-
 ėmė rusai šimtmečių eigoje. La-
 vonų kalnai juos užgrūtių, krau-
 jo upės nuplautų, jeigu visa tai
 surinktume į vieną vietą! Lietu-
 vių asarų ežeruose paskęstų
 okupantų armijos, kaip anuomet
 atsitiko faraono kariuomenei
 Raudonojoj jūroj. Ana, va, ne
 koks nors "buržuazinis", bet so-
 cialistinis rašytojas P. Cvirka
 rašo: "Gana iš mūsų kišenių ir
 aruodų šėrėm caro perėjūnus,
 činauninkus ir prispaudėjus. Ga-
 na kasmet caro valdžia, išrinku-
 si gražiausius vaikus, pražudo
 juos grobuoniškuose karuose.
 Kas dergia ir purvina mūsų gy-
 venimą, priveisia kaskart vis
 daugiau neteisybės, rūpestingai
 užtaiso mums visus kelius apsi-
 sviesti ir per činauninkų sau-
 valę slegia mūsų visą kraštą,
 tarsi būtumėm paskutiniaus bau-

džiauninkais tapę?" (Meisteris
 ir sūnus, 288 psl.). O apie da-
 bartinius rusus komunistus la-
 bai rūškana atsiliepiamą yra
 palikęs ne kas kitas, o pats
 komunizmo "dievaitis" Leninas,
 sakydamas: "Pakrapštyk vieną
 kitą komunistą, ir rasi didžia-
 rusį šovinistą" (Lenino raštai t.
 29, p. 172, 1954 m., Vilnius).

Koktu skaityti

Tokių plačiai pasaulyje nu-
 skambėjusių kovotojų akivaiz-
 doje, kaip S. Kudirka, R. Talanta
 ir eilės kitų, šis Keliuočio—vie-
 no iš laisvosios Lietuvos inte-
 lektualų — pasikalbėjimas yra
 koks pasitarinavimas okupan-
 tui. Tuo metu, kai reikia savo
 tautos nelaimės sutikti iškelta
 galva, su viltimi į Dievą ir ateitį,
 Keliuotis nuėjo į Maskvą pa-
 dėkoti okupantui už atneštą
 mūsų tautai Golgotą — tautinę
 ir dvasinę priespaudą. Vergiš-
 kas patarnavimas yra pats nedė-
 kingiausias darbas akyse to, ku-
 riam patarnaujama, ir akyse to,
 kieno vardu patarnaujama. O ir
 pats patarnautojas dažniausiai
 nesulaukia tikėto atpildo. Juk
 vergu niekas nesirūpina, ir jis
 niekam nerūpi. Dėmesio susilau-
 kta tik kovotojai už savo teises.
 Broliai partizanai prisiekė, kad
 geriau stačiam mirti, negu atsi-
 klaupus vergauti. Keliuotis ne
 tik atsiklaupė, bet dar ir labai
 garsiai papūtė nudėvėtą propa-
 gandos dūdėlę.

NUOSIRDZIAI DEKOJAME dailininkui

Telesforui Valiui

už padarymą meniškio padėkos raštų blanko. Šis Jūsų dar-
 bas yra dalyvavimas kovoje už pavergtos Tėvynės išlaisvi-
 nimą savo menu ir pasiaukojimu.

Tautos Fondo
Toronto apylinkės atstovybė

LITHO-ART spaustuovės savininkams

Jonui Gustainiui, Česlovui Senkevičiui ir Vaclovui Girniui

NUOSIRDZIAI DEKOJAME už gražų atspausdinimą padė-
 kos raštų ir vokų. Šis Jūsų darbas yra įrodymas ir gražus
 pavyzdys, kad lietuvis jaučiasi atsakingas už Lietuvos likimą.

Tautos Fondo
Toronto apylinkės atstovybė**A + A MIELAI MAMYTEI****Salomėjai Satkevičienei**

mirus, dukrą E. KERBERIENĘ ir jos vyrą PRANĄ

nuosirdžiai užjaučiame —

A. N. Šalkauskiai

P. A. Ščepavičiai

ELZBIETA KRIVIENEI ir jos šeimai bei kitiem

giminėm, jos broliui dr. Zenonui Ašokliui

JAV-se mirus, reiškiamo nuosirdžiai užuojautą —

K. Ričkuvienė

D. Jonynienė

A + A**Mielai Mamytei Stefanijai Budreikienei**

Montrealyje mirus, jos dukrą JANĘ MICKIENĘ su

šeima ir artimuosius giliai užjaučiame —

A. A. Stunguriai

O. J. Ažubaliai

LIETUVIŲ JAUNIMAS BRAZILIJOS

Pasikalbėjimas su jaunimo vadovu kunigu Jonu Šulcu

— Kaip apilai gyvena Brazilijos lietuvių jaunimas?

— Bendras gyvenimo lygis Brazilijoje yra gan žemas, todėl dauguma jaunimo yra priversti dienomis dirbti, kad vakarais galėtų lankyti įvairias mokyklas. Jaunimas dirba jau nuo 14–15 metų amžiaus iki universiteto pabaigos.

— Ar jūsiškis jaunimas moka lietuviškai, lanko šeštadienines mokyklas, turi savo organizacijas?

— Lietuvių kalba yra silpnokai išmokstama, nors yra nemažai entuziastų, kurie pastoviai lanko šeštadienio mokyklas. Sao Paulo veikia dvi šeštadienio mokyklos su 8 mokytojais kiekvienoje. Registruotų mokinių yra apie 100. Veikia ateitininkai, be to, yra organizuotos grupės "Zilvitis" ir "Nemunas", kurios puoselėja ypą tautinius šokus, dainas, organizuoja bendruomeninius parengimus. Neseniai susibūrė "Ramovė" su 50 narių. Ji telkia lietuvišką jaunimą laisvalaikio užsiėmimams, kaip sportas, ekskursijos, turnyrai, diskusijos, jaunimo pamaldos.

— Ko labiausiai reikia Brazilijos lietuvių jaunimui?

— Kad jaunimas galėtų iškilti į kultūros augštybes, reikia jam pagalbos. Reikėtų paremti tuos, kurie turi pakankamai gabumų, kad galėtų pilnai išvystyti savo talentus. Tam tikslui turėtų susiorganizuoti koks nors bendruomeninis išdas arba atskiros tautiečių grupės, kurios

ATEITININKŲ SENDRAUGIŲ STOVYKLOS

Dainavoj ateitininkų sendraugų stovyklos vyksta jau pusantro dešimtmečio. Siemiet ji bus liepos 30 — rugpjūčio 5 savaitę. Antroji stovykla, pradėta pernai Kennebunkporte, taip pat rado daug pritarimo ir bus kasmet rengiama. Siemiet ji planuojama rugpjūčio 20-27 dienomis. Kennebunkporto stovyklautojų registracija rūpinasi kun. J. Dybrys, OFM, Franciscan Fathers, Kennebunkport, Maine, USA.

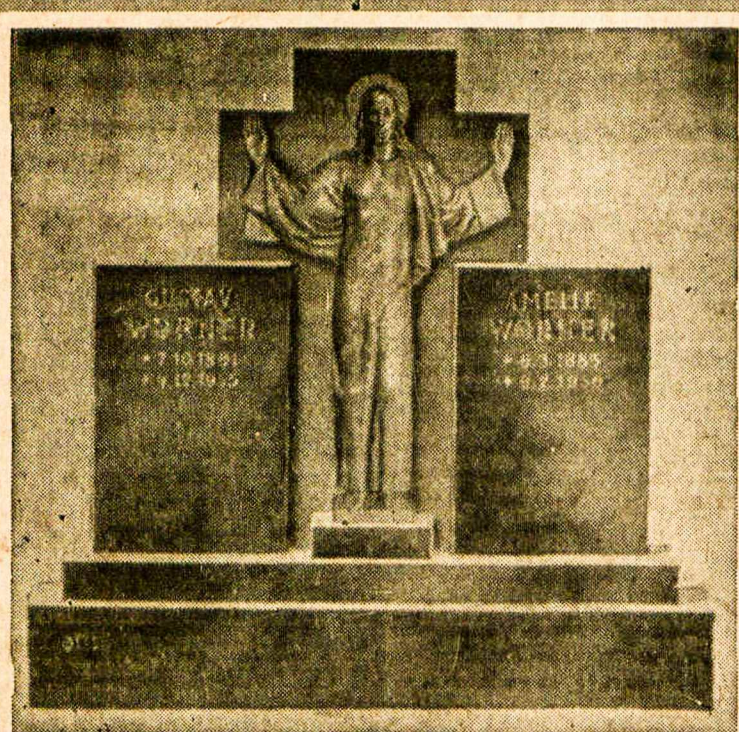
Dainavos stovyklos paruošiamieji darbai jau baigiami. Pagrindiniai paskaitininkai pakviesti: kompoz. Vladas Jakubėnas, dr. Kęstutis Keblys, Vaclovas Kleiza, dr. Algis Norvilas, dr. Justinas Piknys, dr. O. Vaitas ir dr. Romas Vaštoka. Temos — lietuviškos muzikos perspektyvos, lietuvių jaunimo auklėjimo problemos, paskutinio dešimtmečio proza Lietuvoje, Lietuvių Bendruome-

nės veikla, lietuvių archeologiniai tyrinėjimai, aktualieji medicinos klausimai ir taip pat ateitininkų veiklos aktualieji klausimai. Šalia pagrindinių rytmečio paskaitų planuojamos taip pat vakarinės diskusijos, filmai ir šeštadienio vakaro koncertas.

Mokestis Dainavos stovykloje — maistas savaitę suaugusiam \$38, vaikams, pagal amžių, nuo \$8 iki \$25. Nakvynė — atskiras kambarys, talpinantis iki 6 asmenų: \$35, nakvynė bendrame miegamajame — \$10 savaitę. Registracija Dainavos stovyklai iš anksto nėra būtina, tačiau patartina norintiems užsitikrinti atskirą kambarį. Registracija rūpinasi Pranas Baltakis, 7802 Temple St., Adelphi, Md. 20783, USA.

Rengėjai kviečia Kanados ir JAV ateitininkus abiejose stovyklose gausiai dalyvauti.

KAS UŽ LIETUVĄ KOVOJA, TAS Į LIETUVIŲ FONDA STOJA!

ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVE
YONGE MEMORIALS LTD.

2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriskas darbas, puikūs lietuviški projektai

Ivairių kraštų lietuvių jaunimo atstovai neša vėliavas į sceną kongreso užbaigos iškilnėse Toronte S. Dabkus

Vyskupai, dalyvavę pasaulio lietuvių jaunimo kongreso užbaigos iškilnėse Toronte: vysk. V. Brizgys skaito invokaciją, o vysk. A. Deksnys sako pamokslą pamaldų metu Priskėlimo šventovėje S. Dabkus

Viena diena kongreso stovykloje

Nors jaunimo kongreso rengėjai įsvarstė įvairias stovyklavietes, tačiau pasirinko Kanados skautų Romuvą, esančią 150 mylių už Toronto. Ir kai kongreso jaunimas buvo jau įsikūręs stovykloje, liepos 13 d. sėdimo ir Romuvos pirm. Br. Saplio automobilį Toronte ir per 3 valandas pasiekėm stovyklavietę. Iškilmingi vartai su užrašu "Romuva". Bu-
dėtai liepia pasirašyti svečių knygon, duoda svečio kortelę ir įleidžia stovyklon. Prie pat vartų susėdė du "minnesingeriai" iš Vokietijos su gitara. Aikštėje, prie palapinių, vyrų būrys žaidžia rankinį. Aplink aikštę išrikuoti nameliai, kur įsikūrę stovyklautojai su visom įstaigom. Prie aikštės tyvuliuoja gražus ežeras. Dar toliau, po pakrantės, mergaičių pastovyklė. Sutinkam vieną veidą po kito — pavargę, neišsimiegoję.

— Kaip sekasi? Kodėl tokie išvargę?

— Vakar ilgai šokom, dainavom, tai mažai laiko liko miegui...

Salė, nameliai, palapinės

Štai ir salė, kur stovyklautojai valgo, darbuojasi, mokosi, atlieka pratybas, posėdžiauja. . . . Antai, prie vieno stalo kampe matyti PLB pirmininko St. Barzdukas galva, R. Sakadolskio barzda ir dar keletas rimtų veidų — tariais, posėdžiaujia. Štai namelis "Klaipėda". Jame įsikūręs spaudos skyrius. Vieni rašo mašinėlė, kiti ant lovelių susėdę rašinėja. Žodžiu, vyksta kūryba. Kiek toliau įsikūrę kunigai atskiroy "klebonijoj", kur ir St. Barzdukui teko vieta. Tai nuostabus žmogus — jis uoliau dalyvavo jaunimo kongrese nei pats jaunimas. Tikslai gal šokiuose jį nurungė jaunimas. St. Barzdukas dalyvavo ir Čikagoje, ir Kento un-to studijų savaitėje, ir stovykloje, ir kongreso uždaryme Toronte. Nebe reikalo braziliečiai įteikė jam peleninę, padarytą iš milijoną metų išsilaukusio medžio — marmuro.

Vienoj palapinėje įsikūrusi stovyklos laikraščio redakcija su J. Reisgyte priešakyje. Laikraščio pavadinimas "Romuvos uodai". Matyt, uodai ten buvo populiariausias padaras. Juos ten visi labai gerbia, net smilkalų negaili. Vakarop Br. Saplys parodė net specialią mašiną uodams smilkyti...

Su vyriausiu vadovu

Pasirodo ir vėl dingsta kun. A. Saulaitis, SJ, vyriausias stovyklos viršininkas. Pagaliau pavyko jį užkalbinti.

— Kaip sekasi stovyklauti?

— Puikiai!

— Lietus ar nevargina?

— Išmaudė jau nekarta. Kai kurių palapinių net miegmaišiai sušlapo. Bet tai dalykai, kurie išdžiūsta. Be to, čia miego valandos gana trumpos...

— Girdėjom, kad stovyklautojų apetitas labai didelis?

— Taip, pradžioje buvo nusi-skundimų, kad mažokai maisto,

bet dabar jau visas tvarkoj. Mat, maisto daviniai buvo apskaičiuoti moksliškai, pagal skaitytuvą (kompiuterį). Turėjo užtekti, bet neužteko. Užsakėm virš 400 porcijų, bet kai pamatėm, kad mokslinis apskaičiavimas nepatenkina, užsakėm 600 davinių. Tada tie 400 jau nebesiskundė — užteko visiem.

— Kaip sekasi stovyklautojų suartėjimas?— klausinėjam kun. A. Saulaitį.

— Čia turime problemų. Nė lengva nugalėti užvaras, kurios atsirado per dešimtmečius tarp įvairių kraštų lietuvių jaunimo. Palapinėse apgyvendinom įvairių kraštų stovyklautojus, kad lengviau susipažintų. Pradžioje visi traukė į savo grupes ir sunkiai nuo jų skyrėsi, bet vėliau užsėdėm pradėjo mažėti. Pvz. pietiečiams sunku buvo suprasti šiauriečius, kurie atrodė šalti, neįjurdūs, nekaltūs, išdidūs. Su laiku ir čia ryšys ėmė lengvėti, ypač po šokių vakaro.

— Ar pati stovyklavietė savo plačiai išmėtytais nameliais, palapinėmis nesunkina to bendravimo?

Kun. A. Saulaitis, SJ, užuot atsakęs į klausimą, plačiai nusišypsojo...

— Sakyskite, ar stovyklautojai turi čia kokių užsiėmimų, ar tik pramogauja?

— Užsiėmimų jie turi gana daug. Programa netgi perkelta. Yra įvairūs pratybų būreliai, paskaitos, vakaro programos, filmai ir t. t.

"Baravykai"

Taip besikalbant prieina Toronto "Satrijos" tunto skaučių atstovės su puikių baravykų krepšeliais ir praneša vyr. stovyklos vadovui, kad tai dovana stovyklautojams. Nuėjęs prie mikrofono kun. A. Saulaitis pranešė apie tai stovyklai, kurios garsiakalbiai aidai visuose rajonuose. Tik vėliau pasirodė, kad tai ne miške, o virtuvėje užaugę "baravykai"... Jūs vakare bematant sudorėjo alkani stovyklautojai.

Prie aukuro

Bešnekinant stovyklautojus, pasigirsta pranešimas, kad šandien bus tarptautinė stovyklos šventė. Aikštėje sustoja stovyklautojai pagal gyvenamus kraštus. Gauna atitinkamus užrašus ir po uolos gabalą. Kas čia dabar bus? Muštynės? Pasirodo, ne. Visi tvarkingai išsirikiavo ir, stud. Razmai vadovaujant, nužgiavo prie pat žemės išliedinto Lietuvos žemėlapiu, kur provizoriškai įrengtas žuvusiems už Lietuvos laisvę lyg ir aukuras. Čia visi sudėjo savo plyteles — uolos gabalus. Kiekviena delegacija sugiedojo savo gyvenamo krašto himną. Gera buvo gausiom delegacijom, bet mažosiom reikėjo drąsos... O tokių buvo. Pvz. Svedijos lietuvių atstovė vieni vieną atgiedojo savo gyvenamo

josi nuomonės, kad stambesnieji mūsų įvairūs renginiai turėtų būti ruošiami tik rinkiminiais metais, kai įvairūs politikai darosi minkštesni ir randa reikalo ir laiko dalyvauti lietuviškoje demonstracijoje. Jiems ir mums labai reikalinga vadina-moji "publicity". Galima drąsiai teigti, kad tautinių šokių šventė "publicity" srityje, buvo daugiau negu pasisekusi. Televizijos žiniose, per radiją ir didžiojo spaudoj buvo plačiai kalbėta, rodyta, iliustruota. Centrinė atrakcija, aišku, buvo Patricia Niksonienė, bet neliko nuošaliai ir lietuviški šokiai, atskirai šokėjai ar Illinois gubernatoriaus dukra, kuri mūsų tautiniais drabužiais pasipuošus parodė žygįvą čikagiečių "Grandies" grupę ir su ja, kaip pilna dalyvė, pašoko bene vieną šoki.

Paklaustas iš P. Amerikos atvykęs kun. A. Saulaitis, kaip

krašto himną. Sveikinimo žodi tarė PLB pirm. St. Barzdukas, o viena stovyklautoja paskaitė eilėrašį.

Vėliavos ir pamaldos

Grįžus į aikštę prie vėliavų, visi sugiedoj Lietuvas himną ir tuo buvo nuleistos vėliavos — Lietuvos, Kanados ir JAV. Čia pat prie įrengto altoriaus bene septyni kunigai su mons. dr. J. Tadarauku priešakyje rengėsi atnašauti koncelebracines Mišias. Atrodė, visi jose dalyvaus. Bet žiūriu dauguma apsisuko ir nuėjo. Liko tik negausus stovyklautojų būrys ir iš Toronto atvykę svečiai. (It seems nobody is going) — atrodo, niekas nepasilekia, sakė vienas stovyklautojas). Kai vieni meldėsi, kiti laukė prie valgyklos durų, kur tenka stiprintis dviem ar trim pamainom.

Tarptautinis vakaras

Išpuodingiausias buvo talentų vakaras, kuriame pasirodė įvairių kraštų talentai — grupėmis ir paskirai. Nors uodai įkyriai sukosi apie ausis, jaunimas su dideliu dėmesiu sekė programą, kurią pranešinėjo S. Martinkutė ir R. Sakadolskis. Joje kiekvieno krašto lietuviui stengėsi pasireikšti. Vaizdas buvo nepaprastai spalvingas, idomus, juoba, kad netrukėjo humoras. Programa prasidėjo 9.30 v., o 11 v. dar toli gražu nebuvo baigta. Teko palikti Romuvą ir tą įvairiaspalvę stovyklą, kurios įvairumą jungia vienon mozaikon visus vieni-janti lietuviška širdis.

Uodai ir žmonės

Nemaloniu disonansu nuskambėjo stovyklos laikraščio "Romuvos uodai" 1972. VII. 15 v. damasis. Jis yra kandas, kaip ir anie tikrieji uodai. Autorė J. Reisgytė, redaktorė, matyt, turėjo labai gerą mintį — norėję iškelti lietuvių kalbos vartojimo svarbą stovykloje, bet ji tai atliko uodo stiliumi — skaudžiai igėlė kun. J. Sulcą. Mat, jo grupė buvo silpnai ir visai nemonkančių lietuvių kalbos. Kartą jis kreipėsi į savuosius portugaliskai. Na, ir gavo pylos iš australietės. Nėgana to, pastaroji minėtame rašinyje užsiūpolė tą patį kunigą ir už religiją. Girdi, "... kaip kunigas gali "užsidedi didesniu entuziazmu lietuviųbei" šitokioje stovykloje, kai jis, tik pradėdamas kalbėti apie "lietuviybę", vis pradeda kalbėti apie religiją. Jis mano, kad lietuviybė nėra be religijos. Bet lietuviybė yra vienas dalykas, o religija — tai kitas, ir turime nemaza lietuvių, nepraktikuojančių religijos, o jie geri lietuviai." Taigi, ir J. Paleckis, ir kiti panašūs "geri" lietuviai... Kaip ten bebūtų, tokioje stovykloje nevieta tapti uodais ir kapotis. Visi turi skirtingų idėjų, bet šalia jų nemažiau svarbus dalykas yra taktas, kurio šiuo atveju trūko. Bvs.

Tautinių šokių šventės atgarsiai

AL. GIMANTAS

Toks įvykis, kaip šiemetinė tautinių šokių šventė, kuri savo pasisekimu pralenkė optimistų turėtus viltis, dar vis teikia puikią progą tiek įvairioms mintims, tiek ir vis nesibaigiantiems įspūdžiams išsakyti.

Miela buvo girdėti dviejų viešnių iš Lietuvos pasipasa-kojimą. Jos buvo ir sujaudintos, ir sužavėtos bendruoju šventės vaizdu. Jų akyse liko vos sulaukomo asaros. Taip, jos dalyvavo ir matė savo Tėvynėje didesnių ir beveik profesionaliai paruoštų renginių, panašių švenčių, bet nesitikėjo tokio skaičiaus šokėjų ir žiūrovų vienoje vietoje iš "mirštancios emigracijos". Dalyvavimas pačios prezidentienės ir iš arti jos pamatymas prašoko betkurias tų viešnių viltis. Joms patiko ir vienu ar kitu šoku autentiška choreografija. Šiaip jau tautiečių tarpe girdė-

Australijos lietuviai krepšininkai

SIGITAS KRASAUSKAS

Liepos 14, 15 ir 16 d. d. Toronte ir Hamiltone trejas rungtynes sužaidė Australijos lietuviai paliko malonų įspūdį. Tai jaunosios kartos atstovai — vieni gimę Australijoje, kiti maži ją pasiekę. Visi jie lietuviški ir labai gražiai vartoja lietuvių kalbą.

SALFAS S-gos pakviesti, Australijos krepšininkai sukru-to organizuotis išvykai į JAV-bes ir Kanadą. Daug entuziazmo parodė vadovai ir sportininkai. Sudaryta rinktinė iš keturiuose miestuose veikiančių lietuvių sporto klubų savaitgalio bendroms treniruotėms rinkdavosi Melburne. Gintas ir Vytautas Bražioniai, Saulius Karpuska, Jonas ir Vytautas Obeliūnai, Geelongo Vyčio krepšininkai, turėdavo įveikti 50 mylių; Arūnas Raivytis Adelaidės Vyčio atstovas — 500 mylių ir Sydnejaus Kovo Mindaugas Mikalauskas, Algirdas Andriejūnas — net 600 mylių atstumą. Melburno Varp-o atstovams — Valentinui Mačiulaičiui ir Algiiui Milvydui teko išvengti savaitgalio kelionių jų miestą pasirinkus paskutiniam pasiruošimui. Šią gražią jaunų krepšininkų grupę intensyviai ruošė didelį patyrimą krepšinyje turįs veteranas iškilusis krepšininkas Jonas Gružauskas. Rinktinėje visdėlto trūksta kelių geresnių žaidėjų, kurių nebuvo galima dėl įvairių priežasčių atvežti. Jono Gružausko žodžiais, jie mums būtų padėję... Vienas jų yra Edis Palubinskas, kylanti Australijos krepšinyje žvaigždė, porą metų gyvenęs JAV-se ir mokėsis Ricks College Idaho. Tai 21 metų jaunuolis, kuris prieš išvyksiant atgal į Australiją buvo išrinktas "All American Basketball for 72". Edis yra pakviestas į Australijos olimpinę krepšinio komandą, kuri rugpjūčio mėnesį vyks į Miuncheno olimpiadą. Pasiruošimas olimpinėms rungtynėms ir sutrukdė jo išvyką su šia rinkine į Šiaurės Ameriką.

Svečiai australiečiai pirmąsias rungtynes pralaimėjo Čikagos lietuvių rinkinei 121:80, bet laimėjo prieš Klevelando Žaibą 113:97 ir Detroito Kovą 54:39 (šios rungtynės buvo žaidžiamos lauke ir dėl lietaus nutrauktos). Toronte liepos 14 d. Ryerson Politechnical Institute patalpose, stebint gausiam būriui žiūrovų, svečiai sužaidė pirmąsias rungtynes Kanadoje su Toronto lietuvių rinkine. Kelionių, klimato pasikeitimo ir surisgimų išvarginti svečiai visdėlto parodė daug energijos ir ryžto. Šias rungtynes laimėjo torontiečiai 110:91 (55:44). Vien Gintaras Rautiškas komandai iškovojė 42 taškus. Po rungtynių gražioje Metropolitan Police Association klubo patalpose Willowdale priemiestyje buvo suruoštos svečiams vaišės - pagerbimas. Pasakyta kalbą, sukieista dovanomis ir arčiau su-

sipažinta su Australijos sportininkais. Liepos 15 d. tose pačiose Ryersono patalpose svečių rungtynės su Kanados lietuvių rinkine buvo pradėtos iškilmingai. Abiem komandom išsirikiavus, invokaciją skaitė Sv. Jono Krikštytojo parapijos klebonas kun. P. Azubalis. Gražų, šiltą sveikinimo žodį tarė gen. Lietuvos konsulas Kanadoje dr. J. Zmuidzinai ir KLB pirm. inž. E. Čuplinskas. Australijos lietuvių Fizinio Auklėjimo Sąjungos pirminkas ir šios išvykos vadovas Jonas Tamošiūnas dėkojo už pakvietimą ir priėmimą. Jo žodžiais, 1964 metais Amerikos lietuvių krepšinkų pasirodymas ir geras žaidimas Australijoje paskatino jų jaunimą daugiau domėtis sportu ir šandien lietuvių sporto klubai Australijoje yra didieji lietuviškos veiklos centrai jaunimui. Kvietė pagalvoti ir organizuoti kitą sportininkų išvyką Australijon. Australijos rinktinės priėmimo organizacinio komiteto pirminkas P. Berneckas Kanados sportininkų vardu ir varžybinio komiteto pirminkas A. Nausėdas įteikė kiekvienam komandos žaidėjui ir vadovams dovanas. Konsului dr. J. Zmuidzinui išmetus pirmąjį švedinį, buvo pradėtos rungtynės.

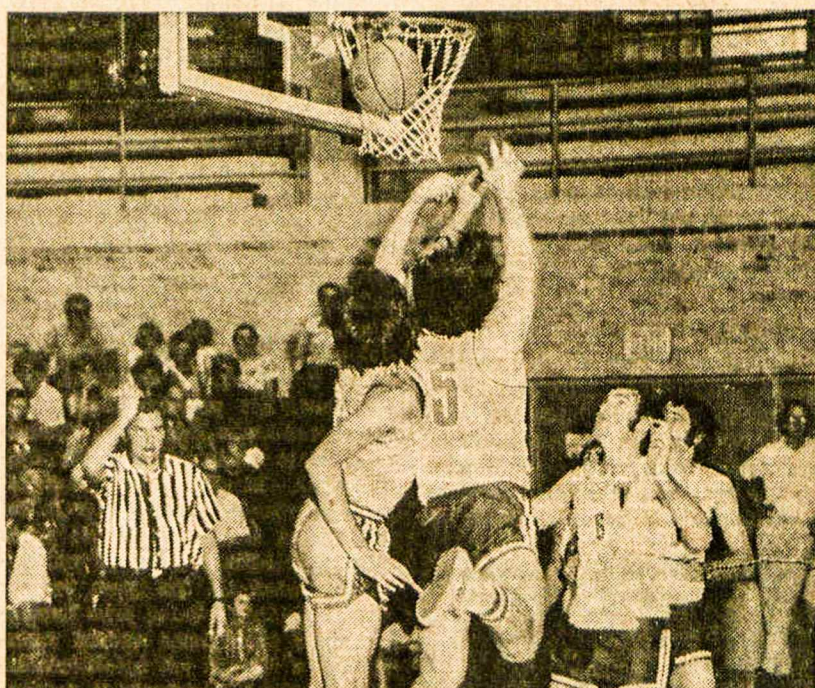
Iki pirmo kėlinio pusės taškai svyravo čia vienon, čia kiton pusėn. Nepaprastas australiečių greitis bei ryžtas neleido Kanados rinkinei susiorganizuoti ir atsipiešti. Tačiau ūgis ir techniškas pranašumas paėmė viršų, ir Kanados rinkinė laimėjo 111:92 (49:41).

Liepos 16 d. Australijos rinktinė paskutines rungtynes Kanadoje žaidė su Hamiltono Kovu. Čia svečiai iš šešių žaistų rungtynių S. Amerikoje laimėjo trečiąsias. Nors Hamiltono Kovas pirmą kėlinį vedė 51:45, antrame pasimetė, ir australiečiai laimėjo 109:95. Australijos Algis Milvydas vienas iškovojė 43 taškus savo komandai. Hamiltoniečiai — Kęstutis Kalvaitis, Rimas Sakalas ir A. Žilvitis parodė gerą žaidimą.

Australijos lietuviai krepšininkai iš Kanados grįžo į JAV-es. Liepos 21 d. Kennebunkporte susitiko su Waterbury Geležiniu Vilku, liepos 22 — su Bostono lietuvių klubu, liepos 23 Vašingtone — su apylinkės lietuvių rinkine, liepos 28 Čikagoje žais su ASK Lituanica, liepos 29 — su LSK Neris. Liepos 30 Cicero mieste žais paskutines šioje išvykoje rungtynes su Cicero lietuvių rinkine.

Australijos lietuvių rinktinės pasirodymas S. Amerikoje yra malonus reiškinys. Ne vien rungtynės, sporto aikštėje viską lemia. Susitikimas ir nuosirdus jaunosios lietuvių kartos bendravimas, pažintinis užmegzimas ir žvelgimas ateitin duoda naujos nuotaikos lietuviškam emigraciniam gyvenimui.

public dancing". To pat laikraščio nuomone, sen. Percy ausims gražiausia muzika skambėjo griausmingi lietuvių plojimai išgirdus porą sakinių, tartų lietuviškai. Juk tai rinkiminiai metai — pabrėžė tas dienraštis. Panašiai atsiliepta ir apie Ogilvytės, gubernatoriaus dukros, pasirodymą ir šoki lietuvių grupėje. Televizijos stočių ir spaudos žiniomis, bendras publikos skaičius svyravo tarp 12.000 ir 15.000 dalyvių ir svečių. Atrodo, kad dauguma informacijos minėto didesnį skaičių. Iš tikrųjų stovinčių buvo šimtai — praėjimuose, laiptuose ir arenos gale, kur net keliomis eilėmis žiūrovai buvo stovintys stebėti 3 valandas užtrukusią programą. Spalvingas bei žaismingas spektaklis dar ilgai negalės išblėsti ten buvusio mintyse. Su tuo jausmu iš halės išėjo ne vien savieji, bet ir svetimieji.

Australijos lietuvių krepšinio rinktinė kovoja su Kanados lietuvių rinkine Toronte. Kova baigėsi 111:92 pasekme kanadiečių naudai S. Dabkus

TRYS GYVYBES AUKOS

Niujorko leidžiamas mūsiškės EL-TOS biuletenis, remdamasis AP žinių agentūros pranešimais, paskelbė trijų susidėginusių lietuvių pavardes ir jų susidėginimo datas. Romas Kalanta, kaip visi jau gerai žinome, susidėgino gegužės 14 d. Kauno muzikinio teatro sodyboje. Gegužės 28 d. Varėnoje vykusioje mūgėje susidėginti planavo 23 metų amžiaus šaltkalvis Stonis ar Stonys, su trim draugais iškėlęs Lietuvos trispalvę. Milicinkai suėmė jo draugas, bet jam pavyko pabėgti. Jis susidėgino gegužės 29, sekančią dieną, Varėnos turgavietės aikštėje. Birželio 3 d. degtųjų įbrėžė, apsiplies benzinu vienoje Kauno aikštėje, vyresnio amžiaus darbininkas Andriuskevičius. Jis mirė sekančią dieną, ir jį nežinomoje vietoje palaidojo KGB saugumiečiai. Birželio 10 d. milicininkai suėmė acetono apsiplies 62 metų amžiaus darbininką Zalšiauską. Trijų pastarųjų pavardėms, deja, dar trūksta vardų. AP agentūros žiniomis iš Maskvos, Vilniaus studentai demonstracijoms panaudojo birželio 11-18 d.d. ten vykusias tarptautinės rankinio varžybas. Studentai švilpimu sutiko sovietų žaidėjus, plojimu — kitų kraštų žaidėjus ir neatsitais, kai buvo grojamas Sovietų Sąjungos himnas. Vilniaus gatvėse jie buvo iškėlę Lietuvos trispalvį ir paskleidę prieš sovietus nukreiptų atšiaurimų.

VAISNIAI VILNIUJE

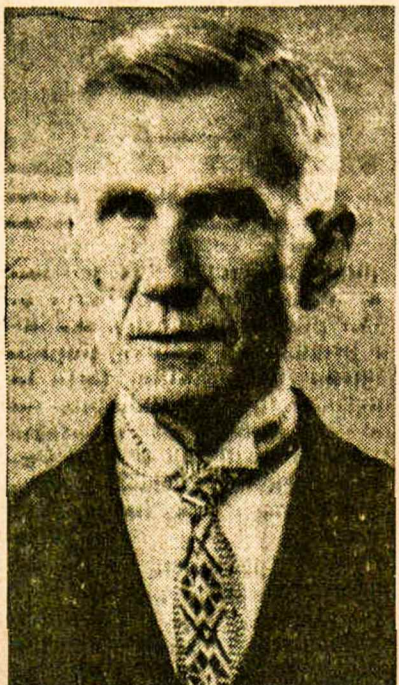
JAV ir Sovietų Sąjungos kultūrinį mainų sutarties rėmose Vilniuje pustrčio mėnesio studijas gilino Yale universiteto prof. dr. Rimas Vaišnys, atvykęs su visa šeima — žmona Elona, dukrelė Vaivute ir sūnum Gintaru. Jų išpuodžiūs, Stasio Kraškausko užrašytus birželio pabaigoje, "Gintasis Kraštas" paskelbė liepos 13 d. laidoje, kai Vaisniai jau buvo grįžę į JAV. Čia pateikiame būdingesnes ištraukas. Mažoji Vaiva Vaisnaitė: "Aš lankau vaikų darželį. Jis čia pat, šalia mūsų namų. Tą dieną, kai man suėjo penkeri metai, vaikai man padovanojo savo piešinių albumą. Mane kėlė su kėde ir penkis sykius šaukė "valio". Gintaras Vaišnys: "Vos atvažiavęs į Vilnių, pradėjau lankyti mokyklą. Amerikoje čia jau ketvirtą klasę, o Vilniuje mano vienmečiai buvo trečios klasės mokiniai. Amerikoje dar nesimokiau daugybos lentelės, o čia reikėjo mokytis. Buvo visai lengva pritaipyti. Gavau pažymėjimą, kuriame yra tik vienas ketvertas, o visi kiti — penketai..."

ELONA VAISNIENĖ:

"Kaip moteris, galėčiau pasakyti, kad šeimininkės labai daug laiko sugaista įvairiems būtiniam reikalmams. Parduotuvėse tenka pastovėti eilėje, pasiklausanč nemandagų pardavėjų. Reikia pažymėti, kad dėl to nemandagumo jaudinasi visi — ir laikraščiuose dažnai pastebėjau straipsnių, kritikuojančių tą reiškinį. Vilniečiai iš mūsų gardžiai juokėsi, kai prisipažinome, jog pradžioje bijojome perėti gatvę — Vilniuje daug greičiau važinėjama, negu JAV, ir mažiau saikiamasi su pėsčiaisiais. Iš Lietuvos išsivežu daug idomių išpuodžių. Mano svajonių žemė, pažinus ją iš arti, dar patrauklesnė, negu iš toli." Pokalbį užrašė S. Kraškauskas pridėda, kad E. Vaisnienė yra muziko ir dirigento prof. Vytauto Marijolaus dukra. Ji susipažino su Vilniaus kultūrinio gyvenimu, ypač teatrais, žavėjosi Lietuvos laukais ir kloniais, tvarkingai nei Vakaruose apsiengusių jaunimu, kurio mandagumas bei elgesys primena jos pačios jaunystės metus.

RIMAS VAISNYS:

"Žinodamas, kad Vilniaus garsėja tomis matematikos sritimis, kurios susijusios su ekologiniais tyrinėjimais, atvykau čia stažuotis. Gailla, kad mano viešnagė buvo per trumpa — vos pustrčio mėnesio. Susiradau mokslininkus, kurie dirba mane do-

STASYS TIJONAITIS, mokytojas ir vaikų laikraščių "Žvaigždutė" ir "Kregždutė" redaktorius, miręs okupuotoj Lietuvoj po sunkių ligų 1966 m. liepos 22 d. Palaidotas Pravienskėje. Jį prisimena daugelis jo bendradarbių Lietuvoj ir išeivijoj. Nors tikėsi daugiausia kaip pedagogas, bet išvarė plačią vagą ir kaip visuomenininkas bei įvairių knygų autorius

minančiose srityse. Man daug padėjo prof. dr. V. Statulevičius ir jo matematikų grupės mokslininkai A. Tempelmenas, E. Vilkas, J. Mockus, B. Grigonis. Bendrą kalbą suradome ir su universiteto puslaidininkų fizikos katedra (jos gali pavydėti bet kuris Amerikos universitetas), kuriai vadovauja prof. dr. J. Viščakas. Bendrų problemų suradome su fizikais A. Smilga, J. Vaitkum ir kitais. Tikiuosi, kad vieną kitą problemą galėsime spręsti laiškais ir, ko gero, paskelbsime bendrą straipsnį." Prof. dr. R. Vaišnys taipgi skaitė paskaitas įvairiuose universiteto fakultetuose ir Vilniaus inžineriniame statybos institute. Paklaustas apie skirtumus tarp Lietuvos ir JAV augstųjų mokyklų, prof. dr. R. Vaišnys atsakė: "Man atrodo, kad jūsų universitete mokslininkai per daug užsiėmę daugeliu kitų reikalų, kurie neturi tiesioginio ryšio su tyrinėjamąja mokslo sritimi. Tad reikia būti ryžtingu ir valingu, kad galėtum sėkmingai dirbti savo mokslinį darbą. Yale universitete dėstytojas dažniausiai skaito paskaitas 6 valandas per savaitę, o studentai klausosi paskaitų 15-18 valandų, kitas laikas — savarankiškam darbui. Vilniaus universitete šis santykių žymiai didesnis. Tačiau geriausi jūsų studentai, manau, nesiskiria nuo geriausių Amerikos studentų." Kaip ekologijos specialistas, prof. dr. R. Vaišnys džiaugiasi, kad Lietuva nėra patyrusi visų civilizacijos neigiamųjų ir gali paimokyti iš kitų kraštų klaidų: "Lietuvėje žmonės trokštą turėti nuosavą mašiną, bet, manau, ateis laikas, ir jįs nežinosite, kur nuo jų pabėgti. Žmonės nelinkę pastebėti problemų, kai jos mežgasi. Žmonės ima spręsti jas, kai tos problemos nebeleidžia gyventi."

JAUNIMO AUKLĖJIMAS

Panevėžio dramos teatre vilniškė augščiausioji taryba liepos 6 d. surengė seminarą jaunimo auklėjimo klausimais, kurin buvo pakviesti visos Lietuvos miestų ir rajonų jaunimui dirbančių komitetų pirmininkai. Seminaro tikslas neskelbiamas, bet, matyt, įieškoma priemonių su stiprinti ideologiniam auklėjimui, kad nepasikartotų R. Kalantos pradėtas jaunimo tautinis nerimas. Neskelbiamos ir pranešimų temos. Juos skaitė: ministerių tarybos pirmininko pavaduotoja L. Diržinskaitė-Piļusenko, augščiausiosios tarybos jaunimo reikalų komisijos pirm. A. Balčiūnas, vilniškio komjaunimo centro komiteto sekret. V. Kiklinienė, kultūros ministerio pavaduotoja A. Kiudulas, švietimo ministerijos mokyklų valdybos viršininko pavaduotoja P. Jonikaitė.

INSTITUTUI — II VIETA

Išradimus tvarkančios centrinės organizacijos Maskvoje II vieta visose Sovietų Sąjungoje pripažino Kaulo polittechnikos instituto mokslininkams, kurie pernai užregistravo 165 išradimus. Jų gausumu ypač pasižymėjo instituto tarpfakultetinės vibrotechnikos mokslinio tyrimo laboratorijos, mašinų mokslo ir chemijos pramonės mašinų katedros, prof. K. Barškausko vardo ultragarso problemų laboratorija. Nemažas skaičius instituto mokslininkų išradimų jau užpatentuota JAV, V. Vokietijoje, Japonijoje, Britanijoje, Prancūzijoje, Italijoje ir kituose užsienio kraštuose.

TRAKIEČIŲ SKUNDAS

"Tiesą" 109 nr. paskelbė šešiolikos trakiečių parašytą ir pasirašytą pagalbos laukimą: "Pirmas Trakų buties gerinimo objektas buvo kanalizacija. Ji, žinoma, miestui būtina, bet kažkodėl būtent ji užtęsė Babruko ežerą, taip mėgiama poilsiautojų, aplinkinių gyventojų. Palei Trakus kalvų ne tiek daug, jas turėtume ypač branginti, bet projektotojai garžūs suprojektavo kaip tik jų viršūnėse, numatė buldozerių jas nugremžti. Dabar, atrodo, vėlgi planingai ruošiasi užtęsti Giliusio ežerą. Tai irgi gražus ežerėlis, iš vienos pusės labai nuolaidžiu žvyretu dugnu, tinkamu maudytis. Tai gana svarbu, nes pagrindinis pliažas prie Totoriškių ežero pėsčiosiems sunkiai pasiekiamas, o Giliusis yra netoli geležinkelio stoties ir savitaisy jo pakrantes būna liptie aplipusios besimaudantių. Kaip tik prie šio ežero projektuojama statyti mašinų plovyklą. Dėl to pavojus gresia ir Totoriškių ežerui. Vietą mašinų plovyklai parinko komisija, kuri, matyt, visiškai neįsigilino į aplinkybes. Mes kovojame prieš brakonierius, bet čia vienu metu gali būti sunaikinta visa ežero gyvūnija..." Gamtos apsaugos komiteto pirm. K. Giniūnas, gavęs pranešimą iš "Tiesos" redakcijos, sustabdė plovyklos statybą, bef jis negali atitaisyti neapdairių planuotojų Trakų apylinkėms jau padarytos žalos.

V. Kst.

Advokatas
EUGENIJUS KRONAS,
B. Sc., B. C. L.
32 James St. So.,
Royal Bank Building,
suite 614,
tel. 522-8781
Hamilton, Ontario

Baigiant antrąjį pasaulio lietuvių jaunimo kongresą Toronte, dalyviai gieda Lietuvos himną

S. Dabkus

HAMILTON

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KREPŠINIO RINKTINĖS rungtynes su Hamiltono Kovu stebėjo apie 150 žiūrovų. Išsiriakivusias abi komandas krepšinio salėje sveikino kun. L. Januška, apyl. valdybos vicepirm. K. Baronas ir Kovo pirm. Z. Stanaitis, įteikęs klubo vardą ir dovaną. Taip pat dovaną įteikė Kovo treneris J. Bulionis. Nors hamiltoniečiai ši draugiška susitikimą ir pralaimėjo geriau žaidžiusiai Australijos lietuvių rinktinėi, tačiau pats susitikimas su australiečiais paliks dar ilgai atmintyje kaip gražaus išeivijos sportininkų bendradarbiavimo ženklas. Tai pažymėjo ir išvykos vadovas J. Tamošiūnas surengtoje sportininkam pagerbti vakarienėje parapijos salėje, kur dar sveikino Londono Taurato pirm. Pr. Berneckas. Rungtynes (laimėtos australiečių 109:95), sportiškų nuotaikų praėjusi vakarienė buvo gražus pragiedrulis mūsų kolonijos gyvenime.

Nuoširdi padėka mons. J. Tadauskaui už paripinimą krepšinio salės, o visiems žiūrovams — už tokį gausų dalyvavimą. Nors įėjimo bilietai nepadengė visų išlaidų, tačiau klubas džiaugiasi gražiai pavykusia švente. K. B.

PENSININKAI* Sielojamės mūsų jaunimu, džiaugiamės jo lietuviška veikla, sudarome sąlygas atostogauti stovyklose bei papiginta kaina lankyti lietuviškus parengimus. Deja, užmirštami yra mūsų pensininkai, kurie taip pat nori pasidžiaugti kartu su savo vaikaičiais gražia koncerto programa. Jų kuklios pragyvenimo sąlygos neleidžia nusipirkti įėjimo bilieto į lietuvišką parengimą. Apylinkės valdyba savo posėdyje nutarė visus Hamiltono gyvenančius lietuvių pensininkus leisti į savo parengimus-koncertus, minėjimus, pasilinksminimus ir pan. nemokamai. Prie įėjimo reikės parodyti miesto išduotą pažymėjimą. Tad visi mūsų pensininkai jau rugsėjo 30 d. galės nemokamai lankytis apyl. valdybos rengiamo koncerto, kurio programą atliks Montrealio vyrų oktetas. Po meninės dalies bus pasilinksminimas, grojant J. Vaičiaus orkestrui. Malonu būtų, kad visos Hamiltono organizacijos pasekyt apyl. valdybas nutarimu.

FESTIVALIS. Rugsėjo 23-30 d. d. St. Catharines mieste rengiamas tradicinis vyno ir vynuogių festivalis. Jis baigiamas paradu miesto gatvėmis, stebint 400.000 žiūrovų iš JAV ir Kanados. Paradas vėliau rodomas ir televizijoje. Festivalio rengėjai pakvietė dalyvauti ir Hamiltono lietuvius. Apyl. valdyba kvietimą priėmė ir nutarė pasiųsti vieną atstovą į festivalio karalaitės rinkimus. Hamiltonietės, norinčios dalyvauti karalaitės rinkimuose, prašomos užsiregistruoti pas vicepirm. H. Švažį.

SOLIDARUMO INASŲ rinklaviau už 1972 — 1973 m. bus pradėta rugsėjo 15 d., pasunčiant B-nės nariams laiškus. Jame bus čekio lapelis, kuriame prašoma įrašyti savo banko stos nr. ir \$4 sumą. Kiekvienas Hamiltono lietuvių prašomas atlikti savo tautinę pareigą.

L I E T U V O S NEPRIKLAUSOMY-

bės šventė bus vasario 18 d. Scott parko gimnazijos salėje. Pagrindiniu kalbėtoju pakviestas jaunosios kartos veikėjas, o meninę programos

dali atliks vienas Kanados jaunimo ansamblių.

KL B KRAŠTO TARYBOS SESIJA bus rugsėjo 30 d. Hamiltone. Ta proga bus koncertas pasilinksminimas. Gautos dvi salės: Jaunimo Centro ir parapijos. Laukiama daug svečių iš visos Kanados.

PRASIDĖJUS VASAROS ATOSTOGOMS apyl. valdyba linki visiems hamiltoniečiams gražaus ir sveiko poilsio. B-nės inform.

ILGAMETIS "AUKURO" AKTORIUS Albinas Stasevičius nusipirko gyv. namus. Ta proga aukuriečiai liepos 14 d. susirinko pas jį pasveikinti ir palinkėti daug laimės. Įteikta vertinga dovaną, sugiedota "Ilgiausių metų". Sveikinimo kalbas pasakė "Aukuro" v-bos pirm. K. Mikšys ir režisėrė Elena Dauguvietytė-Kudabienė. Pasivašinta kavutė ir užkandžiai. J. Pl.

O. BUGAILISKYTĖ baigė Windsor universitetą ir gavo sociologės diplomą (Bachelor of social work). Anksčiau ji yra baigusi McMaster universitetą sociologija BA laipsniu. Rudenį ji tęs studijas Windsor universitete magistro laipsniui gauti. Linkime sėkmės.

"AIDAS" — mergaičių choras, vad. sol. V. Verikačio, po sėkmingų pasirodymų CHIN radio gegužinėje ir jaunimo kongreso uždaryme, išsiskyrė atostogų. Repetacijos vėl prasidės rugsėjo pradžioje, nes spalio 7-9 d.d. yra pakviestas dalyvauti Lietuvių Dienos programoje Montrealy. Choro "Aidas" kelionė į Vakarų Kanadą, pačių kvietimų pagėdavimu, atidėta sekančioms metams. Chorisėms ir choro vadovui sol. V. Verikačiui linkime gražiausių atostogų.

"GRANDINELE" — Klevelando tautinių šokių grupė lapkričio 19 d. koncertuos Hamiltono Mohawk College auditorijoje. "Grandinėle" šiuo metu yra išvykusi į Europą, kur aplankys keletą kraštų ir surengs eilę koncertų. J. P.

P A D Ė K A

Nuoširdžią padėką reiškiamo už mums surengtą populių-staigmeną 10-ties metų vedybinio gyvenimo sukakties proga ir už brangias dovanas. Ypatingą padėką reiškiamo: mons. dr. J. Tadauskui, kun. L. Januškai už dalyvavimą ir kalbą; rengėjoms: D. Mačienai, O. Dziemionienai; P. Gudeliui už muziką; visiems dalyvavusiems bei prisidėjusiems: p.p. N. S. Aleksams, B. F. Ankudavičiams, O. J. Ažubaliams, R. V. Bartninkams, Z. Ceskauskai, A. K. Ciručiams, O. A. Dziemionams, A. Godeliui, B. Grajauskui, O. S. Kiršiniams, I. P. K. K. Reckams, B. D. Kriaučiūnams, Krievinskams, D. A. Kamačiams, V. Kasperavičiui, S. Kačinskui, E. P. Lukaševičiams, J. K. Liutkams, O. V. Marcinkevičiams, J. E. Mačiams, D. B. Mačiams, Narbutams, A. M. Pargauskams, A. K. Pajaujams, I. V. Pečiūliams, B. S. Prapakams, B. P. Peleckams, V. J. Raguckams, Ročiams, Sakavičiams, O. B. Steponavičiams, A. A. Stunguriams, P. V. Vitams, L. J. Vitams, B. B. Venclovams, G. V. Vaitkams, A. Zubrickienei, A. Zimnickui, A. K. Bungardoms, A. Agurkytei, N. Grigutytei, p. Gudeliams ir A. J. Keršiams iš Montrealio už atskirą dovaną.

Liepkame neužmirštamai dėkingi — Julė ir Jonas Kamaičiai

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main St. East, tel. 544-7125

Darbo valandos:	Mokame už:
pirmadieniais 10 — 5 v.p.p.	depozitus 5%
antradieniais 10 — 5 v.p.p.	šėrus ir sutaupas 6%
trečiadieniais 10 — 5 v.p.p.	už vienu metų terminuotus indėlius 6½%
ketvirtadieniais 10 — 5 v.p.p.	ir virš \$10.0000 — 3 metams 7%
penktadieniais 10 — 7 v.vak.	
šeštadieniais 9 — 12 v.p.p.	
Liepos—rugpjūčio mėnesiais ir prieš ilgus savaitgalius "Talka" šeštadieniais uždaryta.	Duodame: asmenines paskolas iš 10% nekiln. turto paskolas iš 8½%
Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Parduodame "American Travelers" čekius. Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš \$3,400,000	

SVIEŽIA MESA — DESROS — SKANUMYNAI
R. Denninger Limited
284-288 King St. E. — 528-8468 — 740 Upper James St. — 389-4113
Hamilton — Ontario • Guelph Line & Prospect, Burlington, Ont.

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Vaisybės

LIETUVIŲ FRONTO BICIULIŲ rinkimų komisija praneša, kad dėl techniškių kllūčių balsavimo lapeliai gražinami iki 1972 m. rugpjūčio 15 d. pašto data. Be to, balsuotojai turi pasirūpinti vienu tuščiu voku. Jin idėda balsavimo lapelį, o paskui į rinkimų komisijai adresuotą voką, užrašdami savo pavardę ir adresą.

TELEFONINĮ PASIKALBEJIMĄ su VLKO pirm. dr. J. K. Vailiūnu liepos 7 d. laidoj paskelbė dienraštis "The Detroit News" trečio lietuvis susidėginimo proga. Dr. J. K. Vailiūnas konstatuoja, jog sovietų sprespauda laisvės siekiančioms tautoms pradeda iškelti Prancūzija ir Britanija, o JAV tebėra atsilikusios. Respublikininkai ir demokratai daro politines nuolaidas Sovietų Sąjungai, už tai nieko iš jos negaudami. Dėl balsų rinkimuose šiemet nutilymi pagrindiniai klausimai. Netgi susidaro įspūdis, kad Amerika padeda Rusijai. Tuo tarpu Sovietų Sąjungą ekonominiu požiūriu išstumia JAV iš Viduriniųjų Rytų ir Čilės, ir abi partijos nesirūpina Amerikos piliečių interesų apsauga. Skaitytoms dr. J. K. Vailiūna laikraštis pristato kaip VLKO pirmininką ir Lietuvos egzilinės vyriausybės prezidentą, egziliu ne vyriausybę rašydamas kabutėse. Dėl reporterio kaltės atsiradusius netikslumus dr. J. K. Vailiūnas paprašė redakciją atitaityti.

"THE NEW YORK TIMES" liepos 6 d. paskelbė Lietuvai skirtą ilgąją vedamąją. Didysis dienraštis, pradėdamas trečio lietuvis susidėginimo, primena Stalino ir Hitlerio gėdingąjį sandėrį, palaidojusį Baltijos valstybes. Religija ir tautiškasmas Lietuvoje taip susipynę, kad sunku būtų nustatyti dabartinio lietuvių nepasitenkinimo šaknis. Iš Lietuvos slapta išsiųsti pagalbos prašantys memorandumai ir peticijos rodo, kad lietuviai yra ištikimi, jog Maskva nori sunaikinti ir katalikų religiją, ir lietuvių kalbą bei kultūrą. Maskvos tikslas prievarta asimiliuoti mažą lietuvių tautą. Caro laikais šis procesas buvo vadinamas rusifikacija. Pirminės jaunio R. Kalantos susidėginimo ir jaunimo riaušės, dienraštis pastebi, kad Maskva yra pajėgii nutildyti prasidėjusį nerimą, kol ji kelia tik vieni lietuviai. Tačiau atrodo, kad panašios tautinės nuotaikos viešpatuoja Ukrainoje, Gruzijoje, Azerbaidžane, Uzbekistane, Kazachstane bei kitose nerusiškos respublikose, nekalbant jau apie Latviją ir Estiją. Jeigu nerusiškos mažumos kada nors galėtų susijungti ir imtis koordinuotų veiksmų bendru frontu prieš rusifikaciją, Maskva susilauktų rimtos problemos.

BALTIJOS VALSTYBIŲ LAISVĖS TARYBA buvo pasiuntusi specialią raštą prez. R. Niksonui ryšium su jo kelione į Maskvą. Atsakymas į šį raštą buvo gautas iš Vaisybės departamento direktoriaus Sovietų Sąjungos reikalams J. F. Matlock. Jis pabrėžia, kad prez. R. Niksonas vizito metu nėra padaręs jokių veiksmų, kurie galėtų pakeisti Baltijos kraštų privertes anekšijos tigrislinį nepripažinimą. Prez. R. Niksonui buvo gerai žinomas jo krašto gilus susirūpinimas nelaiminga būkle pagrindines laisvės praradusių tautų. Todėl Sovietų Sąjungai buvo aiškiai pareikštas JAV išpareigojimas visuotinės žmogaus teisių deklaracijos principams.

DETROITO WWJ TELEVIZIJOS stotis, priklausanči NBC tinklui, liepos 6 d. žinių programą "Newswatch with dr. Fred Dohrs" paskyrė įvykiams Lietuvoje. Wayne valstybinio universiteto geografijos departamento vadovas dr. F. E. Dohrs pateikė duomenų apie sovietinę Lietuvos okupaciją bei jos padarytus nuostolius lietuvių tautai. Po nuomone, Lietuva yra pilnoje sovietinio režimo kontrolėje, bet tautiniai veiksmai sudaro rūpestį kompartijos vadams. Pagal jų dogmą, tautinės nuotaikos privalo būti subordinuotos valstybės didesnei garbei. Neseniai prez. Podgornas taip apibūdino sovietinį idealą: "Viena visiškai suldyta tautų šeima daugiatautėje sovietų valstybėje."

ALIAS — PLIAS XI suvažiavimui, kuris įvyks spalio 7-9 d.d. Vašingtone, D.C., jau ruošiamasi. Liepos 10 d. iš Kalifornijos į Vašingtoną buvo atvykęs ALIAS-PLIAS centro valdybos pirm. inž. V. Vidugiris, kuris su suvažiavimui rengti komitetu pirm. inž. S. Bačkaičiu ir to komiteto nariais apsvaustė suvažiavimo programą. Ji bus idomi ne tik inžinieriams, bet ir plačiajai visuomenei.

LIETUVIŲ ŽURNALISTŲ SĄJUNGOS centro valdyba skelbia konkursą jauniesiems spaudos darbuotojams iki 30 metų amžiaus. Jie prašomi iškirpti ir tvarkingai priklifuoti albumelyje ar sąsiuvinyje visus savo straipsnius bei rašinėlius, paskelbtus nuo balandžio mėnesio iki rugsėjo 1 d. periodinėje spaudoje, nurodant laikraštį, numerį ir datą. Sias iškarpas ligi rugsėjo 15 d. siųsti Lietuvių Žurnalistų Sąjungos pirm. kun. J. Vaisniui, SJ, 2345 W. 56th St., Chicago, Ill. 60636, USA. LŽ Sąjungos centro valdyba, įvertinusi jų darbus, paskirs atitinkamas premijas, kurių tikslas yra skatinti tolimesni bendradarbiavimą lietuviškoj spaudoje. Konkurse gali dalyvauti visos patriotinės spaudos jaunieji bendradarbiai.

Australija

M. K. ČIURLONIO DISKUSIJŲ KLUBAS Melburne, vykdydamas narių pagėdavimą, suintensyvins veiklą. Klubo seniūno Pauliaus Baltučio pranešimu, jau yra sutarti trys renginiai: dr. Karolio Kazlauskio paskaita "Psichinės ligos ir jų priežastys", Juozo Petraitio paskaita "Religijos reikšmė lietuvių išeivijoje", pirmųjų pokario ateivių atvykimo Australijon 25 metų sukakties minėjimas. Į planus taipgi yra įtrauktas okupuotoje Lietuvoje viešusių tautiečių kolektyvinis išpuodžių pranešimas ir paties klubo dešimtmečio minėjimas.

MELBURNO LIETUVIŲ NAMUOSE tradicines Jonines surengė Lietuvių Moterų Socialinės Globos Draugija su vaišėmis ir šokiais. Visiems Jonams ir Jonėms buvo sugiedota "Ilgiausių metų". Joninių rengėjas Sydneyje buvo skautų tėvų komitetas ir židinis. Čia didelio dėmesio susilaukė paparčio žiedo loterija ir kaukių karnavalas. Premijas už gražiausias kaukes laimėjo: I — skautas vytis Ričardas Badauskas, II — skautė Vilda Vilūnaitė, III — skautininkas dr. V. Kišonas. Skautininkas Jonas Zinkus susilaukė dvigubo sveikinimo — vardinį ir amžiaus penkiasdešimtmečio.

Prancūzija

PRANCŪZIJOS SENATO pirminko A. Poher surengtame metiniame priėmime, kurin buvo atvykęs Prancūzijos prez. G. Pompidou, dalyvavo ELTOS biuletenio prancūzų kalba red. B. Venskuvienė ir Europos lietuvių krikščionių demokratų tarybos pirm. A. Venskus.

Britanija

NOTTINGHAMO LIETUVIAI planuoja vietinėse kapinėse užpilkti plotą žemės ir įsteigti lietuvišką skyrį. Šiuo reikalu rūpinasi lietuvių organizacijos ir kun. S. Matulis.

LIETUVIŲ JAUNIMO ŽIDINYS Nottinghame rugpjūčio 13-20 d. d. rengia stovyklą jaunučiams ir jaunims berniukams.

O. P. BALČIAIČI liepos 15 d. Londone atšventė vedybinio gyvenimo aukšnę sukaktį. Iškilnėje dalyvavo atostogų atvykęs sūnus prel. J. V. Bulaitis, dirbantis Vatikano diplomatinėje tarnyboje. Po atostogų jis išvyko į naują paskyrimo vietą — Kenijos sostinę Nairobi.

LIETUVOS KARIUOMENES kūrėjas-savanoris Kazimieras Brazdionis, 72 metų amžiaus, mirė Londone, ištiktas širdies smūgio. Vėlonis laivo gusarų pulke ir turėjo teiriantanto laipsnį. Britanijon atvyko dar prieš II D. karą kaip Baltijos kraštų atstovas Waterloo bendrovės kalyklai, gaminusiai monetas Lietuvai, Latvijai ir Estijai. K. Brazdionis buvo anglų spaudos bendradarbis, rašęs straipsnius Lietuvos reikalais. Laidotuvėse dalyvavo jo sesuo, buvusio Lietuvos karinio atstovo plk. K. Griniaus našlė.

Šveicarija

STASĖ MACKEVICIUTE-AUGEVIČIENE, med. dr. Kosto Augėvičiaus žmona, mirė birželio 29 d. Zug mieste. Ji buvo dail. Jono Mackevičiaus dukra, gimusi Capri saloje, kur tuo metu gyveno jos tėvai. Jių grįžus Lietuvon, vėlonė baigė Kauno "Aušros" mergaičių gimnaziją ir medicinos studijas Vytauto D. universitete. 1941 m. išteikėjusi už dr. K. Augėvičiaus, 1944 m. vasarą su šeima pasitraukė Vokietijon, kur pokarijoje dirbo UNRA ir IRO organizacijose. Šveicarijoj įsikūrė 1951 m. ir iki mirties dirbo medikės darbu. Palaidota liepos 2 d. Gėlių valdų ant jos kapo Šveicarijos LB varnų padėjo pirm. dr. P. Radvila.

Vokietija

VASARIO 16 GIMNAZIJOS bendrabutį mergaitėms birželio 17 d. pašventino vysk. A. Deksnys ir lietuvių Evangelikų Bendrijos išeivijoje tarybos pirm. kun. A. Keleris. Iškilnėje dalyvavo gausus būrys tautiečių iš visos V. Vokietijos. Pagrindinį žodį tarė V. Kuerttermbergio vidaus reikalų ministerijos pareigūnas A. Hasenoehr, gimnazijos direktorius V. Natkevičius ir finansinio vjaus vedėjas kun. A. Bernatons. Praėjusiais mokslo metais gimnazija turėjo 10 mokinių iš JAV, o šiais mokslo metais jų galėtų priimti net 30, nes dabar yra pakankamai vietos ir berniukams, ir mergaitėms. Už kambary ir maistą kas mėnesį reikia mokėti \$32, už specialias vokiečių kalbos pamokas — \$10. Mokiniai iš JAV anglų kalbos mokomi pagal Amerikos mokyklų programą bei reikalavimus. Baigė IX klases ir išlaikė abitūros egzaminus, su brandos atestačiu yra galimi stoti į Kanados ir JAV universitetus, perskdomai vadinamąjį junior college. Norintieji iš JAV ir Kanados siūsti savo vaikus į Vasario 16 gimnaziją prašomi kreiptis iki rugpjūčio 15 d. į direktorių V. Natkevičių. Prie prašymo reikia pridėti išeito mokslo ir litanisinių mokyklos pažymėjimus. Jei pažymėjimose neįrašyta gimimo data, reikia ir gimimo metrikos fotokopijos. Naujieji mokslo metai pradėdami rugsėjo 11 d. Gimnazijos adresas: Litaiches Gymnasium, 684 Lambertheim-Huettenfeld, W. Germany. Tel. 06256-322.

A. a. dalininkas Jonas Docius ir sunkioje buityje mokėjo žvelgti gyveniman humoristo akimis

Neseniai skaitėme "T2" kronikoje žinutę, kad Lietuvoje mirė dail. Jonas Docius, torontiško dailininko Alfonso Dociaus brolis. Nors kiekviena mirtis yra neišvengiama žmogaus dalis, vienok šlapus pasilikusiųjų nevienodai pergyvenama. J. Dociaus, kaip dailininko, iliustratoriaus ir karikatūristo, netekimą Lietuvoje pajus knygų ir periodinių leidinių skaitytojai bei gausios jo kolegų dailininkų būrys. Šiapus Atlanto jūros pasigies vyresnio amžiaus spaudos ir knygų mėgėjai iš jo gausių iliustracijų ir karikatūrų, matyt dar nepriklausomoje Lietuvoje.

J. Docius gimė 1913 m. liepos 2 d. Rudokų km., Pernaravos valsč., Kėdainių apskr. Į Kauno Meno Mokyklą įstojo 1931 m. ir prof. A. Galdiko vedamoje grafikos studijoje mokėsi iki 1937 baigiamųjų metų. Kai savo diplominių darbų sukūrė kelių figūrų kompoziciją "Liūdna žinia" (keturių spalvų akmenų litografija). Šis darbas mokyklos profesūros buvo įvertintas labai gerai.

Dar mokykloje būdamas J. Docius ėmėsi formuoti savitos kūrybos idealą, o paskutiniuose kursuose jis jį jau buvo susikūręs. Visų pirma jis pamažu atitolė nuo akademinio realizmo ir susitelkė, ypač medžio raiziniuose, prie ekspresionistinės linijų ir grafinių plėmų įtampos, prie individualios stilizacijos ir subtilios kompozicinės struktūros. Visa tai ir sudarė jo meninį "credo", jo individualią kūrybos savimonę, kurios jis neatsisakė nei socialistinio realizmo, nei kitokių įtakų veikiamas. Dėlto ne kartą jis po vienos ar kitos jo iliustruotos knygos pasirodymo buvo kritiškų plakamas formalizmo ryškė.

Dar pirmuosiuose meno mokyklos kursuose J. Docius knygų leidejų ir laikraščių redaktorių buvo pastebėtas kaip gabus ir talentingas studentas. Nuo to laiko ir prasidėjo rodytis spaudoje jo darbai: "Naujajame Žodyje", "Skautu Aida", "Mokslo Dienose", "Karyje", "Jaunajame Ūkininke" ir daugelyje kitų periodinių leidinių. Baigęs meno mokyklą, jis taip pat nuolat bendradarbiavo spaudoje. Tad nenuostabu, kad 1943 m. jis, anuomet dar jaunas dailininkas, artimųjų draugų tarpe galėjo atšvesti savo 1000-jo kūrinio pasirodymą spaudoje.

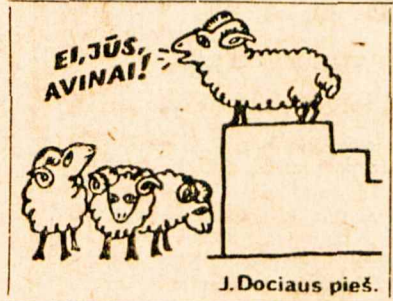
A. a. dail. Jonas Docius

ir neapsunkinta linija, įdomiu įvairių tipų pristatymu ir aplamai gyvu užmąnymo atskleidimu. Tai galima spresti kad ir iš labai riboto skaičiaus įvairių laikraščių išskirtų jo karikatūrų, laimingai pasiekusių užjūrius ir net Torontą. Jose visose galima įžiūrėti ką nors naujo, impulsyvaus, išsiveržusio iš horizontinių rėmų.

Formos atžvilgiu dailininko meno darbai dvelkia ne pigia fraze ir lėkšta maniera. Tematinis užmojis paprastai skleidžiasi natūraliai, apgalvotai, ramia linijos tekme... kaip ir pats jo gyvenimas.

Baigiant dar galima pridurti smulkmeną, kad dail. J. Docius ir dail. J. Martinaitis nepriklausomoje Lietuvoje buvo serijinės karikatūros (comics) pradininkai. Be to, jis šią prąga pažymėti, kad J. Docius nesivadino, nei kiti jo nevadino poetu, nors jaunystėje rašė eiles ir net laikraščiuose spausdino, bet poezijoje giliau jis neijsitvirtino.

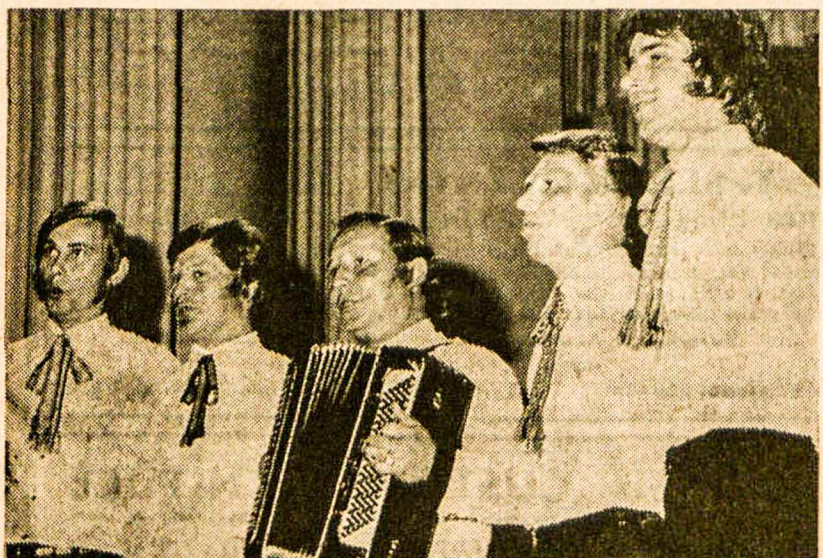
A. Kalnins

J. Dociaus pieš.

Tarnauti jam teko mažai. Pokario metais trumpai mokytoja-vu Krakių progimnazijoje, o kiek vėliau dar kurį laiką dirbo valstybinėje ir grožinėje knygų leidyklose.

Vieną betgi kartą jis tarė: "Tarnyba varžo laisvę". O lais-

V. Vokietijos lietuvių kvintetas "Baltija", sulaukęs nepaprasto pasisekimo savo koncertais Čikagoje, Toronte, stovyklose ir kitur. Jį sudaro: J. Jasulaitis, S. Jasulaitis, V. Lemkis, E. Rotkis, H. Bertulaitis

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ GIFTS INTERNATIONAL INC.**

2501 W. 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629. Telefonas 471-1424

Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gntaro išdirbinių pasirinkimas.

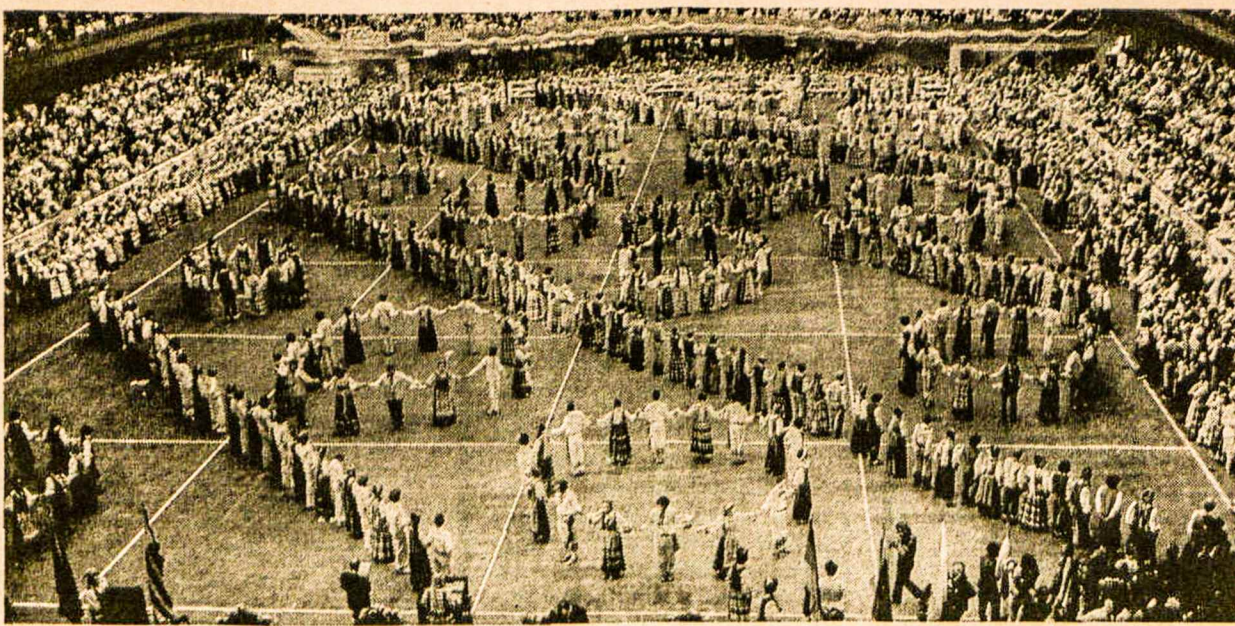
A. CIZIKAS ALFA RADIO & TV

• Parduoam ir taisom televizijos ir radijo aparatus •

• Statom ir taisom antenas •

• Didelis pasirinkimas lietuviškų plokštelių •

672 Landsdowne Ave. • Tel. 531-6165

Vienas gražiųjų ketvirtosios tautinių šokių šventės momentų Čikagoje

A. Gulbinskas

Didžioji Lietuvos Kunigaikštija ir slavai

Dabarties gudų keliame priekaištai ir kreivai aiškinami istoriniai faktai

(Tęsinys iš pr. nr.)

J. JAKŠTAS

4. Lietuviai ir slavai Lietuvos valstybei besikuriant

Kaip jau pastebėta, krikščioniškos Kievo valstybės poveikyje lietuvių kaimynai slavai kivičiai tapo krikščionimis ir pradėjo valstybinį gyvenimą. Tačiau jie nepaveikė lietuvių nei savo tikyba, nei valstybingumu. Lietuviai paliko gyventi vis dar genčių laikotarpi su savo pagoniyste, nors Kievo valstybė padidavo ir juos. V. Pašto savo istorijoje "Lietuvos valstybės susidarymas" (neseniai išėjo ir jos lietuviškas vertimas) sumini visą eilę Kievo kunigaikščių žygių 11, 12 š. į lietuvių ir kitų baltų sritis. Rysium su vienu žygiu paminėtas rusiškame šaltinyje iš 1040 m. pirmą kartą ir Lietuvos vardas ("Jaroslav ide na Litvu").

Lietuviai išėjo iš genčių buities ir pradėjo valstybinį gyvenimą nepriklausomai nuo slavų. Jų valstybės gimimo data galima laikyti 1219 m., kai, senosios Volynijos kronikos liudijimu, 21 lietuvių kunigaikštis vyko į Haličo-Volynijos kunigaikštiją tartis dėl taikos. Apie juos nežinomas slavų kronikininkas aiškiai pastebėjo, kad jie buvo lietuviai kunigaikščiai (Biachu be imena Litovskich kniazei — buvo vardai lietuvių kunigaikščių). Čia pat seka vardai tų visų kunigaikščių tik su surusintomis galūnėmis. Jų tarpe minimi ir Mindaugas, kuris yra vienas tarp penkių "vyresniųjų". Mindaugas tuojau iškilo kaip Lietuvos valstybės kūrėjas.

Gimstančioje mindauginėje Lietuvoje jau pasirodė ženklai, liudijantys apie jos tarpinę padėtį tarp Rytų ir Vakarų pasaulių. Kaip žinome, Mindaugas priėmė vakarietišką krikštą ir, su popiežiaus sutikimu, vainikavo Lietuvos karaliumi. Bet jo vyriausias sūnus Vaišvilas buvo pakrikštytas Rytų apeigomis turbūt Naugarduko mieste. Jis pasistatė sau ir vienuolyną, kaip kronikininkas sako, "tarp Lietuvos ir Naugarduko, prie Nemuno". Šis kronikininko liudijimas dar patvirtina, kad Nemunas skyrė Naugarduką nuo Lietuvos ir kad jis buvo slavų gyvenamoje apylinkėje. Nors į Mindaugo šeimą įsiskverbė abi krikščionybės formos, tačiau ne viena jų neprigijo valstybėje. Pasilikusi pagoniška, Lietuva kažkaip gavo progos pirmauti tarp savo kaimynų slavų, sunykus jų prasidėjusiam valstybingumui. Dingo prasidėjusi Polocko valstybė, ir jau Mindaugo metu Polockas su nemaža sritimi įsijungė į Lietuvą. Pietuose Gardinas, Naugardukas su didele sritimi, vadinama Juodąja Rusija, tapo Lietuvos valstybės dalimi prie Mindaugo ar jo įpėdinių. Vadinasi, Lietuvos valstybė kūrėsi su slaviškų, tiksliau sakant, rusiškų žemių įjungimu. Tačiau lietuviškas jos kamienas nepasidavė rusiškai įtakai. Priešingai, po Mindaugo nužudymo, kai valdė jo žymiausias įpėdinis Traidenis (1270-1282), turėjęs savo centrinę būstinę Kernavėje, — kilo net pagoniškoji reakcija Lietuvoje, kaip iš vieno šaltinio liudijimo matyti.

Visai pagoniškoje Lietuvoje ir jos etnografinėje dalyje kilo Gedimino dinastija. Laiko miglos dengia jos pradžią ir vietą, kur jis prasidėjo. Turime tik XV, XVI š. sukurtus tendencinius padavimus apie jos kilmę. Paskutiniai metai istorijos moksle įsigyveno negincijama nuomonė, kad ji pirmą kartą buvė turėjo Augštiečiuose, kur ėmė viešpatuoti jos narys Vytenis ir vėliau jo brolis Gediminas. Gedimino vardas neatmezgiama siejasi su Lietuvos sostine Vilniumi, kurio gimimo data laikoma 1323 m., kai jis buvo paminėtas pirmą kartą garsiuose Gedimino laiškuose. Viena laiške pranciškonams, kalbėdamas apie jėms patstatytas bažnyčias, sako, jog vieną jų pastatė "mūsų karališkajame mies-

te, vardu Vilnius" (in civitate nostra regia, dicta Vilna).

Tik nemokšos ar spjaunantieji į istorijos ir proistorės mokslą šiandien drįsta rašyti, kad Vilnius nuo pat pradžių buvo slaviškas (gudiškas) miestas. Todėl rašėsim, kad ir neistorikams, pasipriešinti pakanka nurodyti eilę dabartinio miesto dalių, seniau buvusių atskirų gyvenviečių pavadinimų. Tokie dabartiniai Vilniaus miesto dalių vardai, kaip Antakalnis, Lukiškės, Snipiškiškės, Žirmūnai, Subačius (kur kadaise buvo Subačius vartai), Bokštai yra ne kas kita, kaip seniau buvę kaimai, lietuvių gyventi. Jie gal dar senesni už pirmą vadinamą Gedimino pilį. Gedimino metu Vilnius jau turėjo būti išaugęs į geroką miestą, jei kunigaikštis jį vadina karališku miestu. Juk miestai per dieną nepastatomi. Galimas daiktas, jis jau buvo valstybės centras prie Gedimino pirtakų. Turime kryžiuočių liudijimą iš 1393 ir 1409 m., kad Mindaugas gyveno Vilniuje (in quadam civitate que vocata est Wille). Gal ir klystama, kad lengvai atmetamas tas kryžiuočių liudijimas, manant, jog kryžiuočiai taip kalbėjo apie Mindaugą Vilnių, koks jis buvo jų laikais (M. Jučas, leidinyje "Vilniaus pilys", 1971, 25 p.). Panašią abejonę su geru pagrindu skleidė jaunas dabartinės Lietuvos istorikas R. Butūra, parašęs stipriai dokumentuotą studiją "XIII a. Lietuvos sostinės klausimu" (Lietuvos TSR Mokslo Akademijos darbai, ser. A, 1966, I t., 144—163 p.). Jis įrodinėja, kad Volynijos kronikoje minima Vorutos pilis buvusi Vilniuje.

Nuo senojo lietuviško centro Vilniaus prasidėjo D. Lietuvos Kunigaikštija, kaip jau pažymėję Pašto. Jis kalbėjo apie "privačią Lietuvos feodalių plėtrą į gudų, ukrainiečių ir rusų žemes". Štai jo žodžiai: "Įjungimas Gudijos žemių į Lietuvos sudėtį... davė pradžią virsti nedidelei Lietuvos valstybei Didžiąja Lietuvos Kunigaikštija" (Lietuvos valstybės susidarymas, 1970, 303 p.). Prie Gedimino įpėdinių Algirdo ir Vytauto ji išsiplėtė nuo jūrų iki jūrų, kaip, paprastai sakoma. Pačiuose rytuose tik 8 mylios skyrė ją nuo Maskvos.

5. Apie Lietuvos Kunigaikštijos gudiškumą

Kai kalbama apie tą didelę kunigaikštiją, kur lietuviškas kamienas sudarė jos mažą dalį, dažnai keliamas klausimas, ar jai tinka Lietuvos valstybės pavadinimas. Šį klausimą pirmieji kėlė didžiariškieji istorikai XIX š., kai buvusios D. Lietuvos Kunigaikštijos plotai atsidūrė Rusijos imperijos ribose. Autokratinės imperijos laikais visus savo valdinius slavus rusais, nepatogu buvo pripažinti buvusią D. Lietuvos Kunigaikštiją, viešpatavusią dideliuose jos plotuose. Pradžioje buvusios Lietuvos valstybės vardas liko pakeistas tiesiog ir vakarinę Rusiją (taip ją vadino pvz. Petrapilio istorikas Kojalavičius). Vėliau imtas vartoti Lietuvos-Rusijos valstybės vardas. Jis, patvirtintas didelio Lietuvos istorijos žinovo, Maskvos istorijos profesoriaus M. Liubavskio (1860—1936), išliko iki pirmo pasaulinio karo. Tuojau po karo ir sekusios bolševikinės revoliucijos vietoje D. Lietuvos Kunigaikštijos atsirado istorinėje literatūroje Lietuvos-Gudijos ir net kartais Lietuvos-Gudijos - Ukrainos valstybės vardas. Tačiau sovietinė istoriografija grįžo prie D. Lietuvos Kunigaikštijos pavadinimo. Tik sovietinėje Gudijoje išgalėjo stipri tendencija pabrėžti visur D. Lietuvos Kunigaikštijos gudiškumą, kaip jau parodė tuojau po karo (1919 m.) istoriko U. Ichnatouski išleistas veikalas "Karotki narys historyi Belarusi" (tuojau sekė jo keli leidimai). Jo keliu ėjo pirmojo pasaulinio karo gudas emigrantas inž. Rydlevski, išleidęs knygą prancūzų

kalba "Bielorussie" (1948 m.). Tuo pačiu keliu eina ir po antrojo pasaulinio karo Amerikoje gyvenę emigrantai gudi, kaip pvz. buvęs net Harvardo profesorius N. Vakar, paskelbęs knygą "Belarussia" (1956 m.).

Ta pokarinė gudų istorikų tendencija prigijo jų emigrantų masėje ir tapo net tautinės propagandos priemone. Pvz. Amerikos gudų susivienijimo šventės kovo 25 d. proga išleista lapelyje tiesiog sakoma: "Didžioji Kunigaikštija (Lietuvos) buvo galinga Gudijos valstybė, apėrianti visą gudišką teritoriją ir kartais apimanti ir savo kaimynų teritorijas". Visai panašaus turinio, kaip ir tas lapeilis, priimta rezoliucija iškilimėse, minint gudų nepriklausomybės paskelbimą 1918 m. kovo 25 d. ir net įrašyta į Amerikos Atstovų Rūmų rekordus (1972. V. 3.). Siame sąjūdį gudi, užuot pripažinę Gudijos sritis buvus D. Lietuvos Kunigaikštijos provincijomis (tiesa, didelėmis), laiko jas ištiesai buvusias josios centru su pačia sostine Vilniumi. Tad jie skelbia, kad D. Lietuvos Kunigaikštija buvusi tik iš vardo, o faktinai — gudiška valstybė. Minėtoji atstovų Rūmų kongresnisių rekordus įrašytoje rezoliucijoje sakoma:

Istorikai Gudija (Byelorussia) buvo žinoma kaip Litva ir Gudijos valstybė kaip Didžioji Litva Kunigaikštija (Grand Duchy of Litva). Gudijos (Byelorussia) vardas buvo duotas Rusijos okupacijos metu 18 ir 19 š. ... Litva neturi būti suplakama su šiuo dienu Lietuva, kuri savo istoriniu žemaitijos vardu (Samogitia lotyniškai) buvo tik maždaug Didiosios Kunigaikštijos, prie kurios ji buvo pusiau pastoviai prijungta.

Kaip matome, pradinės sovietinės Gudijos mokyklos paveiktai išiešiai šviesuliais kuria savo tautinę, patriotinę istoriją. Jie ištrinė iš istorijos metraščių net 400 metų su viršum trukusių D. Lietuvos Kunigaikštiją (Grand Duchy Lithuania) ir, pakeitę paskutinių žodį nebuvelių "Litva", padarę Grand Duchy Litva. Tai pavadinimas, reiškęs, pagal juos, Didžiąją Gudijos Kunigaikštiją. Tai savavališkas, negarbingas keitimas įsigyvenusios istorinės sąvokos, tiesiog klastojamas visuotinai pripažinto istorinio fakto, sukerpant jį pagal šių dienų politines užmačias. Istorija čia nemokėsiškai pavesta politikos tarnaitė.

(Bus daugiau)

Atsimęsta paminėti

ZEMES ŪKIO GAMYBINĖ KOOPERACIJA NEPRIKLAUSOMOJE LIETUVOJE 1920-1940. Kolektyvinis "Pienocentro" buvusio darbuotojų leidinys. Londonas, 1972 m. 270 psl. Knyga kainuoja: kietais viršeliais — \$10, minkštais — \$9.50. Spaudė "Nida Press", 1 Ladbroke Gardens, London W11 2PU, Britain.

EGLE JUODVALKYTĖ, JEI TU PALIESI MANE. A. Dundulio redaguotas eilėraščių rinkinys. Leidinio menacėnai — ČAL Mokyklos 1971-72 m. abiturientai. 42 psl. minkštais viršeliais, kaina nepažymėta. "Mažosios bibliotekos" serija. Išleido 1972 m. Pedagoginis Lituanistikos Institutas, 5620 S. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636, USA.

PETRAS MATEKŪNAS, KUR MŪSU NAMELIAI. Redagavo kompoz. J. Stankūnas. Dainorėlis atžalynui — 25 dainelės vaikams, pritaikytos viename, dviem ir trim balsams su fortepiono palyda. Autoriaus lėšomis išleido 1972 m. "Muzikos Zinios". Kaina nepažymėta. Leidėjo adresas: Muzikos Zinios, 209 Clark Place, Elizabeth, N.J. 07206, USA.

Krivulė nr. 2, liepa. Vakarų Europos lietuvių sielovados leidžiamas žurnalas, gaunamas pas red. kun. P. Celišius, 8939 Bad Woerishofen, Kirchenstr. 5, W. Germany.

Kun. P. Celišius, DR. A. MACEI-NOS DIDŽIOSIOS DABARTIES KLAUSIMUS BESVARSTANT. 12 psl., kaina nepažymėta. Išleido VE LS spaudos centras 1972 m. Galima gauti pas autorių šiuo adresu: kun. P. Celišius, 8939 Bad Woerishofen, Kirchenstr. 5, W. Germany.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

XXII TARPTAUTINIS GEOGRAFU ir XXIV geologų kongresas įvyks Montrealio universitete. Pirmasis — rugpjūčio 10-17 d.d. (šimtmetis), antrasis — rugpjūčio 21-30 d.d. Jie rengiami kas ketveri metai. Dalyvaus apie 2500 geologų ir geografų. Programoje įrašyti specialūs R. Europos geografų susirinkimai. Kongrese dalyvaus ir lietuvių, kaip Birutė Saldukiene-Tijūnaitė ir kiti. Galimas dalykas, bus atstovų ir iš okupuotos Lietuvos.

MIUNCHENO OPEROS FESTIVALIS rugpjūčio 1 d. bus pradėtas korėječio kompoz. J. Sang Yun modernios operos "Sim Tjong" premjera. Pagrindinį Angelo vaidmenį atliks sol. Lilija Sukytė. Šios operos spektakliai kartojami rugpjūčio 7 ir 31 d. d. Sol. L. Sukytė festivalio metu dainuos ir Mocarto operoje "Titus", kuri statoma Cuvillie teatre. Festivalyje taipgi dalyvaus Niujorko miesto baletas ir Milano La Scala operos teatro grupė su G. Verdi "Aida".

LIETUVOS VYCIŲ ekskursijos 53 dalyviai, vadovaujami dr. J. Stuko, lankėsi Kolumbijoje, Argentinoje, Urugvajuje, Brazilijoje ir Venecueloje. Maloni atgaiva tų kraštų lietuviams buvo solistų — soprano Prudencijos Bičkienės, tenoro Liudo Studo Stuko, pianisto Vytauto Puškoriaus ir humoristo aktorius Vitalio Zukauskio koncertai, pradėti lietuvių kompozitorių kūrinių ir baigti operų arrijomis. Buenos Aires koncerte sol. P. Bičkienė atliko porą arijų iš G. Puccini operų "Tosca" ir "Gianni Schicchi", sol. L. Stukas — iš P. Čaikovskio "Eugenijaus Onegino" ir M. Petrausko "Eglės žalčių karalienės". V. Zukauskas deklamuoj lietuvių poetų eilėraščius apie Lietuvą ir linksmino publiką įsiveičius lietuvių gyvenimo aktualijomis. Programą papildė šiam koncertui atgaivintų vietinių "Aitvarų" trįjulė — dr. J. Simanaukas, A. Slančiauskas ir inž. A. Rastauskas.

JAUNIMO KONGRESO PROGA Čikagos lietuviai susilaukė keturių spektaklių Jaunimo Centre. Čikagos jaunieji teatralai suvaidino Marijos Smilgaitės režisuotas V. Krėvės "Skirgailos" ištraukas, rež. Algirdo Antanaičio vadovaujamas bostoniečių sambūris "Zvaigždikis" — Juozo Grušo "Barboros Radvilaitės" ištraukas. Teatriniai renginiai buvo papildyti Kosto Ostrausko "Kvartetu", režisuoto Dailios Juknevičiūtės, ir Kazio Sajos "Mamutų medžioklė", kurią pastatė rež. Marija Smilgaitė. Vaidino Čikagos jaunimas.

JAUNIMO KONGRESO STUDIJŲ DIENAS Ohio Valstijos Kento universitete graži koncertu pajavirino iš Klevelando atvykusį "Grandinėlę", vadovaujama Liudo Sagio. Jos tautinių šokių pynė žavėjo studijų dienų svečius ir iš viso pasaulio suvažiuavusių lietuvių jaunimo atstovus. "Grandinėlę" pristatė ir šokių paaiškinimus atliko Laima Nainytė su Arūnu Čiuberkiu.

KONGRESINIS JAUNIMO PARODOS Čikagoje buvo užbaigtas poezijos vakaru, kuriame dalyvavo ir savo eilėraščius skaitė Julija Svabaitė-Gylienė, Kazys Bradūnas ir montrealietis Henrikas Nagys. J. Svabaitė pateikė pluoštą eilėraščių, skirtų žuvusiems, pavergtiems ir išblaškytiems jaunystės dienų draugams. H. Nagys spaudai ruošiamo naujo rinkinio posmais piešė šiaurės peizažą. Poeto ir žodžio santykį atskleidė K. Bradūno naujas eilėraščių ciklas. Poezijos vakarą parodoms užbaigti suorganizavo kongreso dalis parodų rengėjų komisijos pirm. Dalia Lukošūnaitė.

NIUJORKO VYRŲ CHORAS "Perkūnas", vadovaujamas muz. Vytauto Strolis, birželio 17 d. "O. D. O." studijoje įrašė eilę dainų naujai ilgo grojimo plokšteli: J. Gaidelio — "Daina, daina", J. Svedo — "Balnok, tėveli", "Baltos gėlės" (sol. Vyt. Alksninis), K. Griauzdės — "Alutis", A. Jasenauskio — "Naktis graži", St. Grauzinio — "Jau pravertos dvaro stonios", A. Gečo — "Pražydo žaizminai", E. Gailevičiaus — "Ramovėnų maršas", J. Strolis — "Karo žygio daina". Lietuvių kompozitorių kūrinių plokštelėje papildys Brahmos "Valsas", Breuerio "Labas rytas", Dvoržako "Zvirblis". Chorui akomponavo pianistas Albinas Prižgintas.

"NIDOS" LEIDYKLA Britanijoje spausdina V. Alanto "Amžinojo lietuvių" II dalį. Jau yra baigta rinkti "Aštuntoji Pradalgė" ir J. Gliaudos apsakymų rinkinys "Taikos rytas". Pradedami rinkti Alės Rūtos apsakymai "Po angelo sparnu", tariamais su Tenisonaite-Hellemans dėl jos paruošto nederlandų poezijos rinkinio lietuvių kalba, kurį leidžia pati vertėja.

RYTU EUROPOS KULTŪRINIŲ STUDIJŲ DRAUGIJA (The Society of East-European Studies) neseniai buvo įsteigta Australijoje, Melbourn universitete. Draugijos sekretorė yra lietuvaite J. Didytė, dalyvavusi pasaulio lietuvių jaunimo I kongrese. Draugijos nariai studijos R. Europos proistorę, baltų, slavų, vengrų ir rumunų išsivystymą bei teritorinį išsiplėtimą, jų kultūrą, ap links įtaką tautiniam savitumui. Draugija taipgi planuoja paskaitų ciklus R. Europos tautų kultūroms propaguoti.

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

VILNIAUS UNIVERSITETO Lėvelio salėje buvo surengta JAV lietuvių donatorių knygų paroda. Apie 400 knygų siunta buvo skirta universiteto mokslinės bibliotekos 400 metų sukakčiai. Trumpuose parodos pranešimuose minimi leidiniai užsienio kalbomis filosofiniai, psichologiniai, sociologiniai klausimai, knygos apie JAV meną, muziką, architektūrą ir daile.

SAULIAUS SONDECKIO vadovaujamas Lietuvos kamerinis orkestras grįžo iš sėkmingų gastolių Bulgarijoje. Orkestro koncertai buvo surengti Sofijoje, Plovdive, Silvene, Tyrnove, Gabrove, Plevene, Vidine ir Lovece. Lietuvos kamerinis orkestras taipgi dalyvavo Plovdivo kamerinės muzikos festivalio ir Sofijos muzikinės savaitės programose. Išvykos repertuare buvo tarptautinė klasika ir dabartinių lietuvių kompozitorių kūriniai.

KOMPOZ. LEONAS POVLAITIS sukūrė "Pavasario sonatą", įkvėpimo įjėskodamas M. K. Čiurlionio to paties pavadinimo paveikslų ciklo. Sonata turi keturias dalis, kaip ir M. K. Čiurlionio ciklas. Jos dalims panaudoti paveikslų pavadinimai, tik L. Povlaitis sujungė Scherzo ir Finalą, pereinamas į trijų dalių kompoziciją. Recenzentas Antanas Vencus rašo: "Reikia atkreipti dėmesį į sonatos dermę. Šiais dodekafoninių košmarų laikais autorius, ir pats išmėgęs tą technologiją, išdrįso grįžti prie skaidrios septyniakampės diatonikos. Dar daugiau — prie paties C-dur. Didžiosios sekundos, grynos kvartos ir kvintos paryškina muzikos skaidrumą, padaro ją dar aiškesnę, juntamesnę, o sudėtingesnių dermių sąskambiai kūrinių pajavirina ir praturtina. Diatonika sukelia Čiurlionišką skaidrumo bei vaizkumo nuotaką..."

VILNIAUS ISTORIJOS-ETNOGRAFIJOS muzėjuje atidaryta gintaro dirbinių paroda, kuri, kaip ir beveik visi kiti dabartiniai renginiai, yra skirta Sovietų Sąjungos penkiasdešimtmėčiui. Todėl joje yra išstatytas iš gintaro gabaliukų sukurtais Lenino portretas ir keli kiti teminiai darbai. Lančiotus betgi labiausiai žavi pastarajame penkmetyje sukurta A. Varnienės kaklo papuolašai, J. Čiriko, V. Krisiūno, V. Vosylius, M. Baukaus, S. Zalienės ir A. Zalos nepaprastu kruopštumu atlikti gintaro dirbiniai, parodą papildantys natūralaus gintaro gabalai.

LENGVOSIOS MUZIKOS kūrinių sąrašą papildė kompoz. V. Ganelino instrumentinė pjesė "Kas berniello sumišlyta". Kompoz. Vitolio Baumi- lo teigimu, naujoji pjesė alsuoja nūdienu, gyvenimo džiaugsmu, pasižymi kompoziciniu meistriškumu, šviežia harmonija su staigiais moduliaciniais posūkiais. Paskutinėje šio sezono perklausose taipgi buvo siųspazinta su keliom estradinėm dainom: kompoz. V. Telksnio — "Metai" ir "Diena būk šviesi" (žodžiai V. Bložės ir S. Žilbino), kompoz. B. Gorbulskio — "Zalios ugnys", "Susimastymas" (žodžiai R. Girkontaitės ir R. Skučaitės), kompoz. M. Vaitkevičiaus — "Tomė, už jūrų neplauki" (žodžiai P. Gaulės). Perklausoje dalyvaus kompoz. V. Baumiilas nusiskundžia šių kūrinių pilkoku įspūdžių ir net blankumų. Panašios nuomonės jis yra ir apie kompoz. R. Raveičiaus "Vilniaus bokštų-72" konkurse skambėjusių melodijų skubotą pyne, stokojančių savarankiškos meninės fantazijos.

SOVIETŲ SĄJUNGOS TELEVIZIJOS filmų V konkursą Murmanske laimėjo Krasnojarsko televizijos studija. Konkurse dalyvavusi Vilniaus televizijos studija gavo diplomą už poetinį temos sprendimą filme "Darbas". Jo kūrėjai — scenarijaus autorius ir rež. V. Puplauskis, operatorius A. Juknevičius ir kompoz. A. Apanavičius. Filmą žiūrovus supažindina su darbu "Baltijos" laivų statykloje.

VILNIAUS TEATRAS "LELE" laimėjo sovietinę kultūros ministerijos premiją už V. Palčinskaitės pjesę "Pienės pūko miestas". Ją Vilniaus lietuvių teatre pastatė rež. A. Ragauskaitė ir dail. A. Mazuras. Ukrainos Voroslogrado lietuvių teatras premiją gavo už V. Palčinskaitės pjesę "Aš vežusi vasarą". Iš viso buvo paskirta 15 premijų lietuvių ir jaunimo teatrų geriausiems spektakliams.

TARPTAUTINĖJE SKULPTORIŲ STOVYKLOJE Lenkijos Belovežo girioje Lietuvai atstovavo du kauniečiai dailininkai — A. Pakelūnas ir L. Strioga, pakviesti Baltstogės dailininkų.

KLEMENSAS NAUDŽIUS, kaudietis esperantininkas, garsina lietuvių tautosaką japonų esperantininkų leidiniuose žurnaluose. "Lomibuso" žurnale buvo paskelbta esperanto kalbon jo išversta lietuvių liaudies pasaka "Dvylika brolių juodvarniais laistancijų", "Oomoto" žurnale — liaudies pasaka "Eglė žalčių karalienė", papildyta K. Naudžiaus įvadu apie lietuvių tautosaką, lietuvių kalbos ir sankritų panašumą. Pasaka iliustruota dail. R. Antinio Palangai sukurtais skulptūromis "Eglė" nuotrauka ir trim lietuvių liaudies buities fotografijom iš B. Burako knygos.

V. Kst.

UNITED TRUST

WINDERMERE — ANNETTE, \$21,500 prašoma kaina, 6 kambarių atskiras namas su garažu ir įvaziavimu. Alyvos šildymas, didelis sklypas. Arti susisiekimo ir krautuvų. Palikimas.

BLOOR — JANE, 5 kambarių vienaauštis (bungalow), atskiras, mūrinis su garažu ir įvaziavimu. Viena skola. Dideli kambariai. Įrengtas rūsys.

SWANSEA, \$34,500 prašoma kaina, 5 kambarių, atskiras mūrinis namas su privačiu įvaziavimu. Moderni virtuvė. Daug gerų priedų. Įrengtas rūsys.

BLOOR — BERSFORD, \$33,900 prašoma kaina. Atskiras mūrinis 7 kambarių namas. Dvi virtuvės ir dvi prausyklos. Garažas ir įvaziavimas. Viena atvira skola.

KINGSWAY, \$35,900 prašoma kaina. Paripinamie lengvomis sąlygomis mirtgijūs.

kaina. 6 kambarių atskiras mūrinis namas su privačiu įvaziavimu ir garažu. Graži vieta prie upės kranto. Arti susisiekimo ir mokyklų.

MISSISSAUGA, 3 metų senumo, modernus vienaauštis (bungalow) su dvigubu garažu ir privačiu įvaziavimu. 3 erdvūs miegamieji, pilnai įrengtas rūsys, dvi prausyklos. Graži aplinka.

ETOBICOKE, \$31,000 prašoma kaina, atskiras mūrinis vienaauštis (bungalow) su garažu ir privačiu įvaziavimu. Įrengtas rūsys, viena skola, arti susisiekimo.

LAKESHORE, \$85,000 prašoma kaina, 6 butų pastatas su privačiu įvaziavimu ir vieta automobiliams pasistatyti. Geros pajamos. Arti susisiekimo ir krautuvų.

\$20,000 įmokėti, viena skola.

Paripinamie lengvomis sąlygomis mirtgijūs

B. SAKALAS. Tel. 762-8255

Tarptautinės žaidynės

prieš
BIRMINGHAM CITY
iš ANGLIJOS

PROFESJONALŲ FUTBOLAS
VARSITY STADIJONE

Trečiadienį, rugpjūčio 2,
8.30 valandą vakaro

Bilietai:
pensininkams ir vaikams — \$1.75,
visiems kitiems — \$3.00, \$4.00,
rezerv. vietos West side — \$5.00.
Bilietų kasa atidaryta nuo 12 v.

prieš
NEW YORK COSMOS

PROFESJONALŲ FUTBOLAS
VARSITY STADIJONE

Sekmadienį, rugpjūčio 6,
2 valandą po pietų

Bilietai:
pensininkams ir vaikams — \$1.00,
visiems kitiems — \$2.00, \$2.50,
rezerv. vietos West side — \$3.00.
Bilietų kasa atidaryta nuo 12 v.

SPORTAS

SPORTAS VISUR

Vyriausia pasaulio olimpiados dalyvė bus anglė L. Johnston. Ji yra 67 m. amžiaus ir atvyks kaip jojeimo varžybų dalyvė. Tai bus jos trečioji olimpiada. Pirmą kartą ji dalyvavo 1956 m. Melburne.

Apie 3.500 Miuncheno policininkų mokosi svetimų kalbų, kad olimpiados dienomis galėtų suteikti informaciją įvairiais klausimais. Populiarios yra anglų, prancūzų, italų ir rusų kalbos.

Pirmąją olimpiadą Atėnuose stebėjo 70.000 žiūrovų. Šią olimpiadą per televiziją galės sekti beveik milijonas žiūrovų.

Olimpiados atidarymo parodo metu gros pasikeidami du orkestrai po 25 muzikantus. Šie orkestrai ruošiasi pusantrų metų. Kiekvienai šaliai pritaikytos atskiros melodijos. P. Amerikos sportininkai žygiuos pagal sambos, mambos ir bosanovos melodijas. Afrikiečiai lydis būgnų ritmas. Kiekvienai šaliai buvo surasta tinkama muzika.

Pagrindinis XX olimpiados pastatas yra lengvosios atletikos stadionas. Jame telpa 80.000 žiūrovų. Dengtas rusvos plastikos stogu, tačiau gana šviesus.

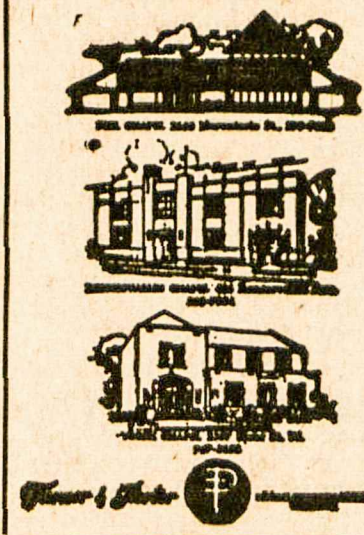
Kol kas vienintelė olimpiados klūtis yra arklių epidemija Meksikoje. Kaikurios šalys žada boikotuoti olimpiadą, jei bus įsileisti Meksikos arkliniai. V. Vokietijos raiteliai išsprendė šią problemą ir žada jiems paskolinti savo žirgus.

SPORTAS LIETUVOJE

Lietuvos 43-čiosios plaukimo pirmenybės Vilniaus atvirame 50 m. ilgio baseine gerai pasirodė seserys Birutė ir Dalia Užkuraitytės. Birutė nesunkiai laimėjo 100 m l. st. plaukimą ir pasiekė naują Lietuvos rekordą per 1:03.8 sek. Senasis rekordas buvo 1:05.3 ir priklausė E. Ulnozaitei. B. Užkuraitytė tikisi patekti į Sov. Sąjungos olimpinę rinktinę.

Naujoje olimpinėje Miuncheno są-

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

DUFFERIN RADIO AND TV

SALES AND SERVICE
Taisom televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. Parduodamos lempos ir baterijos. • Pritęsus specialistas su ilga praktika.
1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

Tel. 532-7733

— TV-HI-FI —
Taisom ir parduodam prietaisai kaimo televizijos prietaisus — paprastus ir spalvotus, keičiam senus — į naujus
1613 DUNDAS Street West

ST. PETERSBURG, FLORIDA

Jeigu domitės moteliu, apartamentu, verslo, žemės ar namo pirkimu St. Petersburg ar apylinkėse, Floridoje, kreipkitės informaciją į lietuvių

ISLAND REAL ESTATE

4506 GULF BOULEVARD,
ST. PETERSBURG BEACH, FLORIDA 33706
Telefonas 813-362-1441
Veronika Laima Jakušovas, Broker

Ed. Kondratas, siuėjas

Individualus pritaikymas
1113 Dundas St. W.,
Toronto 3, Ont. Tel. 533-5454

Angliškos vilnonės, "mohair", "terylene" medžiagos

Ateitininkų žinios

Stovykla Wasagoje prasidėjo liepos 23, sekmadienį. Tuoj po 11 v. Mišių įvyko oficialus stovyklos atidarymas. Aikštėje išsiriavo 123 stovyklautojai, susirinkę iš įvairių Kanados ir JAV vietovių. Siemet jų yra ypač daug iš JAV, nes tuo pačiu metu vyksta Fronto Bičiulių stovykla Gerojo Ganytojo stovyklavietėje Springhurst. Ateitininkų stovyklos tema "Esame gyvi — gyvenkime: Kristus su mumis".

Stovyklos vadovybę sudaro: kun. A. Prakapas, V. Kolyčius, Eug. Girdauskas, A. ir Reg. Giniočiai, Alg. Cepas, Rasa Bukšaitė, Ramona Girdauskaitė, Rita Razgaitytė, Paulius Kuras K. Smalinskas, R. Vaskeviciūtė, L. Vaitiekūnaitė, R. Stravinskaitė, Sigita Dūdaitė ir J. Cepaitytė. Stovyklos ūkiniais reikalais rūpinasi Z. Girdauskas; vyr. šeiminkė — p. Razgaitytė. Šeštadienio vakarą bus pagrindinis stovyklos lauzas. Tėvai ir svečiai kviečiami apsilankyti.

Moksliečių Ateitininkų Sąjungos stovykla rytiniame pakraštyje, Neringos stovyklavietėje, bus rugpjūčio 13-26 d.d. į stovyklą kviečiamas visas pažįstomų mokyklų ir gimnazijos amžiaus jaunimas. Stovykla bus praversta būrelių forma — sporto, meno, fotografijos ir t.t. Su būreliais dirbs sekančios asmenys: Rita Cepulytė, Marytė Dambriūnaitė, Dovilė Eivaitė, Kristina Gedrimaitė, Antanas Dambriūnas, Vytautas Maciūnas, Algis Norvila, Danguolė Stončiūtė, Jonas Vainius. Padėjėjai — Rimas Ignaitis, Linas Vaitkus.

Bendrą sporto programą praves Vytautas Maciūnas. Vakaro programą tvarkys Rasa Navickaitė ir Onilė Vaitkutė. Stovyklos akordeonistas — Rimas Juzaitis. Stovyklos administratorius — Algis Norvila.

Jaunesniams stovyklautojams vadovaus Aldona Kairienė iš Providence, Rhode Island. Mergaičių vadovė — Elenutė Razgaitytė, berniukų vadovė — Jurgis Oniūnas.

Registruotis prašome pas Antaną V. Razgaitį, 361 Highland Boulevard, Brooklyn, New York 11207, USA. Tel. (212) 235-7168. Registracijos mokestis — \$5 asmeniui, stovyklos mokestis — \$75 dviem savaitėm. Nuolaida duodama, jei stovyklauz iš tos pačios šeimos daugiau nei vienas asmuo.

Skautų veikla

• LS Brolijos VS vs P. Molis, atvykęs iš JAV, liepos 15 d. skautų būkle turėjo specialią suveigą su iš kongreso stovyklos atvykusiais įvairių kraštų skautais. Sugejo dalyvavo Kanados rajono vadovs v.s. K. Batūra, Rambynas tunt. ps. P. Butėnas ir kiti. V. S. P. Molis aplankė jūrų skautų jubilėjinę stovyklą ir estų 60 metų jub. stovyklą Port-Sidney, Ont.

• Ši savaitė, liepos 28-29 d.d., į X Romuvos stovyklą atvyksta LSS tarybos pirmios pirm. v. s. A. Saulaitis ir LS Sesierys V.S. s. L. Milukienė. Ta proga rengiamas Kanados rajono vadovų-viū neoficialus suvažiavimas. Visi tautiečiai — skautų tėvai, bičiuliai, rėmėjai — kviečiami į dešimtmečio iškilmes.

• Liepos 22 d. baigta 50 metų sukaktuvinė jūrų skautų-čių stovykla, kurioje visą savaitę buvo 120 stovyklautojų iš Toronto, Čikagos ir Klevelando. Stovyklos viršininku buvo jūr. s. A. Empakeris, jūrų skautų virš. — s. M. Vasiliauskienė. Jiems talkino ps. A. Jovarauskienė, jūr. s. A. Gasnerienė, v. vl. A. Malauskienė, jūr. s. D. Kizys, v. vl. K. Jauskas, jūr. s. A. Alčiauskas ir kt. Stovyklą aplankė Brolijos VS vs v. s. P. Molis, pav. v. s. C. Kiliulis, estų skautai ir jūr. s. A. Labanauskas. Sveikinimų gauta iš LSS vadovybės ir kitų organizacijų bei pavienių asmenų. Liepos 22 d. jūros dienos proga gintarių žodį davė D. Akelaitytė, L. Jagelaitė, R. Morkūnaitė; jūrų skautų žodį — D. Bubulytė, D. Bobelytė ir A. Narbutaitė.

• Liepos 23 d. atidaryta X Romuvos stovykla, sutraukusi stovyklautojų iš Toronto, Hamiltono, Niagaros pusiasalio, Detroito ir kt. vietovių — apie 300 registruotų asmenų. Stovyklos vadovybę pirmąją savaitę: v. s. K. Batūra — viršininkas, kun. v. s. S. Kulbis, SJ, — stovyklos kapelionas, s. D. Gitauskienė — seserijos pastovyklės virš., ps. P. Butėnas — brolijos pastovyklės virš., A. Grybas — ikio virš., v. sk. v. sl. J. Ceponutė — laužavėdė, ps. A. Baziliauskas — pakrančių komendantas, ps. A. Šeškuvienė — medicinos sesuo. Č.S.

ATLIEKU GRINDŲ ATNAUJINIMO
(sanding) poliravimo ir blizginimo darbus. Skambinti Alfonsui LE 6-2805.

ČESNAKAS

geras vaistas
Česnakas (garli) yra natūralus kraujotakui valantis vaistas — padeda jam laisviau tekėti, apsaugo nuo netvarkymo, nuo puvimo bakterijų bei įsuaikimo. "ADAMS GARLIC PEARLES" turi savybę reikalingas česnakos alyvos, kur medicinoje jau seniai vartojama. Per litus šimtmečius milijonai žmonių vartojo česnakos kiaušienės, tiksliai jai gydymoje bei stiprinamojo galia. Stenkitės būti stiprus ir sveikas. Dar šandien nusipirkite "ADAMS GARLIC PEARLES" dėžutę vaistinėje. Jausies geriau, stipriau ir mažiau slogų turėsite. Šios česnakos kapsulės netur nei kvapo, nei skonio.

AL GARBENS REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Boards narys.

Telefonai: LE 6-2738 • LE 6-2664 • 1611 Bloor St. W.

SWANSEA, gražus nedidelis šeimai vienaauštis (bungalow); labai moderni virtuvė, alyva šildomas, garažas su privačiu įvaziavimu, arti Bloor. Pilna kaina \$26,900.
HIGH PARK RONCESVALLES, apie \$10,000 įmokėti; didžiulis gražus 12-kos kambarių atskiras namas, 3 modernios virtuvės, vandens alyva šildomas, naujas garažas su plačiu įvaziavimu; gausa apie \$35 mėnesinės nuomos ir sau nemokama butą. Viena atvira skola. RUNNYMEDE — BLOOR rajone, apie \$3,000 įmokėti, 7 kambarių mūrinis namas, kvadratinis planas, naujas šildymas, 2 virtuvės, 2 prausyklos, garažas su privačiu įvaziavimu. Labai skubus pardavimas. Pilna kaina tik \$26,900. Reikalingas mažo remonto. Atvira skola. WAUBAUSHENE — GEORGIAN BAY, komercinis žemės sklypas, arti vandens, pačiame miestelyje, galima statyti vasarnamį. Puiki vieta. Prašo \$4,000.

KINGSWAY — PRINCE EDWARD, puikus 6 kambarių atskiras namas, kvadratinis planas, graži moderni virtuvė, šalia pristatytas garažas su privačiu įvaziavimu, arti susisiekimo, skubus pardavimas, gražus kiemas, įmokėti apie \$8,000.

ORIGINALUS TRIBUTIS, maždaug 10 metų senumo; dideli gražūs butai su balkonais, \$7,200 nuomos, \$10,000 įmokėti, skubus pardavimas.

Didelis pasirinkimas vienaauščių (bungalow)

Al. Garbenis, arba Pr. Kerberis,
namų tel. HU 9-1543 namų tel. LE 5-1584

Pardavusiems bei pirkusiems per mus SPECIALUS PATARNAVIMAS

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAI TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

MOKA IMA
5½% už depozitus
6% už šėrus (numatoma)
6% už taupymo s-tas
6¼% už 1 m. term. dep.
6½% už 2 m. term. dep.
8% už asm. paskolas
8¼% už mirtgijūs
Kapitalas virš penkių milijonų dolerių

ASMENINIS PASKOLAS duodame iki \$5,000 ir MORTGICIUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaujų dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5,000.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. Telefonas LE 2-8723

A. J. MORKIS REAL ESTATE & MORTGAGE BROKER

Ontario ir Toronto Real Estate Board narys

DUNDAS — DUPONT, \$22,900, šeši šviesūs kambariai, 2 modernios virtuvės, nauja šildymo krosnis, kvadratinis planas, gilus ir apšildomas rūsys, tinkamas poilsio kambariui.
RONCESVALLES — HIGH PARK, \$12,000 įmokėti, atskiras, plytinis, 3 virtuvės, 2 prausyklos, 1 mirtgijūs, dvigubas garažas.
PEARSON — SORAUREN, \$5,000 įmokėti, atskiras, plytinis, 6 kambariai, moderni virtuvė, nauja šildymo krosnis, įvaziavimas. Turi būti parduotas, nes savininkas nusipirko kitą namą.
\$6,000 įmokėti, 10 kambarių, plytinis, atskiras, 2 prausyklos, 2 virtuvės, dvigubas garažas, 8% atvira mirtgijūs; prašo \$33,900.
MISSISSAUGA — CAWTHRA, \$32,900 (back split) vienaauštis (bungalow), 7 kambariai, pristatytas garažas, 6% mirtgijūs, 2 prausyklos.

1082 BLOOR St. W., TORONTO 4,
Telefonai: 534-8459; 233-5996

Turtme krautuvų, namų vasarviečių, viešbučių, motelių įvairiose vietose ir įvairia kaina. — — — Prašome tik kreiptis pas mus.
VYT. MORKIS, A. BLUDZIUS

P. T. SERVICE CENTRE (Buvo — A. P. Garage)

5320 DUNDAS ST. W., ISLINGTON (priešais Canadian Tire)
Kviečiame visus klientus aplankyti mūsų naują garažą ir gazono stotį. Gazonas, tepalai, padangos, baterijos ir visi automobilių remontai. Darbas atliekamas kuo sąžiningiausiai. Garantuoti naujos dalys, geras patarnavimas, nuosavas vilkinikas ir t. t.
Savininkai: Antanas Paškevičius ir Juozas Tamošiūnas, oficialiai pripažinti mechanikai
Telefonas 239-6601. DARBO VALANDOS — nuo 7 v.r. iki 8 v.v.

DANISH CUSTOM FURNITURE

BALDŲ PROJEKTUOTOJAI IR GAMINTOJAI
IS BURMOS MEDŽIO (TEAK FURNISHINGS)
Baldai, tiesiog iš įmonės A. JENSEN & SON LIMITED

25 Le Page Court, Downsview, Ontario. — Keele ir Finch
Tel. 636-9811. Atidaryta nuo 9 val. ryto — 6 val. vakaro, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v. r. iki 9 v. v.

Firchuk Textiles Ltd. Siuntiniai į Europą

Pagrindinė įstaiga: 658 Queen St. W., Toronto 3, Ont. Tel. EM 4-5036
Hamiltono skyrius:
293 Ottawa St. N., Hamilton, Ont. Tel. 549-2003
Čia gausite tekstilės gaminius pigiausiomis kainomis; didelis pasirinkimas skarelių, megztinių ir kitų dalykų, kuriuos gėrė giminės ir draugai Europoje tikrai džiaugsis.

LITHO-ART SPAUSTUVĖ

Ivairūs spaudos darbai: leidiniai, programos, visi verslo bei reklaminiai spaudiniai
971 College St., Toronto 4, Ont.
Telefonas: 533-4363
LIETUVIAI SAVININKAI

PARCELS TO EUROPE

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 COLLEGE ST., TORONTO 4, TEL. 532-3400

Kasos valandos:
Pirmad.10-3
Antrad.10-3
Trečiad. uždaryta
Ketvirtad.10-7
Penktad.10-8
Šeštad.9-12
Sekmad.9.30-1

MOKA:
už term. indėlius 2 metams6½%
už term. indėlius 1 metams6¼%
už taupomąsias s-tas (savings) .6%
už depozitus-čekių s-tas5½%

DUODA PASKOLAS:
asmenines — iki \$10,000 8½%
nekiln. turto — iki \$50,000 8¼%

Nemokamas visų narių gyvybės draudimas pagal santaujų dydį iki \$2,000 ir asmeninių paskolų — iki \$10,000. Parduodame American Express kelionių čekius ir International Money Order — pinigines perlaides. Pirmame mokėjimus už nekiln. turtą, telefoną, elektrą, vandenį ir dujas. Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams

PROGRESS REAL ESTATE LTD. REALTOR

1072 Bloor St. W. Tel. 534-9286

MOLTON — AIRPORT RD. Dovanų ir smulkmenų prekyba. Idealus verslas vedusių porai. Krautuvė yra šioje plazoje. Įmokėti tik \$2,000.

JANE — ANNETTE. Prie Jane gatvės mūrinis namas — krautuvė ir dviejų miegamųjų butas viršuje. Krautuvė tinkama betkokiam verslui ir galima tuoj užimti. Vieta dviem automobiliams pastatyti. Įmokėti apie \$7,000.

BERSFORD — ARDAGH. Atskiras mūrinis šeši kambarių vienos šeimos namas. Arti mokyklų ir mažo parko. Įmokėti \$7,800.

BLOOR — DURIE ST. Du butai po 5 kambarius, atskiras namas. Viskas įrengta dviem šeimoms. Didelis kiemas, dvigubas garažas. Įmokėti \$10,000 ir viena atvira skola 10-čiai metų.

HIGH PARK — BLOOR. Naujesnės statybos originalus dvibutis — 10 kambarių. Vandenių alyva šildomas, dvigubas garažas su privačiu įvaziavimu. Graži ir rami vieta. Įmokėti prašo apie \$15-20,000. Namai be skolų.

RONCESVALLES — HIGH PARK BLVD. Krautuvė ir du butai 3 ir 5 kambariai. Ideali vieta betkokiam verslui.

PACIFIC — HUMBERSIDE. Dveji metų senumo, gražių plytų moderniai įrengtas 7 kambarių namas. Didelis sklypas, garažas su privačiu įvaziavimu.

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI
S. JOKUBAITIS
Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

F. SENKUS REAL ESTATE

1997 Dundas St. W. . Tel. 533-4414

LIETUVIŲ SAVININKO VAISTINĖ MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS, IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

YOUNG a. BIGGIN Ltd. Realtor

• 10 pardavimo įstaigų Toronto rajonuose •

Jei planuojate pirkti ar parduoti nekilnojamą nuosavybę, mielai jums patarnaus
1576 Bloor St. West • Telefonai: Įstaigos: 537-3431
Toronto 165, Ontario • Namų: 279-5988

W. VASIS REAL ESTATE

Didelis pasirinkimas namų, žemės ir kitos rūšies nuosavybių. Skambinti — J. GUDAS
863 BLOOR ST. W., Toronto 4, Ont. Tel. 534-7525

EXTRA REALTY LTD.

386 RUSHOLME RD. TORONTO 4 TEL. LE 1-1161

BLOOR — INDIAN RD. (Radford g-vė), \$15,000 įmokėti, mūrinis, atskiras, 8 kambariai per du augštus, 2 virtuvės, vienas kambarys rūsyje, vandenių šildomas, dideli kambariai, 2 garažai, didelis sklypas, arti prekybos ir susisiekimo. Viena atvira skola dešimčiai metų. Pirmą kartą parduodamas, uždaras pardavimas, kiti agentai neturi teisės parduoti.

NOTTAWASAGA upė ir 26 kėlas, 10 akrų geros dirbamos žemės, 400 pėdų ant upės kranto, gautas leidimas namui statyti.

J. KUDABA Namų telefonas 783-2105

Čikagos lietuvių horizonte

Vladas Ramojus

VELIAVOS VIDURMIESTYJE

Nuo liepos 17 d. Čikagos vidurmiestis — pagrindinė State gatvė — pasipuošė pavergtųjų tautų vėliavomis. Šalia kitų, dviejose vietose kabo ir Lietuvos trispalvė. Jos plevėsuos septynias dienas ir šimtą tūkstančių amerikiečių primins pavergtąsias tautas. Tai išdava 1959 m. JAV kongreso priimto įstatymo 86-90, kuriuo kiekvienais metais trečioji liepos savaitė skelbiama Pavergtųjų Tautų Savaitė. Dėmesio centre būna pavergtųjų tautų parada, kurie per eilę metų Čikagoje vyksta toje pat State gatvėje. Juos organizuoja AL Tose Čikagos skyrius ir LB apygarda. Pavergtųjų Tautų parado klausimu, kuris bent iki šiol Čikagoje būdavo gana blankus, teko išsikalbėti su nevienu didžiųjų Čikagos amerikietiškių dienraščių reporteriu. Jie vis klausia: „Jūs, lietuviai, Čikagoje sudarot tokią gyvą ir jauną bendruomenę. Mes ją pastebėjome masiškose demonstracijose dėl jūrininko S. Kudirkos išdavimo, po Lietuvos tikinčiųjų peticijos JT gen. sekretoriui, po R. Kalantos susidginimo Kaune. Bet kodėl tos jūsų gyvyšios bendruomenės nematome Pavergtųjų Tautų Savaitės parade, kuri mus viršins laikinai siūnčia aprašyti?“

Šiuose žodžiuose daug tiesos: mūsų jaunoji ir gyvyji bendruomenė spontaniškai sugeba atsiliepti tik į bėgančių dienų ar valandų įvykius. Tuo tarpu priminti pasauliui, kad mūsų Lietuva, kaip ir eilę kitų pavergtųjų tautų, jėga yra uždaryta už laisvės ribų, mes spontaniškai išėjimu į gatves neprisiruošiam, nors ta privilegija yra suteikta paties JAV kongreso. Tad ir iškyla jau kitų spaudos žmonių seniai keltas klausimas: ar Pavergtųjų Tautų parado organizavimu nereikėtų atiduoti į jaunimo rankas? Gal tada jie sugebėtų į parada parsigabenti būrius uniformuotų skautų iš Rako stovyklos, ateitinikiškai jaunimą iš Dainavos ir Pavergtųjų Tautų parade parodyti, kad lietuvių tautinė grupė ir atostogų metu yra tokia pat jauna bei gyva, kurią dešimtys reporterių bei kelioikos tūkstančių minia matė ką tik praėjusioje taut. šokių šventėje Čikagos amfiteatre.

MUS STATO PAVYZDŽIU

Šią skiltį rašau dar prieš šią metų Pavergtųjų Tautų parada, gliauli širdin pažemė amerikiečių reporterių žodžius. Pavergtųjų Tautų savaitės temomis šiomis dienomis prabilo ir didžioji amerikiečių spauda. Lenkas Daniel John Sobieski, laišku atsiliepęs „Daily News“ dienraštyje, tarp kito skelbia, kad Pavergtųjų Tautų Savaitė didžiausią impulsą turi duoti Lietuvos katalikų kovą už savo teises, už sovietinės konstitucijos garantuotą laisvę. Lietuvos tikinčiuosius jis stato pavyzdžiu kitoms tautoms, kaip reikia kovoti už laisvę, gyvenant ten, kur jos nėra ir kur toji kova susijusi su didele rizika žmogaus egzistencijai. Kaip žinom, Pavergtųjų Tautų Savaitės paskelbimui JAV didžiausią impulsą davė 1956 m. vengrų tautos kruvinas sukilimas, plačiai nuskambėjęs per pasaulį. Bet istorija suka savo ratą: šiais metais, brolių ir sesių išstvertės bei pasaulio dėmesį atkreipusių rezistencinių žygių Lietuvoje dėka, mes

savo garsu pralenkė vengrus bei kitus ir stovim pavyzdžiu ne tik pavergtųjų tautų, bet ir viso laisvojo pasaulio akys. Ar būsim tą brolių ir sesių tėvynėje užtarnautą garą antspaudavę liepos 22 d. Pavergtųjų Tautų Savaitės parade, teks parašyti kitose skiltyse.

PASIKEITĖ APLINKA

Per eilę metų Čikagos lietuviško gyvenimo asis buvo ir, tikime, bus Tėvų Jėzuitų Jaunimo Centras. Pasukitinių kelių metų bėgyje ten vyko didelės statybos. Pirmieji užsienio jaunimo atstovai, anksčiau atvykę į II jaunimo kongresą, kaip ir prie to pripratę Čikagos bei aplinkinių lietuvių, matė, kokios nesimpatiškos džiunglės buvo išaugusios aplink Jaunimo Centrą ir paminklą žuvusiems už Lietuvos laisvę. Bet staiga birželio 29 d. aplinka pasikeitė: kalniukas ir lygumą apdengė nauja žolė, aplink išsitiesė moderni tvora, o liepos 2 d. rytą prie žuvusiems už Lietuvos laisvę paminklo iškeltos JAV ir Lietuvos vėliavos suplevė savo tokiame gražiame žalmose fone, kaip Rake ar Dainavoj. Visą tą naują aplinką Jaunimo Centrui jaunimo kongreso ir taut. šokių šventės išvakarėse „užfudino“ vienas pagrindinių naujojo Jaunimo Centro mecenatų — statybininkas Talandis su žmona. Dar praėjusio gruodžio mėnesį vienos vakarienes metu jis pareiškė, kad kai baigsis naujojo Jaunimo Centro statyba, jis visą aplinką papuoš nauja žole, gėlynais, krūmais. Toji pažadėta dovana verta nemažiau \$10.000. Mecenatų žodis buvo ištesėtas prieš pat viso laisvojo pasaulio atstovams susirenkant į Čikagą. Dabar laukiam kitos šventės — rugsėjo 10 d., kai su gražiomis iškilėmis bus atidarytas naujasis Jaunimo Centras lietuviškas jaunimui ir plačiai visuomenei.

JAUNUOLIO AUKA

Liepos 15 d. buvęs torontietis skautininkas inž. Jeronimas Gaizutis, Čikagos Lietuvių Operos narys, su savo 11 m. amž. sūnum Raimundą ir dukrele turėjo išvykti į lietuvių skautų stovyklą Rake, bet liepos 14 d. vakare jiedu su žmona Nerija susilaukė telefono skambučio ir kartu žinios, kad jų sūnus, užgautas praleidžiant automobilio, yra ligoninėje. Nuvažiavę rado sūnaus lavoną ir sudaužyto dviračio likučius. Dideliu greičiu pralėkęs vairuotojas jaunuo-li užmušė ne viduryje gatvės ar šalia gatvės, bet parke vejose. Irvykis žiaurus, smarkiai sukrėtęs Čikagos lietuvių. Nerija ir inž. J. Gaizutis buvo pirmoji pora, susipažinusi Operos chore. Raimundas, vyriausias Gaizūčių sūnus, linkė K. Donelaičio lit. mokyklą, priklausė liet. skautų „Rambyną“ draugovei, parapijos bažnyčioje tarnaudavo Mišioms, buvo aktyvus dalyvis jaunimo sporto komandose, gyvas, kupinas energijos ir vilčių. Jo laidotuvis išspandė daug ašarų ne tik tėvams, giminėms, bet ir visiems, kurie jį žinojo. Idomu, kad ir abu mirusiojo Raimundo krikšto tėvai yra gyvenę Toronte — Zita Širkinė ir Algis Palionis. Raimundas Gaizutis palaidotas liepos 18 d. Šv. Kazimiero kapinėse, šalia anksčiau automobilio nelaimėje žuvusio savo dėdės.

SKAITYTOJAI PASISAKO

SKYRIUS ANGLŲ KALBA

Buvo ypatingai malonu skaityti „T2“ pasisakymus dėl anglų kalbos, t. y. ar verta įvesti skyrių anglų kalba „T2“.

Mano laiškas „T2“ buvo parašytas angliškai ir, matyt, jo mintys kaikiuriam skaitytojams buvo nepilnai suprantamos. Dėlto tas pats rašinys (tai tema, nagrinėta lietuvių kalba II PLJK atstovų susirinkime) vėliau bus atsiųstas „T2“ lietuvių kalba.

Siuo laišku norėčiau tik atsiliepti į pasisakymą „T2“ 25 nr. „Anglų kalba“.

Praurimė Vekonienė (matyt, ne iš Toronto, nes pavarde negirdėta, nėra jos ir telefonų knygoje) pradėjo savo laišką nusteibimu, kad aš, mokėdamas lietuviškai, parašiau angliškai ir „T2“ redakcija atspausdino. Pažvelkime į laikuriuos šios punktus. Jinais rašo, kad tam tikras nuostimtis lietuvių visada atkris nuo veiklos — bendruomenės. Jos pasakymas reiškia, kad atkritusiųjų dalis nėra didelė. Bet pagal 1961 m. surašymą, Toronte gyveno 8,300 lietuvių. Lietuvių parapijas kas sekmdienį lanko gal 3,000 asmenų. Sakymas, kad yra maždaug 2,000 bedievių, tinginių ar išvažiavusių. Kiek lieka? 3,000! Ar tai yra mažas dalis?

Jinais primena mums, kad savo laikui Lietuvos bažnyčia sulenkėjo ir nutrupėjo. Ji mano, kad įvedus anglišką skyrių „T2“ gali ir dabar taip atsitikti. „Didžiavinimas vien lietuvių kilmę jų neišgelbėjo“. Atsakymas jai: nenorim lietuviškai skaitančiųjų ir kalbančiųjų atitraukti, bet mūsų tikslas turi būti įtraukti tuos, kurie yra „nubyrėję“.

Jinais sako, kad anglų kalbos skiltis „neapšviečia“. Ar jinais tuo nori pasakyti, kad jeigu asmuo nerašo lietuviškai, neturi intelektualų idėjų? 1971 m. per jaunimo suvažiavimą Toronte trečios kartos lietuvių, kuris nemokėjo lietuvių kalbos, skaitė mums ypatingai reikšmingą paskaitą (dr. R. Krickus, Red.). Jis pabrėžė, kad JAV yra pirmųjų lietuvių ateivių angliškųjų kolonij, kur gal tik vienas kitas senis tekalba lietuviškai. Ar mes tuos žmones, kurie nekalba lietuviškai, turim nepriskaiyti prie lietuvių?

Ponia Vekonienė, Jūs kalbate, kad reikia branginti jaunimą, kuris rašo „T2“. Gera, tiesa; bet iš didelio būrio jaunimo ar jūs branginsite tik juos? Ar lietuviškai nerašantis jaunuo-lis nebėra lietuvis?

Ponia Vekonienė, Jūs sakote, kad Kanados vyriausybė duoda galimybes mokytis lietuviškai gimnazijoje. Kuriuos lietuvių gimnazijoje dėsto ma lietuvių kalba? Ponia Vekonienė, Jūs sakot, kad angliškas leidinys turėtų būti atskiras, nesiglausti prie „T2“. Bet ar lietuviškai nekalbantys ar neskaitantys žmogus nebėra lietuvis?

Ponia Vekonienė, Jūs sakote, kad jaunimą reikia branginti (eilutė 42),

bet vėliau rašote, kad jaunimas „perilgai glostomas“ (eilutė 64). Kaip tai suprasti?

Ponia Vekonienė, Jūs užbaigiat savo laišką, sakydama, kad mes neišgelbėsime Lietuvos, neišgarsinsim, tai padarys tik tokie, kaip Kudirka, Kalanta ir kiti Lietuvoje. Jeigu 100% Jūsų teisybė, tai kodėl iš viso stengtis išlaikyti mūsų lietuviškumą? Mano nuomone, reikia stengtis lietuvių koloniją šiek tiek surišti, sucentuoti. Pagal jūsų galvojimą, reikia išlaikyti mažą, gryną būrelį, kuris metams slenkant vis mažės.

„T2“ 26 nr. Sam Mikšėnas pavadinamane „graborium“. Nesutinku. Informacinis skyrius anglų kalba „T. Z.“ gali tik praplėsti, bet ne „palaidoti“.

Aš dėkoju „T2“ už progą iškelti šias mintis.

Antanas E. Šileika

SKRIAUDŽIA LIETUVAITE

Dabartinėje Lietuvoje dar vis yra daug nekaltų žmonių, kuriuos dabartinis režimas laiko nusikaltėliais. Pvz. kolchozo raštinės tarnautoja G. per išitus 4 metus korespondenciniu būdu studijavo agronomiją atliekamu laiku nuo kolchozo darbų.

Po 4 metų sunkaus darbo šiemet pavasarį išlaikė baigiamuosius egzaminus ir gavo agronomės diplomą be teisės gauti darbą. Laiške rašo: „Skaudu iki ašarų, kad leido man mokytis ir davė diplomą, bet darbo gauti neturiu teisės, nes kažkada vaikystėje su tėveliais buvau išvežta... Matyti aš jau visam gyvenimui esu kryžium paženklinta. Negaliu tikėtis nė turėto darbo, nes jis jau užimtas. Gal čia įstatymas bus taikomas ir turėsiu eiti dirbti į laukus su eiliniiais darbininkais. Aš jokio darbo nebijau, mokiausi ne tam, kad „ponaučiau“, o tik kad galėčiau daugiau uždirbti“. K. A.

ISEIVIO KALBA

Torontietis X. Y. nuvyko į Lietuvą aplankyti (po 28 metų) savo brolio Anupro. „Amerikonas“ pasakoja: Turiu lengvą džiabą, su bosu friedliškai sugyvename todėl, kad šėryrai dirbu overtaimus, esu bizi, nors psvorkai kartais nervina... Na, bet žinau, jau turiu savo prapertę, nusipirkau gražų bangalo su king saizo beklardu apie 70 fytų. Suseivinęs daugiau dolerių dar įsigijau katičių ant morgičių netoli Wasagos bičiaus. Todėl vikendais su savo girlfriende draiviname ten pailsėti, o ir keleta mikučių pasiimam. Turiu modernų kauri Buicką. Turėjome trobelio, nes apie mėnesį streikavo čia garbiėmai, bet unijos pafiksino.

O jaunimas? Deja, net skautų uniformoje kalbasi angliškai. Dažnai eidamas Roncesvalles ar Queen gatvėmis klausausi kaip lenkų ir ukrainiečių mokyklinio amžiaus jaunimas kalbasi — tik tėvų gimtąja kalba. Br. Vytis

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1 psl.)

vimas „Naujų horizontų“ projekte, tiesa, jiems neleistų nuobodžiauti, bet jų dabartinės būklės nepagerintų. Senatvės mėnesinė pensija su priedais buvo padidinta iki \$150 vienam asmeniui, tačiau turintieji namą ir šiek tiek pinigų banke to priedo negauna ir tenkinasi beveik dvigubai mažesne suma. Naująją programą geriausiai atveju galėtų pasinaudoti apie 120.000 pensininkų, kai tuo tarpu juo iš viso Kanadoje yra 1.540.000. „Naujų horizontų“ programą jau pasmerkę kaip politinį ėjimą Kanadoj veikiantieji pensininkų sambūriai. Jaunimo programoms, kuriose dalyvauja ir nemažai skaitūs tinginių, buvo paskirta \$38 milijonų suma. Pensininkų grupės mėnesio blankus nuo rugsėjo mėnesio gausi su pensijomis susijusiose valdžios regijoninėse įstaigose.

Premjeras P. E. Trudeau Ota-voje surengė retai bepraktikuojamą spaudos konferenciją. Žurnalistas pirmiausia rūpėjo sužinoti, kada bus federacinio parlamento rinkimai, ar premjeras neplanuoja prieš rinkimus pasitraukti iš liberalų vado pareigų. Rinkimų datos P. E. Trudeau neišdėvė, bet jis užtikrino, kad juose dalyvaus kaip liberalų partijos vadas. Jeigu 1968 m. premjeras P. E. Trudeau sakėsi negalėjęs per pusmetį atnaujinti Kanados ir džiugėsi, kad šiam reikalui turi ketverius metus, tai šį kartą jis kalbėjo apie Kanadoje viešpatuojantį visuotinį entuziazmą, li e čia n t i krašto vienybę, dvikalbiškumą, ekonomiją ir tarptautinius ryšius. Kanados vienybės klausimas nėra pablogėjęs, nors dabar Kvebeke triukšmą kelia į kairiojo sparno diktatūrą linkusių unijų vadai. Kvebekas tebėra federacinės Kanados dalis, sutramdžiusi FLQ teroristus. Kad krašto ekonomija girgžda kaip ne-tepti ratai, liudija spaudos konferencijoje padarytas premjero P. E. Trudeau pažadas atkreipti didesnę dėmesį į ekonominę Kanados augimą ir viduriniąją kanadiečių klasę, ant kurios pečių gula pagrindinė pajamų mokesčių našta. Tai, girdi, dabar jau leidžia įgyvendintos socialinės reformos. Kanados užsienio politikos posūkis į komunistinę Kiniją ir Sovietų Sąjungą neatnešė jokių ypatingų laimėjimų. Išskyrus kviečių pardavimą tiem kraštams. Spaudos konferencijoj premjeras P. E. Trudeau vengė daugiausia linksniavo Kanados vyenybės klausimą, nors iš tikrųjų tas jo pranašautas optimistines nuotaikas daugiausia drumsčia ekonominės proble-mos.

7 psl. • Tėviškės Žiburiai • 1972. VII. 27 — Nr. 30 (1173)

Prie dangaus vartų
Mires lietuvis atsidūrė prie dangaus vartų.
— Ką gero žemėje padarei? — paklausė šv. Petras.
— Tautos Fondui aukojau.
— Sv. Petras pažūrėjo į kny-gas ir suraukęs kaktą tarė:
— Tik vieną dolerį... — Po to, atsisukęs į angelą, tarė:
— Atiduok tam lietuviui do-lerį ir tegul jis eina į pragarą...

Gydytojas ir poilsis
Vokietijos kanclerį Adenauerį kartą bičiulis paklausė, ar jis, važiuodamas atostogų, ima su savimi ir gydytoją.
— Niekados, — atsakęs kanc-leris. — Aš tada juk vykstu pa-ilsėti.

• Vaikai greičiau išmokyti rašyti, jeigu jiems leistų rašyti ant tik ką išlieto cemento.

Š Y P S E N O S

Skyrybos
— Ar tiesa, kad tu skiriesi su Petru?
— Taip.
— Tokiu atveju galiu rekomenduoti gerą advokatą.
— Ačiū, nereikia. Aš jau turiu simpatišką inžinierių.
Kai girtas
— Jonai, įdomu, kokia savi-jauta, kai esi labai girtas?
— Kaip čia tau paaiškinti? Stai prieš mus eina dvi mote-rys. Jeigu būtume labai girti, tai atrodytų, jog ten eina ke-turios.
— Bet juk prieš mus eina viena moteris!

Sovietų Sąjungoj
— Kuri pasaulio valstybė turtingiausia?
— Sovietų Sąjunga.
— Iš ko sprendi?
— Visi vagia ir vis dar lieka.

Politrukas ir tėvynė
Karo metu kompartijos veikėjas išsisukinėjo nuo karo prie-volės. Žmona paklausė jį:
— Ar tu bent kiek myli tė-vynę?
— Labai myliu!
— Tai kodėl neini kariatiui?
— Priešas gali nušauti. O kas tada mylės tėvynę?

• Marškiniai artimesni kaip kailiniai.
Parinko Pr. Alš.

Didžiausias ir gražiausias europietiškos mėsos ir skanėstų krautuvės. Geros kokybės gaminiai. Didelis pasirinkimas. Konkurencinės kainos.

SPECIALIOS GAMINIAI KAS SAVAITĘ

tip-top MEATS DELICATESSEN

(prieš Keele požeminio stotį)
1727 BLOOR ST. WEST YORKDALE SHOPPING CENTRE • FAIRVIEW MALL
Sheppard Ave. (Don Valley Parkway)
ZIGGY'S AT SHERWAY GARDENS (Queen Elizabeth ir 27 greitkelis)

BEST

NUO LŪŠNOS IKI DANGORAIZIO! VERSLO BEI PRAMONĖS PASTATŲ ELEKTROS ĮRENGIMAI, PRIEŽIŪRA IR KITI DARBAI

ELEKTROS RANGOVAS

Tel. 489-5425 Petras Prakas
Namų: 920-2501 Visi darbai atliekami GERIAUSIAI

3828 BLOOR ST. W., ISLINGTON:
(PRIE 6-POINTS, ARTI KIPLING AVE.)

Frank Barauskas
R E A L T O R ➔ **231-6226**

Frank Barauskas
Insurance Agency Limited ➔ **231-2661**

Gerardas Balčiūnas
Advokatas (barrister, solicitor) ➔ **233-9632**

780 QUEEN ST. W. PRIE GORE VALE TEL. EM. 4-7994

ART'S PHOTO STUDIO

Vestuvinės nuotraukos Meniškos vaikų nuotraukos Portretai ir kt.

A & B TAILORS
Sav. A. B. BERESNEVIČIUS
343 Roncesvalles Ave., Toronto 3
Tel. 531-1432
VYRIŠKŲ IR JAUNIMO MODERNIŲ DRABUŽIŲ KRAUTUVĖ

Notaras
A. Liūdžius, B.L.,
47 Howard Park Ave.
(Toronto-Dominion Bank pastotas)
Priėmimo laikas pagal susitarimą telefonu 537-1708

OKULISTAS
S. BROGOWSKI, O.D.

412 Roncesvalles Ave. (prie Howard Park Ave.) Kabineto telefonas LE 1-4251. Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. Šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 4 val. popietį. Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečiadieniais uždaryta.

OKULISTĖS
Br. Bukowska-BEJNAR, R.O. Wiktoria BUKOWSKA, R.O. 274 RONCESVALLES AVE. (prie Geoffrey St.) TEL. LE. 2-5493
Darbo valandos: kasdien 10 v ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 v. ryto iki 6 v.v.

OKULISTAS
L. LUNSKY, R.O.
M. LUNSKY, O.D., M.S.C.
470 COLLEGE ST. TORONTO
Tel. 921-3924
Darbo valandos 9.30 v.r.—6 v.v. Dėl priėmimo skambinti telefonu

MEDUS - reikalingas sveikatai
Natūralus, nepasterizuotas Induose ar koriuose. Iš butno: 30 Dawson St., Toronto 4, Ont.
Eagles Nest
Telefonas 534-0563

PLUMBING and HEATING
J. LISAUSKAS,
VALDŽIOS PRIPAZINTAS PLOMBERIS, ATLEKA ĮVAIRIUS VAMZDŽIŲ IR APSILIJIMO DARBUS.
Darbas sąžiningas ir nebrangus. 148 Westminster Ave., Toronto Metro Lic. PH. 136. Tel. LE 2-5191

INSURANCE
DUDA **769-4612**
2231 Bloor Street W.

BALIO MASKELIŪNO DRAUDOS ISTAIGA

Tel. 251-4864 Namų tel. 277-0814

2483 LAKESHORE BLVD. W., TORONTO 14, ONT.

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA — LUNA NARYS

Ilgametė patirtis — įvairių draudos b-vių atstovybė

D Ė M E S I O !

Pranešame, kad šiais metais mūsų įstaiga vasaros atostogoms bus už-daryta nuo liepos 24 dienos iki rugpjūčio 14 dienos.

LIETUVIŠKA SIUNTINIŲ SIUNTIMO ĮSTAIGA
BALTIC EXPORTING Co.

480 Roncesvalles Ave., Toronto 3, Ontario

Tel. LE 1-3098

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas, mechaniniai darbai ir automatinės transmisijos

DUNDAS AUTO BODY

MAX KANE AUTO BODY

Darbas sąžiningas ir garantuotas Lietuvių aptarnauja Jonas Jūrenas 430 BATHURST ST.

Tel. WA 1-3225 arba WA 4-1001

BALTIC MOVERS

VISŲ RŪŠIŲ PERVEŽIMAS BALDAI IR KT.

Vėžamas turtas pilnai apdraustas Skambinti tel. LE 4-1403

30 DEWSON ST., Toronto, Ont.

AUTOMASIŲ PAGRINDINIŲ PATIKRINIMAS ir SUTAI-SYMAS, GREITAS ir SĄŽININGAS PATARNAVIMAS.

Bloor Autorite Garage 296 BROCK AVE. (tarp Dundas ir College)

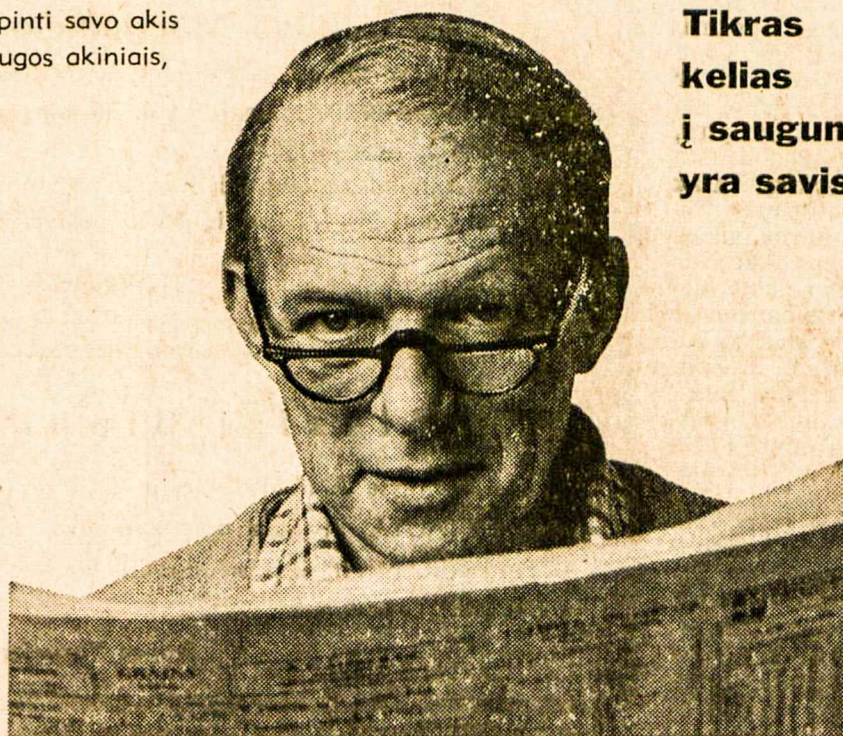
Sav. FRANK PETIT Tel. 531-1305

Jūsų akys yra pirmoji savisaugos linija

Geriausio apsaugos įrengimai, kuriuos iš viso galite turėti, yra jūsų akys. Žinojimas, kas aplink dedasi, padeda jums išvengti nelaimingų atsitikimų darbe. Todėl patartina aprūpinti savo akis, apsaugos akiniais,

reikalingais darbe, ir reguliariai tikrinti akis, jeigu regėjimas nėra visai normalus. Rūpinkitės savo akimis, ir jos padės jums saugiai atlikti dienos darbą.

Tikras kelias į saugumą yra savisauga

Your Workmen's Compensation Board and The Safety Associations, Ontario

ALL SEASONS TRAVEL AGENCY

323 Lakeshore Rd. East, Port Credit, Ont.

Savininkas V. BAČENAS

- teikia patarimus planuojantiems keliones
- sutarke rezervacijų, nakvyinių ir kitus reikalus
- be atskiro atlyginimo
- agentūros išduoti bilietai galioja visame pasaulyje
- parūpina bilietus keliaujantiems autobusais, traukiniais, laivais, lėktuvais
- parūpina eismo priemonės ekskursijoms
- patarnauja atsiliekiant gimines

Skambinti telefonu 278-7261 dienos metu arba vakarais

TORONTO

Sv. Jono Kr. par. žinios

— Tris savaites trukusi Gerojo Ganytojo stovykla baigėsi praėjusį savaitgalį. Šią savaitę stovyklavietės patalponis naudojasi Lietuvių Fronto Bičiuliai.

— Pamaldos stovyklavietėje; sekmdieniais 10 ir 11 v.r., o šokiadieniais — 9 v.r.

— Praėjusį pirmadienį, liepos 24, iš parapijos bažnyčios palaidotas a.a. Stasys Gipas. Velionies žmonai, sūnui, broliui ir visiems giminiams gili užuojauta.

— Už a.a. Zenoną Ašoklį, neseniai mirusį JAV, pamaldos atliktos liepos 23, sekmdienį, 11 v. Jas užprašė velionies brolis Augustas.

— Šį sekmdienį 10 v. pamaldos už p.p. Monkevičių šeimos mirusius, 11 v. — už a.a. Bronių Simkevičių.

— Pakrikštyta: Rita Dana Sakevičiūtė.

A.a. Stasys Gipas, 69 m. amžiaus, mirė liepos 21 d. Sv. Juozapo ligoninėje. Velionis pasijuto sergąs, bėpataudamas su savo sūniumi Vytautu, neseniai atvykusį iš Lietuvos aplankyti tėvelio. Nuvežtas į ligoninę, mirė tą pačią naktį. Velionis, kilime ukmergietis, buvo pirmojo pulko viršila, pasižymėjo malonių būdu. Palaidotas Sv. Jono lietuvių kapinėse. Paliko žmoną ir sūnų Lietuvoje ir broli Torontę, pas kurį daugelį metų gyveno.

J. Salinis iš Detroito, skaitas "T2" nuo 1968 m., mokėdamas prenumeratą už 1973 m., pridėjo \$50 auką. "T2" leidėjai nuoširdžiai dėkoja mielam skaitytojui už duosnią paramą.

Stalo teniso žvaigždė Violeta Nešukaitė vėl susilaukė dėmesio spaudoje. "Star Weekly" liepos 22 d. laidoje atspausdino Rick Boulton gana ilgą rašinį apie žaidėjos karjerą ir jos nuotrauką. Esą ji iki šiol laimėjo 410 trofėjų. S. Amerikoje ji esanti moterų stalo teniso srityje nr. 1. Kanadai ji atstovavo 43 tarptautinėse žaidynėse.

Jonas Vainauskas su žmona vieši pas gimines Kanadoje. Šia proga jis lankėsi "T2" administracijoje ir pratęsė garbės prenumeratą. Anksčiau p. Vainauskai yra gyvenę Torontę, o dabar yra isikūrę Kalifornijoje, kur turi 50 butų apartamentus.

Rūta Daugėlaitė, mokytoja iš Bedford, New Hampshire, tris savaites lankė mokytojų kursas Toronto karališkoje konservatorijoje. Buvo užsukusi ir į "T2" susipažinti su lietuviškos spaudos darbu.

VIENTINTEL KANADOS VALDŽIOS REGISTRUOTA NATURALAUS GYDYMO SVEIKATOS KLINIKA. Įvairūs natūralūs gydymo būdai — masažai, gydomieji judesiai, elektronika, įvairūs spinduliai, garai. B. NAUJALIS, R.M. N.P. R.N.A. Natūralaus gydymo specialistas. 460 Roncesvalles Ave., Toronto 154, Ont. Tel. LE 3-8008.

FOTOGRAFAS įvairioms progoms. Skambinti B. Tarydai tel. 767-4737.

MORTIGIAL Dėl pirkimo, pardavimo ar investavimo į naujus mortigalius prašome skambinti p. Barauskui, Realtor 231-6226 Torontę.

ATLIEKU VISUS NAMŲ REMONTŲ medžio darbus, taip pat darau ir naujus įrengimus. Pas mane galite gauti vartotų 2x4", durų, faneros. Tel. 533-5116. KAZYS CIBAS.

JONAS BANYLIS atlieka visus statybos remontus, naujus pristatymus, išvalymus rūšių, klemų ir perkraustymo darbus. Skambinti po 5 v. p. p. tel. 535-4329.

ELEKTROS RANGOVAS
Fleet Electric Co. Ltd.
Atlieku visus elektros įrengimo darbus Torontę
923-7194. Sav. A. Čeponis

LIETUVIŠKA MAISTO GAMINIŲ KRAUTUVĖ
PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave., Toronto. Tel. LE 5-1258
Ivairios savo pastate rūkytos dešros ir mėsos, lietuviški sūriai, paršukai, rūkyti unguriai, importuoti maisto gaminiai ir kt. UŽSAKYMAI PRIIMAMI IR TELEFONU.

EDGEWOOD 4868 DUNDAS St. W.
Tel. 236-1155
REAL ESTATE LIMITED — BROKER

WASAGA BEACH, parduodama maisto krautuvė lietuvių rajone, didelis sklypas ir geras pastatas, gera prekybinė vieta, galima per kelis mėnesius padaryti visų metų pelną; prieinama kaina.

ROYAL YORK — NORSEMAN, \$12.000 įmokėti, 6 kambarių vienaaukis (bungalovs), pilnai užbaigtas rūšis, L formos valgomasis ir gyvenamasis kambarys išskirti brangių kilimų. Didelė moderni virtuvė, pristatytas garažas, labai gera vieta. Dėl šių ar kitų nuosavybių skambinkite:

Mr. Rupkal, tel. 236-1155

Prisikėlimo par. žinios

— Mirus Stasiui Gipiui, nuoširdžiai užjaučiame jo šeimą Lietuvoje, broli Julij ir kitus artimuosius.

— Prašytos paskelbti Mišios: ketvirtad. 8 v. už Oną Vasiliauskaitę, užpr. p. Matusevičienės; penktad. 7.30 v. už Joana Naujokiene, užpr. A. M. Starkevičių; šeštad. 9 v. už Igną Kisielių (10 metų mirties sukaktis), užpr. Z. Romeikos, 9.30 v. už Juozą Martinaitį, užpr. žmonos Sofijos; sekmd. 9 v. už Prancišką Dailidienę, užpr. V. Dailidės, 10 v. už Vladą Brazulį, užpr. p. Stepaiteienės, 11.15 v. už Juozą Martinaitį, užpr. žmonos Sofijos.

— Klebonas kun. P. Barius jau grįžo iš atostogų ir eina pareigas. Kun. B. Bagdonas išvyko į JAV. Kun. T. Degutis, kapelionavęs parapijos jaunimo stovykloje, sugrįžo į Torontą. Kun. A. Prakapas eina dviasios vado pareigas ateitininkų stovykloje Wasagoje. Kun. B. Jurksas šiuo metu atostogauja.

— Praėjusį šeštadienį Tėvų pranciškonų stovyklavietėje baigėsi parapijos jaunimo stovykla. Šiuo metu ten stovyklauja moksleiviai ateitininkai. Rugpjūčio 6 d. atvyksta stovyklauti Klevelando skautai ir skautės, o nuo rugpjūčio 18 iki rugsėjo 3 d. bus Vyčio klubo suorganizuoti krepšinininkų kursai.

Tautinių šokių grupė "Gintaras", taktinama Stp. Kairo anamblio kanklininkų, rugpjūčio 3, ketvirtadienį, nuo 7 v. iki 9.30 v. atliks vasaros koncerto programą Toronto naujosios rotušės aikštėje. Įėjimas nemokamas. Visi lietuviai kviečiami gausiai dalyvauti. Gintariečiai dėkoja naujatininkų grupės rėmėjui Petriui Gulbinskui už \$20 auką ir kviečia visus tautiečius remti plačią lietuvišką "Gintaro" veiklą.

Alina Grininė, prof. J. Griniaus žmona, iš V. Vokietijos buvo atvykusi į tautinių šokių šventę Čikagoje. Miunchene ji vadovauja tautinių šokių grupei. Tos kelionės proga ji lankėsi ir Torontę. Lydimą p. Biretienės, ji aplankė "T. Z." redakciją. Džiaugėsi, kad dabar "T2" Vokietijos lietuvių pasiekia tą pačią savaitę. Į savo magnetofoną ji įrašydina visą eilę pokalbių JAV-se bei Kanadoje. Juos sakė panaudojanti Europos lietuvių studijų savaitę.

Buvęs torontietis Juozas Klimas su žmona Aleksandra iš Miami Beach aplankė savo bičiulius Torontę. Ta proga užsisakė "T2".

Jadvyga Juzė Pivoraitė, šiais metais baigusi Toronto universitetą filosofiją ir psichologiją bakalaures (BA) laipsniu

BARONESSA Beauty Salon

Sovininė Alė Kerberienė
2265 BLOOR St. W.,
kampas Bloor-Durie gatvių
Telefonas 762-4252

Ivairaus stiliaus sušukavimai, pusetiniai, dažymas, perukai ir t.t. Prieinamos kainos.

Laisvojo pasaulio estai, suvažinę į pirmąjį savo festivalį Torontę, liepos 15 d. žygiuoja miesto gatvėmis. Demonstracijoj dalyvavo apie 10.000 estų

Sekantis "T. Z." numeris — paskutinis prieš vasaros atostogas. Rugpjūčio 10 ir 17 d.d. "T. Z." neisės. Dirbs tik administracija.

Jonas Naujokas, pratęsdamas "T2" prenumeratą, pridėjo \$10 auką. Ačiū už paramą lietuviškai spaudai.

Lietuvos klausimas Kanados parlamente. Toronto High Park-Humber Valley rinkimines apylinkės atstovas Walter C. Deakon liepos 6 d. paklausė Kanados užsienio reikalų ministrą M. Sharp, ar jam yra žinomi pranešimai apie susidėjimą prie ečio lietuvių, protestavusių prieš sovietinę šio Baltijos krašto okupaciją. W. C. Deakon taipgi norėjo žinoti, ar Kanada yra pakankamai aiškiai painformavusi Sovietų Sąjungos vyriausybę, kad ji remia laisvo apsisprendimo teises viso pasaulio tautoms. Į šiuos klausimus M. Sharp atsakė: "Taip, man žinomi tie pranešimai. Aš esu tikras, jog man pritars visi parlamentarijai, jeigu tas mirtis pavadinsiu baisia žmogiška tragedija. Kas liečia antrąjį klausimą daly, be abejonės, W. C. Deakon ir kiti parlamento nariai žino, kad Kanados vyriausybė, pilnai pripažindama de facto padėtį, visada atsisakė pripažinti teisėtą Latvijos, Estijos ir Lietuvos įjungimą į Sovietų Sąjungą." Šis federacinio parlamento atstovo W. C. Deakon ir užsienio reikalų ministro M. Sharp pokalbis yra paskelbtas oficialiame parlamento leidinyje "House of Commons Debates" liepos 6 d.

Dienraščio "The Toronto Sun" bendradarbis Lubor J. Zink liepos 19 d. savo skiltį paskyrė Torontę įvykusioms estų festivaliui, primindamas skaitytojams ir priverstinį Estijos įjungimą į Sovietų Sąjungą bei jos patirtas kančias. Šia proga jis neužmiršo ir Latvijos su Lietuva, kalbėdamas apie bendrą Baltijos kraštų problemas: "...baltiečių neįveikė sovietinė tironija, ir jų teisių į laisvą apsisprendimą neišbrauks iš pasaulio sąžinės žemėlapyje jokie sandėriai su Maskva." Atkreipęs dėmesį į pokarines deportacijas, L. B. Zink konstatuoja, kad baltiečiai ir šandien tebėra siunčiami į sovietinės imperijos užkampius, tik dabar jų nevisada laukia koncentracinės stovyklos. Pasak L. J. Zinko, estų festivalis Torontę politinių sandėrių laikais pabrėžė šiuos liūdus faktus ir išpėjo tokius politikus, kaip p.p. Trudeau ir Sharp, kalbančius ir veikiančius taip, lyg Maskva būtų galima pasitikėti. L. J. Zink sekandiuose federacinio parlamento rinkimuose bus konservatorių kandidatų Toronto Parkdale apylinkėje. Atrodo, jis mielai būtų parašęs, o gal ir dabar galėtų parašyti apie tragiškuosius įvykius Lietuvoje, jeigu ji, gyvenantį Otavoje, per "Toronto Sun" dienraštį kreiptųsi lietuviai ir parpintų medžiagos.

T. Eaton prekybos bendrovė planuoja seriją "Horizon" krautuvų, kuriose bus sutelktos greit parduodamos prekės, pradedant pasta dantims bei šepetukais ir baigiant kojinių bei marškiniais. Naujosios krautuvės savo 60.000 kv. pėdų plotu prilygus amerikietiško futbolo aikštėms. Pirmoji tokia krautuvė jau šią vasarą bus atidaryta Scarborough Victoria Park gatvėje, antroji — Rexdale Plazoje.

Iki 1973 m. liepos 1 d. Etobicoke istorijos taryba atnaujinusi 142 metų senumo alinę "Montgomery's Inn" Dundas gatvėje. Siame pastate kadaise linksminosi Kanados pionieriai, o vėliau pastatas buvo tapęs privačia rezidencija, bažnyčia ir susirinkimų sale. Istorniam pastatui atnaujinti Toronto Etobicoke priemiestis yra paskyręs \$130.000. Tai bus savotiškas anų laikų muzėjus.

Jaunimo ekskursijos

Iš Toronto liepos 18 d. išvyko trys autobusai pasaulio lietuvių jaunimo kongreso ekskursantų Niujorko kryptimi. Pirmasis, su 41 keleivių iš Brazilijos, Urugvajaus, Anglijos, Belgijos, Vokietijos, Australijos ir Argentinos, pravažiavęs Hamiltoną, Niagarą, pro Klevelandą, Pittsburghą, Vašingtoną, — nuvyko į Niujorką. Antrasis, su 33 iš Brazilijos bei Argentinos, pasuko per Niagarą ir Ročesterį į Neringos stovyklavietę, Worcesterį, Bostoną, Cape Cod, Providence, Putnamą, Hartfordą ir susitikimo vietą Niujorko prieš pat VII. 26 skrydį Pietų Amerikon ir VII. 27 Europon. Trečiasis autobusas su 35 iš Brazilijos, Urugvajaus ir Vokietijos apžiūrėjo Niagaros krioklius ir nuvyko į Montrealį, kuriame 11 v.v. laukė lietuvių šeimos ir aprūpino nakvyne.

Ilgose 530 mylių kelionėje ekskursantai kalbėjosi apie labai malonų priėmimą Toronto ir apylinkės lietuvių šeimose, kurios apskalbė, net apdovanojo svečius. Atvirukai ir laiškai plaukia naujais draugams bei pažįstamiems. Trečiądienį autobusais ir jiems įdomyi Montrealio

požeminiu vyko apžiūrėti Sv. Juozapo šventovės, miesto centrop, o vakare Aušros Vartų parapijoje buvo vaišinami Montrealio LB ir parapijos. Rodytos skaidrės iš Brazilijos, šokta ir kalbėta iki vidurnakčio. Ketvirtadienį — ekskursija autobusu aplink miestą ir vakaras ką tik atidarytoje "Zmogaus ir jo pasaulio" parodoje. Penktadienį — Neringon. Nors užsienio keliautojai po tiek įspūdžių ir kelionės pavargę, bet gerai nusiteikę ir vis stebisi malonių bei gražių priėmimų lietuvių šeimose, grožiai Kanados gamta ir miestais.

Būsime amžinai dėkingi Kanados lietuviams už jų globą bei lietuvišką draugystę, laukiam Jūsų jaunimo III-jame Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongrese Brazilijoje 1975 m. gruodžio mėnesį.

Dėkojame ypatingai Toronto LB pareigūnams už ekskursijas Toronto mieste (Science Center, City Hall, Ontario Place) ir už pagalbą sutvarkant trijų ekskursijų autobusus.

A. Saulaitis, SJ,
Brazilija

P A D Ė K A

Mano mylimam vyrui

a. a. Juozui Visockiui

mirus, nuoširdžiai dėkoju giminiams, draugams ir pažįstamiems už pareiktas užuojautas, gėles ir užprašytas šv. Mišias.

Ypatinga padėka: kun. P. Ažubaliui už atlaikytas šv. Mišias ir gražų atsiveikimą žodį, kun. J. Staškevičiui už palydėjimą į kapus, dr. A. Pacevičiui už velionies slaugymą ilgus metus, visiems velionies lankytojams namuose ir ligoninėse, visiems draugams, savo aukomis įamžinusiems jo vardą Kanados Lietuvių Fonde, karsto nešėjams, p.p. Astrauskams p.p. Simkams, p.p. Karaliams ir p.p. Radzevičiams už pagalbą bei nuoširdumą ligos metu ir liūdesio valandoje.

Nuliūdusi žmona Adelė

A + A Juozo Martinaičio

vienerių metų mirties sukaktį minint, šv. Mišios bus atnaušiamos liepos 29, šeštadienį, 9 val. 30 min. ryto Prisikėlimo parapijos bažnyčioje.

Visus gimines, draugus ir pažįstamus maloniai kviečiame dalyvauti šv. Mišiose ir po jų pusryčiuose Parodų salėje.

Velionies žmona Zosė

Stasiui Gipiui

mirus, jo žmoną ANASTAZIJĄ ir šeimą Lietuvoje, sūnų VYTAUTĄ, atvykusį aplankyti tėvo, broli JULIJĄ su žmona ELENA ir visus artimuosius liūdesio valandoje nuoširdžiai užjaučiame —

Stepas Varanka su šeima

Toronto CNE šiemetinė paroda bus atidaryta rugpjūčio 16 d. Didžiausio lankytojų dėmesio, atrodo, susilauks komunistinė Kinija, savo skryviui išsinuomavus 63.000 kv. pėdų plotą visą Karalienės Elzbiotos pastatą. Tai bus pirmas tokio platus masto Kinijos pasirodymas laisvame pasaulyje. Vien tik už pastato nuomą ji turės sumokėti \$45.000. Didžiausias kitų užsienio kraštų skyrius parodoje turės tik 3.000 kv. pėdų, o Kanados valdžios skyrius — 7.000 kv. pėdų. Karalienės Elzbiotos pastate kiniečiai planuoja rodyti savo pramonės gaminius, meno kūrinius, tautodailę ir, žinoma, propaguoti kinietiškojo komunizmo. Nemaža vietos bus skirta Ontario provincijos Graivenhurst miestelyje gimusiems

gydytojui Normanui Bethune, kuris savo gyvenimą paaukojo Kinijos komunistinei revoliucijai ir dabar ten yra laikomas liaudies didvyriu. Jo pareiškimų citatos bus išstatytos greta Mao pareiškimų. Pekinge bus surengta Kanados mugė.

Pernai pradėtas Toronto pagrindinės Yonge gatvės dalinis uždarymas ir jos pavertimas savotiška prekyviute bei pasivaikščiavimo vieta jau susilaukė prekybininkų nusivylimų. Siemet Yonge gatvė nuo Adelaide iki Albert gatvių buvo uždaryta birželio 28 d. septyniom savaitėm. Pirmąją savaitę pagraisėjo lankytojų skaičius krautuvėse, o dabar gerokai krito, nes uždaryta ir išdekoruota gatvės dalį daugiausia lanko Torontan užsukę turistai.

MONTREAL

Aušros Vartų par. žinios

— Montrealyje vasaros metu nerūksta įvairių įdomyi renginių. Sv. Juozapo šventovėje būna Henri Gheon dramatiški Kristaus kančios spektakliai. Vadinama apšviestuose šventovės soduose. Pradžią 9 v. v. Prancūziškai vaidinama pirmadieniais, trečiadieniais ir ketvirtadieniais, antradieniais ir penktadieniais. Visiems galima įeiti nemokamai. Kiekvieną liepos ir rugpjūčio trečiadienį 8.30 v.v. pačioje Sv. Juozapo bazilikoje duodami religinės vargonų muzikos koncertai, kuriuose dalyvauja geriausi Kanados ar kitų kraštų vargonininkai. Įėjimas: \$2, studentams \$1. Daugiau informacijų galima gauti tel. 733-8211.

— Baltijos stovyklavietėje pasibai-gė Montrealio ateitininkų organizuota jaunimo stovykla. Visi dėkoja Dievui, kad laimingi galėjo pagyventi sveikoje gamtoje. Nors oras buvo tik pusėtinai geras, uodų ir juodųjų muselių labai apsciai, tačiau tai nesumažino jaunuoliško džiaugsmo. Liepos 23 d., prasidėjo Montrealio skautų ir skautių vasaros stovykla toje pačioje Baltijos stovyklavietėje.

— Rima Eleonora Sušinskaitė iškėkėjo už Dale C. Hewitt. Jaunajai šeimai linkime Dievo palaimos.

— Užpr. savaitę pro Montrealį pravažiavo lietuviai jaunuoliai iš Brazilijos ir Urugvajaus. Jiems pagerbti mūsų parapijos salėje buvo suruoštos priimtuvės. Labai dėkojame tiems tautiečiams, kurie parodė lietuvišką svetingumą, apnakvindami jaunuolių savo namuose ir parodydami jiems šio miesto įdomybes. Su P. Amerikos lietuvių jaunuolių keliauja ir kun. Antanas Saulaitis, SJ.

— Jau susilaukėme visos eilės atsiliepimų į rudinį rengiamą mūsų parapijos loteriją. Esame labai dėkingi tiems greit atsiliepiusiems parapijiečiams už prisijusias aukas. Tikimės, kad šiais metais aktyviai remiančių parapijiečių skaičius bus didesnis, negu pernai.

— Gavome \$10 auką vieno asmens, kuris nenorėjo, kad jo pavardė būtų skelbiama. Labai dėkojame. Užpr. sekmdienį bažnyčios rinkliavose per Mišias surinkta \$121.23. Ačiū.

Montrealiačiai atostogauja. Daugumas šiuo metu yra išvykę į Dainavos, Palangos, Lake Sylvere vasarvietes, kiti lanko gimines bei pažįstamus JAV ir Kanadoje. Radijo pusvalandžio vedėjas L. Stankevičius su žmona lankėsi Britanijoje, Šveicarijoje, Ispanijoje, Prancūzijoje, Moroke. "Gintaro" vadovas Z. Lapinas su šeima atostogavo Cape Code.

Sėkmingai praėjo ateitininkų stovykla prie Lake Sylvere. Gera programa kėlė jaunimo nuotaiką. Stovyklą šiemet suorganizavo Julija Adamonienė, talkinama p.p. Blaūdžiūnienės, Muraskienės ir kitų. Vadovavo kun. L. Zaremba, AV parapijos klebonas.

Montrealio paroda "Zmogus ir jo pasaulis" šiemet atsidarė su didoku pavėlavimu liepos 20 d. Dalyvauja 11 valstybių, jų tarpe raudonoji Kinija, Sovietų Sąjunga ir JAV. Be to, yra tiek pat įvairių kitų paviljonų. Paroda pusiau mažesnė, negu kitais buvusiais metais. Atdara tik šv. Elenos sala (Notre Dame sala uždaryta). Tautybių paviljono nėra, taigi ir lietuviai nedalyvauja. Į parodą įleidžiama nemoka.

mai, bet reikia mokėti už įėjimą į paviljonus. Parodą sumažinus, bus išvengta deficito, kurį padengia Montrealio miestais.

Sovietų Sąjungos paviljonas Montrealio parodoje. Valstybės, dalyvaujančios parodoje, daugiausia propaguoja meno ir pramonės dirbinius, turizmą. Sovietai politinę propagandą pradeda jau paviljono išorėje. Šienos apkabintos didelėmis nuotraukomis. Premjero P. E. Trudeau ir prez. R. Nikson vizitai Sovietų Sąjungoje. Propagandinės literatūros gauna kiekvienas paviljono lankytojas. Vienas pamfletas specialiai paruoštas apie Baltijos valstybes: "Lietuva, Latvija, Estija 1965, 1970 ir 1975 metais". Pačiame paviljone daug nuotraukų. Kiekvienai respublikai atstovauja didelės skaidrės, rodančios krašto tautinius drabužius ir sostines. Grafiška reprezentuoja lietuviai dailininkai A. Makūnaitė, R. Gibavičius, J. Kuzminskis, A. Skirutyte ir kt. Dideliame knygų skyriuje yra nemažai ir lietuviškų. Yra kelias architektūros modelių, jų tarpe ir "apdengtas miestas Sibire". Erdvės satelių skyriuje rodomi satelitai ir kosmonautų apranga. J. L.

Montrealio "Gintaras" smagiai užbaigė savo veiklos sezoną liepos 8 d. Dainavoje. Po poros didelių išvykų — koncerto St. Catharines ir tautinių šokių šventės Čikagoje buvo smagu atsikvėpti gražioj Dainavos gamtoje. Šiuo metu "Gintarui" teko atsisakyti įdomyis išvykos su kitom etninėm grupėm pas kvebeikičius, nes visi "Gintaro" vadovai atostogauja, o daugumas gintariečių dirba arba stovyklauja.

P A D Ė K A

Balandžio 29 d. įvyko Montrealio "Gintaro" metinis koncertas. Ta pačia proga buvo atšvęstas ir trečiasis "Gintaro" gimtadienis.

Montrealyje tai buvo neeilinė šventė — koncertas, atvedęs scenon virš šimto jaunuolių, pasilinksminimas bei vaiksų ir "Gintaro" didžiosios loterijos užbaigimas. Šie darbai susilaukė visos eilės nuoširdžių taktininkų ir pagalbininkų.

Neįmanoma išvardinti visus, kurie per ištisus metus ir metinio renginio proga nuolat padeda "Gintarui".

Ypatinga padėka priklauso Čikagos "Grandziai" ir jos vadovei Irenai Smielauskienėi, loterijos vadovui Juozui Šiaučiliui ir gausiems bilietų platintojams, kurių dėka suteikta nemaža suma pinigų kelionės į Kanados vakarus išlaidoms sumažinti, p. Sušinskui, poniams Lapinat, Mylienei, Bendžiuvienėi ir kitoms, kurių paruoštos vaiksų "Gintaro" metiniam balijui buvo neeilinės, "Nepriklausomai Lietuvai" ir "Tėviškės Žiburiams", menininkams — P. Baltuoniui, R. Bakauskui, V. Lapinienei, A. Lymanui, V. Remeikai, O. Sablauskienėi, A. Tamošaitiui, A. Valalinskui, A. Zubienei, geradariams Vankuveryje — p.p. Bielskis, Dainiui, Klimavičiams, Maciejauskui, Naujokui, Russel, Stalioniui, Vanaigui ir visiems kitiems mieliems rėmėjams bei geradariams, kurių nuoširdumas stiprina "Gintaro" augimą ir veiklą.

Montrealio jaunimo ansamblio "Gintaras"

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBE • GYVYBE

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA TEL. 727-3120

6695 — 35th Avenue, Montreal 409 Namų 376-3781

Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio, privataus turto, automobilių, atakomybės, gyvybės draudimas

"LITAS"

ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET
MONTREAL 205, QUE., TEL. 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamasis s-tas	5.0%	Asmenines	8.5%
Taupomasis s-tas	6.0%	Nekiln. turto	8.5%
Term. ind. 1 m.	6.5%	Cekių kredito	9.0%
Term. ind. 2 m.	7.0%		
Term. ind. 3 m.	7.5%	Investacines nuo 9% iki 12%	
Duoda nemokamą gyvybės apdraudimą iki \$2,000 už taip, s-tos sumas.		Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 už paskolos sumą.	

KASOS VALANDOS

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmdieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmdieniais nedirbama vasarą nuo birželio 15 d. iki rugsėjo 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.